

## ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

### ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΞΓ'

Δευτέρα 18 Ιανουαρίου 2021

#### ΘΕΜΑΤΑ

##### Α. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Επί διαδικαστικού θέματος, σελ. 5891, 5894, 5895, 5896, 5897, 5898, 5901, 5902, 5903, 5909, 5911, 5912, 5918

##### Β. ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων:

α) Προς τον Υπουργό Υγείας:

i. με θέμα: «Απαξίωση του Νοσοκομείου Βόλου, η απόφαση της Διοίκησης για τον νέο Οργανισμό», σελ. 5892

ii. με θέμα: «Τα προβλήματα στη διαθεσιμότητα εμβολίων στην Ευρώπη και η ανάγκη άρσης του καθεστώτος της «πατέντας» σε συνθήκες πανδημίας», σελ. 5893

iii. με θέμα: «Επιβράβευση στην πράξη των υγειονομικών του Εθνικού Συστήματος Υγείας», σελ. 5896

iv. με θέμα: «Σοβαρότατες ευθύνες για την εκρηκτική αύξηση των κρουσμάτων Covid-19 στη Θεσσαλονίκη», σελ. 5987

v. με θέμα: «Προετοιμασία για τον εμβολιασμό κατά του Covid-19», σελ. 5901

β) Προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, με θέμα: «Μέτρα στήριξης για την θωράκιση μονάδων κλειστής φροντίδας ηλικιωμένων - γηροκομείων εν μέσω κορωνοϊού», σελ. 5903

γ) Προς τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών:

i. με θέμα: «Εγνατία Οδός», σελ. 5905

ii. με θέμα: «Ανάγκη αναβάθμισης των πέντε ανισόπεδων κόμβων του Βόρειου Οδικού Άξονα Κρήτης (ΒΟΑΚ) στην περιοχή του Ηρακλείου», σελ. 5907

δ) Προς τον Υπουργό Τουρισμού, με θέμα: «Έκτακτη ενίσχυση στους ιδιοκτήτες τουριστικών καταλυμάτων και λοιπών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους χειμερινούς - ιαματικούς προορισμούς», σελ. 5909

ε) Προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων:

i. με θέμα: «Εκκρεμότητα στην εκκαθάριση εργοσήμενων των ετών 2017, 2018 και 2019», σελ. 5912

ii. με θέμα: «Ένταξη στα Βαρέα και Ανθυγιεινά των εργαζομένων της πρώτης γραμμής στην αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού και ένταξη της νόσου covid-19 στον Εθνικό κατάλογο επαγγελματικών ασθενειών», σελ. 5914

στ) προς τον Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου, με θέμα: «Αποκατάσταση της διαφάνειας στα στατιστικά στοιχεία που αφορούν το Άσυλο και την έκβαση των αιτημάτων ασύλου πολιτών Συρίας», σελ. 5917

##### Γ. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Κατάθεση σχεδίου νόμου:

Οι Υπουργοί Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εξωτερικών, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Δικαιοσύνης, Εσωτερικών, Υποδομών και Μεταφορών, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής καθώς και οι Αναπληρωτές Υπουργοί Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εξωτερικών και Εσωτερικών κατέθεσαν στις 15-1-2021 το σχέδιο νόμου: «Κύρωση της Πολυμερούς Σύμβασης για την εφαρμογή των μέτρων που σχετίζονται με τις φορολογικές συμφωνίες για την πρόληψη της διάβρωσης της φορολογικής βάσης και της μετατόπισης κερδών», σελ. 5891

#### ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΝΤΕΣ

ΒΙΤΣΑΣ Δ., σελ. 5891 - 5901

ΣΑΚΟΡΑΦΑ Σ., σελ. 5901 - 5918

#### ΟΜΙΛΗΤΕΣ

##### Α. Επί διαδικαστικού θέματος:

ΒΙΤΣΑΣ Δ., σελ. 5891, 5894, 5895, 5896, 5897, 5898

ΣΑΚΟΡΑΦΑ Σ., σελ. 5902, 5903, 5909, 5911, 5912, 5918

ΤΖΑΚΡΗ Θ., σελ. 5911, 5912

ΦΑΜΕΛΛΟΣ Σ., σελ. 5901

##### Β. Επί των επικαίρων ερωτήσεων:

ΔΕΛΗΣ Ι., σελ. 5905, 5906

ΖΑΧΑΡΑΚΗ Σ., σελ. 5910, 5912

ΚΑΜΙΝΗΣ Γ., σελ. 5917

ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ Κ., σελ. 5905, 5907, 5908, 5909

ΚΟΝΤΟΖΑΜΑΝΗΣ Β., σελ. 5892, 5893, 5894, 5895, 5896, 5897, 5899, 5900, 5901, 5903

ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ Χ., σελ. 5907, 5908

ΜΕΪΚΟΠΟΥΛΟΣ Α., σελ. 5892, 5893

ΜΗΤΑΡΑΚΗΣ Π., σελ. 5917, 5918

ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ Δ., σελ. 5903, 5904

ΜΟΥΛΚΙΩΤΗΣ Γ., σελ. 5903, 5904, 5914, 5915

ΞΑΝΘΟΣ Α., σελ. 5894, 5895, 5896

ΠΟΥΛΑΣ Α., σελ. 5896, 5897, 5901, 5902

ΣΚΟΥΦΑ Ε., σελ. 5912, 5913

ΤΖΑΚΡΗ Θ., σελ. 5909, 5911, 5912

ΤΣΑΚΛΟΓΛΟΥ Π., σελ. 5913, 5914, 5916

ΦΑΜΕΛΛΟΣ Σ., σελ. 5898, 5899, 5900

# Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

## ΙΗ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

### ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

#### ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

#### ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΞΓ'

Δευτέρα 18 Ιανουαρίου 2021

Αθήνα, σήμερα στις 18 Ιανουαρίου 2021, ημέρα Δευτέρα και ώρα 13.01' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Δ' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΒΙΤΣΑ**.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, καλημέρα σας.

Αρχίζει η συνεδρίαση.

Πριν εισέλθουμε στη συζήτηση του δελτίου επικαίρων ερωτήσεων της Δευτέρας 18 Ιανουαρίου 2021, θα ήθελα να κάνω μια ανακοίνωση.

Οι Υπουργοί Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εξωτερικών, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Δικαιοσύνης, Εσωτερικών, Υποδομών και Μεταφορών, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής καθώς και οι Αναπληρωτές Υπουργοί Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εξωτερικών και Εσωτερικών κατέθεσαν στις 15-1-2021 το σχέδιο νόμου: «Κύρωση της Πολυμερούς Σύμβασης για την εφαρμογή των μέτρων που σχετίζονται με τις φορολογικές συμφωνίες για την πρόληψη της διάβρωσης της φορολογικής βάσης και της μετατόπισης κερδών».

Παραπέμπεται στην αρμόδια Διαρκή Επιτροπή.

Εισερχόμαστε στη συζήτηση των

#### ΕΠΙΚΑΙΡΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι με έγγραφό του ο Γενικός Γραμματέας Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων ενημερώνει το Σώμα τα εξής:

«Με την παρούσα σας ενημερώνουμε σχετικά με τη συζήτηση των επικαίρων ερωτήσεων στο πλαίσιο του κοινοβουλευτικού ελέγχου τη Δευτέρα 18 Ιανουαρίου 2021 ότι οι επίκαιρες ερωτήσεις που θα συζητηθούν είναι οι εξής:

Η με αριθμό 273/11-1-2021 επίκαιρη ερώτηση θα απαντηθεί από τον Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου κ. Παναγιώτη Μητράκη.

Οι με αριθμό 282/11-1-2021 και 287/11-1-2021 επίκαιρες ερωτήσεις θα απαντηθούν από τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών κ. Κωνσταντίνο Καραμανλή.

Οι με αριθμό 279/11-1-2021, 285/11-1-2021 και 286/11-1-2021 επίκαιρες ερωτήσεις, η 1596/10-11-2020 ερώτηση του κύκλου αναφορών - ερωτήσεων και η 1902/371/19-11-2020 ερώτηση και αίτηση κατάθεσης εγγράφων θα απαντηθούν από τον Αναπληρωτή Υπουργό Υγείας κ. Βασίλειο Κοντοζαμάνη.

Η με αριθμό 2430/7-12-2020 ερώτηση του κύκλου αναφορών - ερωτήσεων θα απαντηθεί από την Υφυπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων κ. Δόμνα-Μαρία Μιχαηλίδου.

Οι με αριθμό 274/11-1-2021 και 284/11-1-2021 επίκαιρες ερωτήσεις θα απαντηθούν από τον Υφυπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων κ. Παναγιώτη Τσακλόγλου.

Η με αριθμό 283/11-1-2021 επίκαιρη ερώτηση θα απαντηθεί από την Υφυπουργό Τουρισμού κ. Σοφία Ζαχαράκη.

Παρακαλούμε όπως προβείτε στις δέουσες ενέργειες προκειμένου να ενημερωθούν τόσο ο Προεδρεύων στη διαδικασία όσο και οι ερωτώντες Βουλευτές. Ο Γενικός Γραμματέας Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων κ. Στυλιανός Κουτνατζής».

Επίσης, δεν θα συζητηθούν οι εξής επίκαιρες ερωτήσεις:

Η με αριθμό 278/11-1-2021 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Ηλείας του Κινήματος Αλλαγής κ. Μιχάλη Κατρίνη προς τον Υπουργό Οικονομικών, με θέμα: «Η μυωπική στρατηγική των τραπεζών στραγγαλίζει τις ελληνικές επιχειρήσεις».

Η με αριθμό 277/11-1-2021 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Ηρακλείου του Κινήματος Αλλαγής κ. Βασιλείου Κεγκέρογλου προς τον Υπουργό Οικονομικών, με θέμα: «Αυτοτελής φορολόγηση εφημεριών ιατρικού προσωπικού νοσοκομείων, κέντρων υγείας, ΕΚΑΒ και όλων των υγειονομικών μονάδων».

Η με αριθμό 280/11-1-2021 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Ηρακλείου του Κινήματος Αλλαγής κ. Βασιλείου Κεγκέρογλου προς τον Υπουργό Οικονομικών, με θέμα: «Κίνδυνος άδικης φορολόγησης λόγω μη κάλυψης του προβλεπόμενου ορίου ηλεκτρονικών συναλλαγών».

Η με αριθμό 288/11-1-2021 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Β' Πειραιώς του ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία κ. Ιωάννη Ραγκούση προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με θέμα: «Νέα περιβαλλοντική αδικία στο Σχιστό Περάματος, Κερατσινίου - Δραπετσώνας. Εν μέσω έξαρσης της πανδημίας, με αντισυνταγματική νομοθετική πρωτοβουλία του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας αδειοδοτήθηκε Σταθμός Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων, ενώ με απόφαση του Περιφερειάρχη Αττικής προχωρά δημιουργία Μονάδας Επεξεργασίας Απορριμμάτων, μολονότι εκκρεμεί η αναθεώρηση του Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) Αττικής, καθώς και ο νέος νόμος για την ανακύκλωση».

Η με αριθμό 1432/340/4-11-2020 ερώτηση και αίτηση κατάθεσης εγγράφων του Βουλευτή Β' Θεσσαλονίκης του ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία κ. Σωκράτη Φάμελλου προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με θέμα: «Παραμένει σε εκκρεμότητα η ταυτοποίηση της πηγής δυσοσμίας στο Πολεοδομικό Συγκρότημα Βόλου».

Η με αριθμό 289/11-1-2021 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Β2' Δυτικού Τομέα Αθηνών του ΜΕΡΑ25 κ. Κρίτωνα Αρσένη προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με θέμα: «Πάγωμα αιολικών πάρκων εντός του Δικτύου Natura 2000».

Η με αριθμό 290/11-1-2021 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Β2' Δυτικού Τομέα Αθηνών του ΜέΡΑ25 κ. Κρίτωνα Αρσένη προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με θέμα: «Θεσσαλονίκη: Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης (ΔΕΘ) όπως Ελληνικό. Από Μητροπολιτικό Πάρκο σε Μητροπολιτική Κερδοσκοπία Γης».

Η με αριθμό 291/11-1-2021 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Β2' Δυτικού Τομέα Αθηνών του ΜέΡΑ25 κ. Κρίτωνα Αρσένη προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με θέμα: «Καταγγελλίες για μηχανοκίνητο αθλητισμό (motocross) εντός δρυμών και προστατευόμενων περιοχών».

Όλες αυτές οι επίκαιρες ερωτήσεις που διάβασα δεν θα συζητηθούν κατόπιν συνεννόησης. Αν τα διάβασα καλά, θα συζητηθούν δώδεκα και δεν θα συζητηθούν οκτώ επίκαιρες ερωτήσεις.

Ξεκινάμε με την τέταρτη με αριθμό 285/11-1-2021 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Μαγνησίας του ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία κ. Αλέξανδρου Μείκοπουλου προς τον Υπουργό Υγείας, με θέμα: «Απαξίωση του Νοσοκομείου Βόλου, η απόφαση της διοίκησης για τον νέο Οργανισμό».

Στην ερώτηση αυτή, όπως και σε όλες τις αντίστοιχες, θα απαντήσει ο Αναπληρωτής Υπουργός Υγείας κ. Βασίλειος Κοντοζαμάνης.

Κύριε Μείκοπουλε, έχετε τον λόγο για δύο λεπτά.

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΕΙΚΟΠΟΥΛΟΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κατ' αρχάς χρόνια πολλά και σας εύχομαι μια καλή χρονιά, γιατί πρώτη φορά τα λέμε με το νέο έτος.

Όπως γνωρίζετε πάρα πολύ καλά το «Αχιλλοπούλειο Νοσοκομείο» είναι το δεύτερο μεγαλύτερο σε μέγεθος νοσοκομείο της 5ης Υγειονομικής Περιφέρειας, εξυπηρετώντας έναν πληθυσμό διακοσίων περίπου χιλιάδων κατοίκων, ο οποίος αυξάνεται τους τουριστικούς μήνες, ιδιαίτερα το καλοκαίρι.

Η προηγούμενη ηγεσία του Υπουργείου Υγείας, θέλοντας να θέσει το Νοσοκομείο του Βόλου σε μια δυναμική τροχιά ανάκαμψης, είχε εγκρίνει με απόφασή του ΚΕΣΥΠΕ την 25η στις 10-5-2019 την αύξηση του οργανισμού του νοσοκομείου από τετρακόσιες σε τετρακόσιες εξήντα κλίνες, ώστε να μπορούν να ενταχθούν το αιμοδυναμικό τμήμα, ο μαγνητικός τομογράφος και η δημιουργία της απόλυτης απαραίτητης για την περιοχή ογκολογικής κλινικής.

Με νέα, όμως, απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του «Αχιλλοπούλειου Νοσοκομείου» για τον νέο οργανισμό, ανατρέπεται με καθοριστικό τρόπο ο προηγούμενος σχεδιασμός και υποβαθμίζονται με αυτόν τον τρόπο οι παρεχόμενες ιατρικές υπηρεσίες της μεγαλύτερης δομής υγείας στη Μαγνησία.

Προβλέπεται, λοιπόν, με τη νέα τροποποίηση μείωση κλινών του παθολογικού τομέα κατά επτά κλίνες, η μείωση των κλινών του τομέα ψυχικής υγείας κατά δέκα κλίνες, ενώ δεν προβλέπεται καμμία αύξηση των θέσεων μόνιμου ιατρικού προσωπικού, παρά ορίζεται ότι ο αριθμός των θέσεων παραμένει ο ίδιος, εκατόν πενήντα πέντε θέσεις, με τη θέσπιση μόνο δώδεκα θέσεων για παθολόγους και καμμίας νέας θέσης για τις ειδικότητες της λεγόμενης «πρώτης γραμμής».

Συγκεκριμένα, καταργείται η μία προβλεπόμενη θέση χειρουργικής θώρακος που προβλεπόταν στον ισχύοντα οργανισμό, καταργούνται και οι δύο προβλεπόμενες θέσεις ενδοκρινολογίας, ενώ από τις τρεις προβλεπόμενες θέσεις πνευμονολογίας-φυματολογίας στον ισχύοντα οργανισμό καταργούνται οι δύο, αφήνοντας μόνο μία θέση στον νέο οργανισμό.

Σημαντική εξέλιξη υποβάθμιση στο Νοσοκομείο του Βόλου συντελείται από την ακύρωση του σχεδιασμού για τη δημιουργία ογκολογικής κλινικής, που αποτελούσε εδώ και πολλά χρόνια ένα πάγιο αίτημα των δεκάδων ογκολογικών ασθενών της Μαγνησίας.

Κύριε Υπουργέ, με βάση τη μελέτη της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, στη Μαγνησία καταγράφονται αυξημένα έως και 40% πάνω από τον εθνικό μέσο όρο ογκολογικά περιστατικά. Μέχρι και σήμερα η μόνη λύση για τους καρκινοπαθείς της Μαγνησίας είναι να μεταβούν για τις ακτινοθεραπείες τους σε άλλα νοσοκομεία της Λάρισης, της Θεσσαλονίκης, της Αθήνας, με δυσανάλογη φυσικά οικονομική επιβάρυνση, αλλά και αχρείαστη σωματική και ψυχική ταλαιπωρία.

Με όλα αυτά τα δεδομένα, η επίκαιρη ερώτηση είναι πολύ απλή. Προτίθεστε, κύριε Υπουργέ, να επικυρώσετε την απόφαση της διοίκησης του Νοσοκομείου του Βόλου για τον νέο οργανισμό, ο οποίος, όπως σας περιέγραψα, στην ουσία οδηγεί στην υποβάθμιση των παρεχόμενων ιατρικών υπηρεσιών στη Μαγνησία, αλλά και την απαξίωση της δημόσιας υγείας στην ευρύτερη περιοχή;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας):** Ευχαριστώ, κύριε Μείκοπουλε.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για τρία λεπτά.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΤΟΖΑΜΑΝΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Υγείας):** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Μείκοπουλε, θα περίμενα να έχουμε οριστικοποιήσει τις αλλαγές στον οργανισμό, να έχουν εγκριθεί από το ΚΕΣΥΠΕ και μετά να μας ασκήσετε κριτική, γιατί αυτήν τη στιγμή γνωρίζουμε πολύ καλά ότι δεν έχει εγκριθεί η αλλαγή του οργανισμού, όπως έχει προταθεί από το Νοσοκομείο του Βόλου, ούτε από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας ούτε από το Κεντρικό Συμβούλιο Υγειονομικών Περιφερειών, προκειμένου να προχωρήσουν οι αλλαγές.

Το νοσοκομείο έχει διοίκηση και στο πλαίσιο αυτό κάνει προτάσεις. Έτσι, λοιπόν, έγινε και η συγκεκριμένη πρόταση για αλλαγές στο οργανόγραμμα του νοσοκομείου. Εστάλησαν οι αλλαγές αυτές στο νοσοκομείο και αξιολογούνται από την αρμόδια διεύθυνση και θα συζητηθούν βεβαίως όταν προκύψουν συγκεκριμένες αλλαγές.

Αυτός είναι, άλλωστε, ο ρόλος του νοσοκομείου, της Υγειονομικής Περιφέρειας, του Υπουργείου, να συνεργάζεται με τις διοικήσεις των νοσοκομείων. Και αυτό θα γίνει και σε αυτήν την περίπτωση.

Έχουμε άποψη, όπως και η διοίκηση της Υγειονομικής Περιφέρειας, στην αρμοδιότητα της οποίας υπάγεται το νοσοκομείο, για το πώς πρέπει να μετασχηματιστούν τα νοσοκομεία της περιοχής και του Βόλου.

Επομένως, μη θεωρείτε τίποτα δεδομένο και πολύ περισσότερο θα σας παρακαλούσα να μην προτρέχετε και να μη μιλάτε για απαξίωση του νοσοκομείου, πριν καν ολοκληρώσουμε το πλαίσιο αυτών των αλλαγών.

Σκοπός μας είναι η βελτίωση και η αναβάθμιση της παροχής αυτών των υπηρεσιών στη Μαγνησία, ώστε ο κάθε πολίτης να απολαμβάνει ολοκληρωμένες υπηρεσίες υγείας. Δεν αναβαθμίζεται ένα νοσοκομείο έτσι απλά, αποκτώντας εξήντα κλίνες παραπάνω. Απαιτείται ένας ολοκληρωμένος σχεδιασμός στις υπηρεσίες που προσφέρει.

Η πρόταση του νοσοκομείου περιλαμβάνει πραγματικά και δυνατά και αδύνατα σημεία. Η ειδική μονάδα επεμβατικής καρδιολογίας και αιμοδυναμικού εργαστηρίου, η οποία εντάσσεται στο καρδιολογικό τμήμα, το τμήμα νεώτερων απεικονιστικών μεθόδων και η μονάδα αυξημένης φροντίδας, βεβαίως και αποτελούν προτάσεις στη σωστή κατεύθυνση. Άλλωστε, είπατε κι εσείς ότι προϋπήρχε στο προηγούμενο σχέδιο του οργανισμού.

Από την άλλη μεριά, θα ήθελα να σταθώ σε δύο ακόμη σημεία, τα οποία μας προβληματίζουν. Πρώτον, η προβλεπόμενη μείωση των κλινών του τομέα ψυχικής υγείας, η οποία και πρέπει να αιτιολογηθεί και, δεύτερον, η αναφορά που δεν γίνεται στη μονάδα χημειοθεραπείας, η οποία θα θέλαμε και εμείς να υπάρξει, να αναβαθμίζεται και να εκσυγχρονιστεί, έτσι ώστε να μπορεί πράγματι να εξυπηρετήσει τις ανάγκες των ογκολογικών ασθενών της Μαγνησίας.

Επομένως, αυτήν τη στιγμή βρισκόμαστε στη φάση αξιολόγησης του οργανισμού από τις υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας και θα αξιολογήσουμε τις αλλαγές και θα καταλήξουμε σε μία τελική πρόταση αλλαγών.

Τότε με χαρά θα είμαστε εδώ για να ανταλλάξουμε απόψεις και να δεχτούμε την κριτική σας και να σας πούμε και εμείς τη θέση την οποία θα έχουμε πλέον σχηματίσει, έτσι ώστε να αναβαθμίσουμε ουσιαστικά το Νοσοκομείο του Βόλου, που είναι ένα σημαντικός πυλώνας της υγείας στην περιοχή της Μαγνησίας.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας):** Κύριε Μείκοπουλε, έχετε τον λόγο για τρία λεπτά.

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΕΪΚΟΠΟΥΛΟΣ:** Κύριε Υπουργέ, δεν θεωρώ ότι βιάστηκα. Αντιθέτως, αυτό που σας ρώτησα επί της ουσίας είναι αν συμφωνείτε επιστημονικά με τις προτεινόμενες αλλαγές που γίνονται από τη διοίκηση του «Αχιλλοπούλειου» οι οποίες, όμως, ξέρετε πολύ καλά ότι εγκρίθηκαν και εν πολλοίς υπαγορεύτηκαν και από τη διοίκηση της 5ης Υγειονομικής Περιφέρειας.

Τουλάχιστον, όμως, ας συμφωνήσουμε σε ένα πράγμα. Νομίζω ότι είναι απολύτως ορθό και σωστό να επισημάνω το εξής: Ένας οργανισμός για κάθε νοσοκομείο είναι η ταυτότητά του, το προφίλ του για τα επόμενα δέκα έως είκοσι χρόνια. Συνεπώς, το Νοσοκομείο του Βόλου και ο οργανισμός του που θα «βλέπει» σε ένα πλάνο εικοσαετίας θα πρέπει αρχικά να είναι αντίστοιχος του πληθυσμού που εξυπηρετεί το συγκεκριμένο νοσοκομείο, των υγειονομικών απαιτήσεων που υπάρχουν στη συγκεκριμένη περιοχή, αλλά και των νέων επιδημιολογικών δεδομένων, τα οποία προέκυψαν από την αντιμετώπιση αυτής της πρωτόγνωρης υγειονομικής κατάστασης.

Αρχικά να σας επισημάνω, κύριε Υπουργέ, ότι ενώ η διοίκηση του «Αχιλλοπούλειου Νοσοκομείου» μιλά για τροποποίηση του νέου οργανισμού, φυσικά όταν μιλάμε για τη δημιουργία νέων μονάδων, όπως για παράδειγμα η μονάδα παρηγορητικής θεραπείας που εισηγήεται ο νέος οργανισμός, δεν μιλάμε για μια απλή τροποποίηση του οργανισμού, αλλά για την εισήγηση ενός νέου, οπότε καλό θα είναι να μην παίζουμε με τις λέξεις. Δεν λέω ότι παίζετε εσείς. Λέω τι ισχυρίζεται μέχρι στιγμής η διοίκηση του νοσοκομείου και η 5η Υγειονομική Περιφέρεια.

Εγώ θέλω να είμαι ακριβολόγος και ειλικρινής. Να τα λέμε τα πράγματα ως έχουν. Τον Δεκέμβριο του 2016, επί κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ, ο οργανισμός τροποποιήθηκε και από τις δεκατέσσερις θέσεις για τη χειρουργική κλινική και δέκα θέσεις για την παθολογική που προβλέπονταν, άλλαξαν και έγιναν δεκατέσσερις θέσεις για την παθολογική και δέκα θέσεις για τη χειρουργική. Έναν χρόνο μετά, το 2017, η τροποποίηση που προανέφερα για την ανασυγκρότηση του οργανισμού του Νοσοκομείου, που περιελάμβανε και την αύξηση από τρακόσιες στις τετρακόσιες εξήντα κλίνες ώστε να ενταχθούν τα νέα τμήματα, όπως το αιμοδυναμικό, ο μαγνητικός τομογράφος, στάλθηκε από την τότε διοίκηση διαμέσου Υγειονομικής Περιφέρειας στο Υπουργείο προς έγκριση. Δόθηκε η έγκριση, ωστόσο η υλοποίηση του συγκεκριμένου σχεδιασμού δεν έγινε. Μεσολάβησαν οι εκλογές και απόληξε η διαδικασία.

Έρχεται, λοιπόν, σήμερα, επί δικής σας ηγεσίας, μια πρόταση αλλαγών από τη διοίκηση του νοσοκομείου για την 5η Υγειονομική Περιφέρεια, η οποία υποβαθμίζει πλήρως -αυτό σας ανέφερα- τις ειδικότητες πρώτης γραμμής. Προβλέπονται μόνο δώδεκα θέσεις παθολόγων για το νοσοκομείο -λένε ότι έχει διορθωθεί αυτό και ότι προβλέπονται πλέον δεκαεπτά- και καμμία θέση πνευμονολόγου. Δεν προκηρύσσει καμμία νέα θέση, παρά προβλέπει στελέχωση των τμημάτων με αναδιανομή από το ήδη υπάρχον προσωπικό.

Σας ρωτώ, λοιπόν, την επιστημονική και πολιτική σας άποψη με ευθύτητα. Πού είναι οι νέες προσλήψεις, λοιπόν, κύριε Κοντοζαμάνη, ειδικοτήτων ζωτικής σημασίας για την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών; Πού είναι η πρόβλεψη για τη δημιουργία των απαραίτητων θέσεων ενδοκρινολόγου, πνευμονολόγου, δερματολόγου, θωρακοχειρουργού, θέσεις που αποτελούν αναγκαιότητα για την υγειονομική συνθήκη της Μαγνησίας;

Για να επανέλθω ξανά στην τροποποίηση που έγινε επί κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ, τότε το επιστημονικό συμβούλιο του νοσοκομείου είχε ομόφωνα δεχθεί τις τροποποιήσεις, προτείνοντας έναν νέο σύγχρονο οργανισμό που να περιλαμβάνει και τη δημιουργία ογκολογικής κλινικής, το χρόνιο αίτημα των κατοίκων της Μαγνησίας. Σήμερα, όμως, ποια είναι η ποιοτική διαφορά; Με την πρόταση που γίνεται για τον νέο οργανισμό, το επιστημονικό συμβούλιο έδωσε μεν έγκριση, όμως επιτρέπει μου, κύριε Υπουργέ, να σας αναφέρω -αν δεν το γνωρίζετε- ότι αυτή η έγκριση ήταν προϊόν εκβιασμού, γιατί η 5η Υγειονομική Περιφέρεια διέμηλυνε ότι το Υπουργείο Υγείας, θα εγκρίνει έναν οργανισμό που δεν περιλαμβάνει αύξηση κλινών, δεν περιλαμβάνει νέες ει-

δικότητες. Και με τη λογική ότι αν δεν εγκρίνετε γρήγορα, θα χαθούν τα τμήματα, έδωσαν την έγκριση σε έναν οργανισμό ο οποίος επί της ουσίας μειώνει τη δυναμική ανάπτυξης του νοσοκομείου.

Συνεπώς, εγώ σας ρωτάω πολύ απλά: Θα εγκρίνετε τις αλλαγές αυτές και ποια είναι η συγκεκριμένη άποψή σας επί των προτάσεων αυτών; Θα μου πείτε, δεν πρέπει να δημιουργηθεί η μονάδα παρηγορητικής θεραπείας, που είναι και δωρεά και δεν πρέπει να χαθεί; Εγώ θα σας πω ότι πρέπει να δημιουργηθεί. Δεν μπορεί, όμως, να μπαίνει σε αντιπαράθεση ότι ή θα έχουμε παρηγορητική ιατρική ή θα γίνει ογκολογική κλινική στο Νοσοκομείο του Βόλου, όταν γνωρίζουμε ποιες είναι οι ανάγκες κάθε έτος, τριετήμια χιλιάδες περίπου ογκολογικοί ασθενείς.

Συνεπώς, επανέρχομαι στο αρχικό ερώτημα και σας παρακαλώ να μην το αποφύγετε. Εσείς σαν Υπουργός Υγείας εγκρίνετε τις συγκεκριμένες αλλαγές; Πιστεύετε ότι με τις προτεινόμενες αλλαγές το νοσοκομείο μπαίνει σε τροχιά ανάπτυξης ή ότι υποβαθμίζεται η αξιοπιστία του;

Εντέλει, κύριε Υπουργέ, επειδή -και σας έχω ακούσει πάρα πολλές φορές-...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας):** Κύριε Μεϊκόπουλε, πρέπει να ολοκληρώσετε.

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΕΪΚΟΠΟΥΛΟΣ:** Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, σε λίγα δευτερόλεπτα. Με συγχωρείτε.

Είναι νέες οι επιδημιολογικές συνθήκες -το αποδέχεστε κι εσείς, συμφωνείτε- ποιο είναι το μήνυμά του Υπουργείου Υγείας σε αυτές τις νέες επιδημιολογικές συνθήκες; Ένας οργανισμός, ο οποίος στελεχώνει τα τμήματά του εκ των ενόντων, εγκρίνεται δια της περιφοράς μέσα στο νοσοκομείο; Μήπως θα πάρετε εσείς αυτήν τη στιγμή την πολιτική πρωτοβουλία; Αυτό πρέπει να κάνετε, να εγκρίνετε τον οργανισμό στον οποίο συμφωνήσε ομόφωνα το Επιστημονικό Συμβούλιο το 2017 και το 2018.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας):** Ευχαριστώ κι εγώ.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΤΟΖΑΜΑΝΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Υγείας):** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Μεϊκόπουλε, να επαναλάβω για μία ακόμη φορά ότι στόχος δεν είναι να αμφισβητώ πως και η προηγούμενη πολιτική ηγεσία είχε καλές προθέσεις και να λέω ότι δεν ήθελε να αναβαθμίσει το Νοσοκομείο του Βόλου τροποποιώντας τον οργανισμό. Στόχος είναι να μπορέσουμε πραγματικά να ανταποκριθούμε στις συνθήκες της εποχής -όπως είπατε κι εσείς, έχουμε πανδημία τώρα και οι ανάγκες αλλάζουν- και να έχουμε έναν οργανισμό, ο οποίος θα μπορεί να λειτουργήσει τα επόμενα δεκαπέντε-είκοσι χρόνια. Και αυτός ο οργανισμός θα πρέπει να είναι σύγχρονος και να ανταποκρίνεται στα επιδημιολογικά δεδομένα και τα τωρινά και τα μελλοντικά.

Υπάρχουν θέματα τα οποία συζητάμε. Θα μπορούσαν να αναπτυχθούν νέες και περισσότερες υπηρεσίες στο Νοσοκομείο του Βόλου, όπως η υπερβαρική ιατρική. Το γνωρίζετε καλά.

Αναφερθήκατε στις θέσεις των γιατρών και στις κρίσιμες ειδικότητες. Επί τη ευκαιρία αυτή να σας πω ότι τις επόμενες ημέρες θα είμαστε σε θέση να προκηρύξουμε θέσεις, οι οποίες είτε είχαν βγει άγονες σε προηγούμενες προκηρύξεις, είτε είναι νέες προκηρύξεις θέσεων σε κρίσιμες ειδικότητες, όπως είναι η παθολογία, όπως είναι η πνευμονολογία, όπως είναι η αναισθησιολογία, όπως είναι οι γιατροί στα ΤΕΠ γιατί πραγματικά, έχουμε ανάγκη σε αυτές τις ειδικότητες.

Σε κάθε περίπτωση, αξιολογούμε τα δεδομένα και πολύ σύντομα θα είμαστε σε θέση να συζητήσουμε τις τελικές αλλαγές στον οργανισμό του Νοσοκομείου του Βόλου.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας):** Ευχαριστώ κι εγώ.

Προχωρούμε στην έβδομη με αριθμό 286/11-1-2021 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Ρεθύμνου του ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία κ. Ανδρέα Ξανθού προς τον Υπουργό Υγείας με θέμα: «Τα προβλήματα στη διαθεσιμότητα εμβολίων στην Ευρώπη και η ανάγκη άρσης του καθεστώτος της «πατέντας» σε συνθήκες πανδημίας».

Κύριε Ξανθέ, έχετε τον λόγο.



**ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, νομίζω ότι είναι ιδιαίτερα επίκαιρη αυτή η συζήτηση. Έχουμε πει από την αρχή ότι η προοπτική των εμβολίων είναι μια ιδιαίτερα αισιόδοξη προοπτική για την αναχαίτιση της πανδημίας, προφανώς στο πλαίσιο μιας συνολικής υγειονομικής στρατηγικής που πρέπει να περιλαμβάνει και τον έλεγχο της διασποράς του ιού στην κοινότητα και τη στοχευμένη πρόληψη κρουσμάτων και την ενδυνάμωση του δημόσιου συστήματος υγείας, αλλά και την πρόσβαση των ασθενών -όσων νοσήσουν σοβαρά- σε σύγχρονες και αποτελεσματικές θεραπείες.

Η εμβολιαστική, λοιπόν, εκστρατεία είναι μια εκστρατεία η οποία -και θεωρώ ότι όλοι το καταλαβαίνουμε- πρέπει να πετύχει όχι μόνο στη χώρα μας, αλλά και στην Ευρώπη και φυσικά σε όλον τον κόσμο, διότι όπως έχει πει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, αν δεν είμαστε όλοι εμβολιασμένοι, δεν είναι κανένας ασφαλής.

Εδώ, όμως, εμφανίζονται ήδη από την αρχή αυτής της προσπάθειας προβλήματα. Εμφανίστηκαν και εξακολουθούν να υπάρχουν πάρα πολλές αρρυθμίες στη διενέργεια των εμβολιασμών στη χώρα. Δεν στέκομαι σε αυτό. Το ενδιαφέρον μας είναι πραγματικά να διορθωθούν τα προβλήματα και οι δυσλειτουργίες που υπάρχουν. Θεωρούμε ότι είναι λάθος -το λέμε από την αρχή- να είναι νοσοκομειοκεντρική η οργάνωση των εμβολιασμών και των εμβολιαστικών κέντρων. Υπήρχαν προβλήματα και στη διαφάνεια και υπάρχουν ακόμα και στην προτεραιοποίηση. Δεν έχει δοθεί ακόμα στη δημοσιότητα η εισήγηση της Εθνικής Επιτροπής Εμβολιασμών για το ποια ακριβώς είναι η ιεράρχηση των ομάδων του πληθυσμού, με βάση την οποία θα εμβολιαστούν.

Υπάρχουν, λοιπόν, προβλήματα και στην οργάνωση της διαδικασίας, υπάρχουν, όμως, προβλήματα και στη διαθεσιμότητα δόσεων από τις κατασκευάστριες εταιρείες. Αυτό είναι ένα παγκόσμιο φαινόμενο, υπάρχει σε όλον τον κόσμο και στην Ευρώπη με ιδιαίτερη ένταση αυτήν την περίοδο.

Έχουν γίνει αυτόν τον καιρό, αυτές τις ημέρες -σημερινά στοιχεία- σαράντα δύο εκατομμύρια εμβολιασμοί σε όλον τον κόσμο σε πενήντα μία χώρες, δηλαδή σε λιγότερο από το ένα τρίτο των χωρών του κόσμου έχουν διενεργηθεί εμβολιασμοί. Από τα στοιχεία του ΠΟΥ φαίνεται ότι το 95% των εμβολιασμών έχουν γίνει περίπου σε είκοσι χώρες. Υπάρχει, λοιπόν, ένα σοβαρό έλλειμμα έγκαιρης πρόσβασης ευρύτερων πληθυσμών ιδιαίτερα στον αναπτυσσόμενο κόσμο, αλλά δυστυχώς και στην Ευρώπη, σε αυτήν την προοπτική της συλλογικής ανοσίας.

Στη χώρα μας έχουν γίνει περίπου ογδόντα χιλιάδες εμβολιασμοί, είναι εμβολιασμένο το 0,77% του πληθυσμού. Δεν είμαστε κοντά στον μέσο όρο, όπως μας είπε ο Πρωθυπουργός προχθές. Ο μέσος όρος στην Ευρώπη είναι 1,19%. Απέχουμε αρκετά από τον μέσο όρο της Ευρώπης και φυσικά απέχουμε πολύ από ορισμένες χώρες, όπως είναι το Ηνωμένο Βασίλειο, που είναι περίπου στο 6,3%, όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, που είναι στο 4,36% και φυσικά το Ισραήλ, που έχει φτάσει να έχει εμβολιάσει το 26% του πληθυσμού.

Και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας και πάρα πολλοί άλλοι φορείς έχουν εντοπίσει αυτό το πρόβλημα της μειωμένης δυνατότητας των φαρμακευτικών εταιρειών, που έχουν κατοχυρώσει τις πατέντες και είναι μπροστά σε αυτήν την κούρσα των εμβολίων, να ανταποκριθούν στην αυξημένη ζήτηση. Βγήκε και η «PFIZER» προχθές επίσημα και αναγνώρισε ότι υπάρχει πρόβλημα και θα υπάρξει καθυστέρηση στα χρονοδιαγράμματα παράδοσης.

Θεωρώ ότι στο επόμενο διάστημα θα αυξηθεί η ζήτηση παγκόσμια και στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Δεν είναι τυχαίο ότι η νέα Προεδρία Μπάιντεν δίνει πολύ μεγάλη έμφαση στους εμβολιασμούς.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας):** Κύριε Ξανθέ, ολοκληρώστε, παρακαλώ.

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ:** Τελειώνω.

Άρα οι διεθνείς συνθήκες δημιουργούν ένα περιβάλλον όπου θα υπάρχει αντικειμενική δυσκολία των φαρμακευτικών εταιρειών που κατασκευάζουν τα εμβόλια να ανταποκριθούν στις ανάγκες των πολιτών και των χωρών.

Η μόνη λύση για αυτό, κατά την άποψή μας, είναι να αρθεί το

καθεστώς προστασίας της πατέντας, να δοθεί η δυνατότητα γρήγορης αναπαραγωγής των εμβολίων αυτών σε αξιόπιστες παραγωγικές μονάδες που υπάρχουν και στην Ευρώπη, αλλά και στον υπόλοιπο κόσμο, όπως για παράδειγμα στην Ινδία, και να μπορέσει να επιταχυνθεί αυτή η διαδικασία του να χτιστεί συλλογική ανοσία, ανοσιακό τοίχος στον γενικό πληθυσμό και να μπορέσει σιγά-σιγά να αποσυμπίεστεί αυτή η μεγάλη κοινωνική και υγειονομική κρίση.

Θεωρώ ότι είναι ένα αίτημα το οποίο πλέον έχει αρχίσει να τίθεται ανοικτά από ακαδημαϊκούς, από επιστήμονες, από φορείς των υγειονομικών, από συνδικάτα, από συλλόγους των ασθενών, από πολιτικές ομάδες και προσωπικότητες, ακόμα και από οργανωμένες χώρες, όπως είναι η Ινδία και η Νότιος Αφρική.

Θεωρώ ότι είναι η ώρα μία μικρή χώρα, όπως η Ελλάδα, να πάρει πρωτοβουλίες μαζί με άλλες χώρες του ευρωπαϊκού νότου ή με άλλες χώρες της Ευρώπης, να πιέσει την ηγεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης να κινηθεί προς αυτήν την κατεύθυνση και να ολοκληρώσει το πολύ σημαντικό βήμα που έχει γίνει με την προαγορά κα ισότιμη διανομή εμβολίων στην Ευρώπη.

Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας):** Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΤΟΖΑΜΑΝΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Υγείας):** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Ξανθέ, είναι πολύ σημαντικό το ότι η πλειονότητα των κομμάτων της Βουλής συμφωνεί ότι η εμβολιαστική εκστρατεία, η οποία έχει ξεκινήσει, πρέπει να πετύχει. Οι περισσότεροι εκ των πολιτικών αρχηγών έδωσαν και το παράδειγμα εμβολιαζόμενοι από τους πρώτους.

Είναι σημαντικό, γιατί όλοι αναγνωρίζουμε ότι ο εμβολιασμός αποτελεί ίσως τη μεγαλύτερη παρέμβαση στην προάσπιση και προστασία της δημόσιας υγείας. Άλλωστε, όλοι γνωρίζουμε -και εσείς ακόμα καλύτερα ως γιατρός και ως πρώην Υπουργός- ότι τα εμβόλια αποτελούν ένα από τα μεγαλύτερα επιτεύγματα στην ιατρική τεχνολογία στον εικοστό αιώνα.

Άρα, πρέπει όλοι μαζί να δώσουμε το μήνυμα εμβολιασμού του πληθυσμού και να τονίσουμε σε κάθε περίπτωση ότι τα εμβόλια, εφόσον έχουν τις απαιτούμενες άδειες κυκλοφορίας από τις αρμόδιες ρυθμιστικές αρχές, είναι ασφαλή, αποτελεσματικά και ποιοτικά, προκειμένου να γίνει ο εμβολιασμός στον πληθυσμό.

Είναι πολύ σημαντικό ότι η χώρα μας -το είπατε και εσείς- συμμετείχε στην ευρωπαϊκή στρατηγική για την προμήθεια εμβολίων και με τον τρόπο αυτό έχουμε ήδη υπογράψει συμβόλαια προαγοράς, όπως και τα υπόλοιπα κράτη-μέλη, με έξι εταιρείες έτσι ώστε να έχουμε πρόσβαση σε ένα χαρτοφυλάκιο εμβολίων, όταν αυτά θα είναι διαθέσιμα.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση συνεχίζει τις συζητήσεις για την αγορά περισσότερων εμβολίων. Είναι γνωστό ότι τα εμβόλια έχουν ιδιαίτερη παραγωγική διαδικασία. Είναι γνωστό ότι οι πρώτες ποσότητες στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι λίγες και προιόντος του χρόνου θα αυξάνονται. Είναι σημαντικό ότι όλα τα κράτη-μέλη της Ευρώπης είχαν πρόσβαση στο εμβόλιο την ίδια στιγμή.

Και είναι σημαντικό -γιατί έχει να κάνει με την ίδια την Ευρωπαϊκή Ένωση- ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αναλάβει πρωτοβουλίες, προκειμένου σε αυτό το δημόσιο αγαθό των εμβολίων να έχει πρόσβαση και κόσμος, συμπολίτες, πολίτες φτωχών χωρών ή αναπτυσσόμενων χωρών μέσω της πρωτοβουλίας κυρίως του GAVI-CEPI, του «COVAX Facility», όπου η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι διατεθειμένη να συνεισφέρει, καθώς επίσης και σε τρίτες χώρες που βρίσκονται στην Ευρώπη, όπως τα Δυτικά Βαλκάνια χρηματοδοτώντας την αγορά εμβολίων, προκειμένου να δωρηθούν προς αυτές τις χώρες.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Αναπληρωτή Υπουργού)

Θα ολοκληρώσω, κύριε Πρόεδρε. Θα χρησιμοποιήσω και χρόνο από τη δευτερολογία μου, για να απαντήσω στην ουσία της ερώτησης για τις πατέντες.

Να πω μόνο ότι υπάρχει ένα σχέδιο που προβλέπει την ανάπτυξη χιλίων δεκαοκτώ εμβολιαστικών κέντρων. Λογικό είναι ότι τα κέντρα αυτά δεν αναπτύσσονται στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας, στα κέντρα υγείας. Λογικό είναι ότι τα κέντρα αυτά δεν

αναπτύσσονται από την πρώτη μέρα. Θα αναπτυχθούν όσο έρχονται περισσότερα εμβόλια στη χώρα.

Έχουμε προσθέσει και τα νοσοκομεία στον επιχειρησιακό σχεδιασμό μας. Εμβολιάστηκαν οι εργαζόμενοι στον υγειονομικό τομέα σ' αυτά, αλλά τα βάλαμε και στο σχεδιασμό μας, προκειμένου να μπορέσουμε να διασφαλίσουμε και την ομαλότητα του εμβολιασμού, όσο προχωράμε και στο άνοιγμα ταυτόχρονα των κέντρων υγείας, και τη διενέργειά του σε συνθήκες ασφαλείας σε νοσοκομειακό περιβάλλον, σε διακριτούς χώρους. Δεν θα πάει ο πολίτης δίπλα από τη μονάδα εντατικής θεραπείας να κάνει το εμβόλιο. Θα γίνει σε χώρο του νοσοκομείου που είναι διακριτός, είναι απομονωμένος, έτσι ώστε να τηρούνται όλα τα πρωτόκολλα ασφαλείας.

Θα απαντήσω στη δευτερολογία μου για τις πατέντες, επειδή δεν έχω τον χρόνο.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας):** Όχι, μπορείτε να απαντήσετε τώρα.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΤΟΖΑΜΑΝΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Υγείας):** Μπορώ; Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας):** Μπορείτε, γιατί και πριν έδωσα περισσότερο χρόνο.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΤΟΖΑΜΑΝΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Υγείας):** Ο εμβολιασμός προχωρά ομαλά.

Επειδή αναφερθήκατε στο Ηνωμένο Βασίλειο, βλέπουμε όλοι τι γίνεται. Στη συγκεκριμένη χώρα υπάρχουν κουβέντες, προκειμένου να ανασταλεί η χορήγηση της δεύτερης δόσης ή να πάει ακόμα παραπίσω. Αυτό δεν γίνεται εδώ πέρα. Έχει προγραμματιστεί και η δεύτερη δόση και έχουμε τις ποσότητες, προκειμένου να χορηγήσουμε τη δεύτερη δόση σε αυτούς που έχουν εμβολιαστεί.

Υπάρχει αυτό το θέμα της διάθεσης λιγότερων ποσοτήτων σε μερικές μελλοντικές παραδόσεις. Ίσως είναι μία οπτική από την εταιρεία «PFIZER» σε ό,τι αφορά όλη την Ευρώπη, λόγω αναβάθμισης των παραγωγικών εγκαταστάσεων. Είμαι βέβαιος ότι ο σχεδιασμός είναι τέτοιος, έτσι ώστε να διασφαλίσουμε τον ομαλό εμβολιασμό του πληθυσμού.

Τώρα, σε ό,τι αφορά τις πατέντες –άλλωστε, έγινε και συζήτηση πριν από λίγες ημέρες σε επίπεδο Αρχηγών κομμάτων σ' αυτήν εδώ την Αίθουσα– θεωρώ ότι η πρότασή σας περί εθνικοποίησης, περί απόκτησης των πατεντών, των δικαιωμάτων δηλαδή πνευματικής ιδιοκτησίας, είναι ανεδαφική. Θα οδηγήσει σε λιγότερα ή καθόλου εμβόλια, γιατί καμμία βιομηχανία δεν θα αναλάβει το κόστος έρευνας και ανάπτυξης νέων εμβολίων, εάν γνωρίζει ότι θα εθνικοποιηθούν οι πατέντες.

Επίσης, εκεί υπάρχει και ένα άλλο θέμα, της παραγωγικής διαδικασίας και κυρίως της πρώτης ύλης. Εάν δεν υπάρχει πρώτη ύλη, και την πατέντα να έχεις, τότε δεν θα μπορέσεις να παράξεις εμβόλια.

Τον περασμένο Απρίλιο υπήρξε αυτή η πρόταση σε άρθρο γερμανικής εφημερίδας του Πρωθυπουργού μαζί με τον Καθηγητή Ηλία Μόσιαλο, περί απόκτησης των πατεντών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, έτσι ώστε να μπορέσει η Ευρώπη να οργανώσει καλύτερα τις παραγωγές και να διασφαλίσει επαρκή ποσότητα εμβολίων άμεσα και έγκαιρα στους Ευρωπαίους πολίτες.

Από τότε μέχρι σήμερα, βεβαίως, έχει περάσει αρκετός χρόνος. Τα εμβόλια ήδη παράγονται από τις φαρμακευτικές βιομηχανίες και σε κάθε περίπτωση έχουν αλλάξει οι συνθήκες. Είναι, όμως, άλλο πράγμα να αγοράσουμε τις πατέντες των προϊόντων, που θα ήταν και μια στήριξη προς τις βιομηχανίες, προκειμένου να συνεχίσουν περισσότερο την έρευνα και την ανάπτυξη νέων προϊόντων, και είναι άλλο πράγμα να εθνικοποιήσουμε τις πατέντες.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας):** Ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Κύριε Ξανθέ, έχετε τον λόγο.

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ:** Κύριε Υπουργέ, μια κουβέντα μόνο για την οργάνωση της εμβολιαστικής εκστρατείας. Είναι προβληματικό να καλούνται ηλικιωμένοι άνθρωποι αυτή την περίοδο να πηγαίνουν στα δημόσια νοσοκομεία να εμβολιαστούν. Είναι απολύτως προβληματικό με όρους δημόσιας υγείας. Πρέπει γρή-

γορα να αλλάξει αυτή η γραμμή, να μπουν οι δομές πρωτοβάθμιας φροντίδας, όπως είχαμε συμφωνήσει στην ενημέρωσή μας από τον Υπουργό, και να μπορεί με αποκεντρωμένο τρόπο, χωρίς ταλαιπωρία, να προχωρήσει ομαλά η διαδικασία και να υπάρξει πρόνοια συμπληρωματικά να χαρτογραφηθούν οι άνθρωποι που έχουν σοβαρά προβλήματα μετακίνησης και να υπάρξει οργανωμένος μηχανισμός κατ' οίκον διενέργειας εμβολιασμών. Δεν μπορεί να γίνει αλλιώς. Διαφορετικά, θα έχουμε έναν ευαίσθητο πληθυσμό, ο οποίος δεν θα μπορεί να καλυφθεί όπως έχει σχεδιαστεί.

Τώρα έρχομαι στο θέμα της πατέντας. Είναι πολύ σημαντική η πρωτοβουλία της Ευρώπης. Εξαιτίας αυτής συζητάμε σήμερα και έχουμε διαθέσιμες δόσεις. Το θέμα είναι, όμως, ότι αποδείχθηκε στην πράξη ότι αυτή η πρωτοβουλία δεν αρκεί. Γιατί; Γιατί πάρα πολύ απλά αποδείχθηκε κάτι που εμείς το ξέραμε και πάντα το λέγαμε, ότι η αγορά δεν μπορεί να καλύψει με ισότιμο και καθολικό τρόπο τις ανάγκες των ανθρώπων ιδιαίτερα στον ευαίσθητο τομέα της υγείας και του φαρμάκου και μάλιστα σε περίοδο πανδημίας. Δεν μπορεί, δηλαδή, η ανάγκη για γρήγορη ανοσοποίηση του πληθυσμού της Ευρώπης, αλλά και όλου του κόσμου, να εξαρτάται από το business plan και από τα logistics δυο-τριών φαρμακευτικών εταιρειών. Είναι τόσο απλό.

Η μόνη λύση, λοιπόν, είναι να δοθεί επιπλέον παραγωγική δυνατότητα και σε άλλες εταιρείες που έχουν πιστοποιημένη εμπειρία, τεχνολογία, στο πεδίο ειδικά των εμβολίων. Υπάρχουν δεκαεννέα παραγωγικές μονάδες στην Ευρώπη, υπάρχουν άλλες χώρες που έχουν εμπειρία, όπως είναι η Ινδία. Πρέπει να πολλαπλασιαστεί αυτή η δυνατότητα, για να καλύψουμε γρήγορα τον παγκόσμιο πληθυσμό.

Λέτε ότι αυτό το πράγμα σημαίνει εθνικοποίηση. Εάν δεν είναι διαστρέβλωση, είναι αμηνά.

Αυτό που λέμε εμείς, λοιπόν, είναι μια κεντρική παρέμβαση της Ευρώπης, για να αλλάξει και να αρθεί για τα συγκεκριμένα εμβόλια σε συνθήκες πανδημίας το καθεστώς πατέντας. Δεν πάμε να τοβάλουμε με τα ιερά και τα όσια της παγκόσμιας φαρμακοβιομηχανίας. Δεν πάμε να αλλάξουμε άρδην τους κανόνες του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου κ.λπ.. Νομίζω, όμως, ότι είναι απολύτως τεκμηριωμένο υγειονομικά, κοινωνικά, πολιτικά και ηθικά, θα έλεγα, αυτό το αίτημα.

Γιατί, κύριε Κοντοζαμάνη, επιτρέψτε μου να σας πω ότι, πρώτον, οι φαρμακευτικές εταιρείες οι οποίες έχουν καταφέρει να κατοχυρώσουν αυτά τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας έχουν πάρει δημόσιους πόρους για να ολοκληρώσουν τις έρευνές τους, χρηματοδοτήθηκαν οι έρευνες με δημόσιους πόρους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η περίπτωση της «ASTRA ZENECA», όπου έγινε σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης. Έχουν πάρει δημόσιους πόρους, έχουν προαγορά, άρα εγγυημένη απορρόφηση των εμβολίων και άρα η επένδυση τους έχει τη δυνατότητα να αποσβεστεί πολύ σύντομα. Και βεβαίως και σωστά υπήρξε επιταχυνόμενη διαδικασία αξιολόγησης και έγκρισης αυτών των εμβολίων παγκόσμια, κάτι το οποίο είναι σημαντικό asset για τις εταιρείες. Άρα, με μία έννοια τα λεφτά τους τα έχουν βγάλει.

Νομίζω, λοιπόν, ότι πρέπει να γίνει αυτή η κίνηση. Αυτό δεν είναι ούτε αμφισβήτηση του παγκόσμιου καπιταλισμού ούτε μια σοβιετικού τύπου λογική. Και πραγματικά αδικεί, νομίζω, και τη νοημοσύνη μας να λέγεται και από τον Πρωθυπουργό ότι αυτό το πράγμα συνιστά κρατικοποίηση εταιρειών ή οτιδήποτε άλλο. Ούτε πυροτέχνημα είναι. Χρησιμοποίησε αυτόν τον όρο ο Πρωθυπουργός προχθές. Είναι προβληματικό γιατί είναι μία ιδέα που και ο ίδιος θεωρητικά την είχε στηριξει βεβαίως τότε που δεν υπήρχαν εμβόλια και μάλλον ήταν ανέξοδη και εύκολη η υιοθέτησή της.

Τώρα που υπάρχουν τα εμβόλια, τώρα που υπάρχουν δυσκολίες, τώρα που υπάρχει ανάγκη επιτάχυνσης της διαδικασίας, τώρα είναι η ώρα η χώρα μας να πάρει μια σοβαρή πρωτοβουλία, όπως αυτές που είχαμε πάρει εμείς στο παρελθόν με τη «Συμμαχία της Βαλέτας» των χωρών του ευρωπαϊκού νότου για να πιέσουμε.

Ενδεχομένως θα στηριχθεί και από άλλες κυβερνήσεις αυτό. Διαβάζω ότι ο Μακρόν διερευνά τη δυνατότητα των φαρμακευ-

τικών εταιρειών της Γαλλίας. Συγκεκριμένα η «SANOFI», η οποία έχει μείνει πίσω στην κούρσα των εμβολίων, εάν αρθεί η πατέντα, θα μπορεί γρήγορα να ανταποκριθεί και να καλύψει την αυξημένη ζήτηση, γιατί η Γαλλία είναι πάρα πολύ πίσω στους εμβολιασμούς.

Νομίζω, λοιπόν, ότι είναι ζήτημα καθολικότητας, ισότητας και προστασίας της δημόσιας υγείας, αλλά επιτρέψτε μου να πω ότι είναι και ζήτημα δημοκρατίας, με την πρωτοβουλία της ενωμένης Ευρώπης να εγγυηθεί μια αλληλεγγύη απέναντι στους πολίτες όλου του κόσμου σ' αυτήν την κρίσιμη μάχη κατά της πανδημίας.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας):** Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΤΟΖΑΜΑΝΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Υγείας):** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Ξανθέ, σε ό,τι αφορά το θέμα των εμβολιασμών, θα το ξαναπώ για να καταστεί σαφές: Δεν θα γίνουν οι εμβολιασμοί μόνο στα νοσοκομεία. Από τις επόμενες ημέρες μπαίνουν και τα κέντρα υγείας στη μάχη του εμβολιασμού και βεβαίως θα είναι αυτά που θα έχουν το μεγαλύτερο βάρος στον εμβολιασμό το επόμενο χρονικό διάστημα.

Είπαμε ότι βάλαμε και τα νοσοκομεία στον σχεδιασμό μας, προκειμένου σίγουρα, επειδή είναι και το πρώτο διάστημα του εμβολιασμού, σε ένα περιβάλλον ασφαλές να μπορέσουμε να ομαλοποιήσουμε τα όποια προβλήματα που πιθανόν να ανακύψουν και να είμαστε σίγουροι ότι θα κυλήσει ομαλά και το επόμενο στάδιο του εμβολιασμού που έχει να κάνει με τα κέντρα υγείας.

Τώρα, σε ό,τι αφορά τις πατέντες, είπατε ότι τον περασμένο Απρίλιο ο Πρωθυπουργός ανέξοδα ουσιαστικά έκανε αυτήν την πρόταση. Ίσως, εάν είχε υιοθετηθεί αυτή η πρόταση τον περασμένο Απρίλιο, να ήταν διαφορετικά τα πράγματα. Το είπα και πριν ότι πρέπει να οργανωθούν οι παραγωγές, να υπάρξει επάρκεια και πρόσβαση στην πρώτη ύλη. Από τότε μέχρι τώρα έχουν περάσει σχεδόν δέκα μήνες, έχουν εγκριθεί εμβόλια, έχουν ξεκινήσει οι παραγωγές των εμβολίων και σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να διαχωρίσουμε τόσο το κομμάτι της έρευνας και ανάπτυξης που οδηγεί στην πατέντα, όσο και το κομμάτι της παραγωγής. Αυτήν τη στιγμή υπάρχει ένα ζήτημα στην παραγωγική διαδικασία των εμβολίων. Θα ήταν δυνατόν, λοιπόν, εάν τότε είχε ληφθεί υπ' όψιν αυτό, να έχει οργανωθεί καλύτερα η παραγωγική διαδικασία.

Ναι, θα συμφωνήσω μαζί σας ότι υπήρξε χρηματοδότηση και στήριξη της Ευρώπης στις εταιρείες που ανέπτυξαν εμβόλια, γι' αυτό και σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα μπορέσαμε και είχαμε εμβόλια στη διάθεσή μας. Γι' αυτό και σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα μπόρεσε η επιστημονική κοινότητα, η οποία ένωσε δυνάμεις, να έχει τα αποτελέσματα τα οποία έχει επιφέρει.

Και είναι σημαντικό, επίσης, να πούμε ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συμμετέχει και τον κόστος κτήσης των εμβολίων αυτών από τις ευρωπαϊκές χώρες. Η τιμή, δηλαδή, του εμβολίου επιδοτείται από την Ευρώπη.

Σε κάθε περίπτωση, είμαστε βέβαιοι ότι ο σχεδιασμός μας -είμαστε εδώ, βεβαίως, για να συζητήσουμε- προχωράει κανονικά, σύμφωνα με τις οδηγίες της Εθνικής Επιτροπής Εμβολιασμών. Δεν τίθεται θέμα διαφάνειας εδώ, διότι θα υπάρξουν σχετικές αποφάσεις της Εθνικής Επιτροπής Εμβολιασμών. Θα κυρωθούν με σχετικές υπουργικές αποφάσεις. Και θα είμαστε σε θέση, σύμφωνα με τον προγραμματισμό μας, να καλύψουμε και εγκαίρως τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού και τους ηλικιωμένους και να προχωρήσουμε και στις άλλες ομάδες του πληθυσμού και περί τα μέσα του καλοκαιριού να μπορέσουμε να έχουμε χτίσει το τοίχος ανοσίας, το οποίο χρειαζόμαστε.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας):** Ευχαριστώ κι εγώ.

Όπως καταλαβαίνετε, λόγω του ιδιαίτερου ενδιαφέροντος που έχει το θέμα άφησα να «ξεχειλώσει» λίγο η συζήτηση. Άλλωστε, ήταν πολύ κατατοπιστικό. Αυτό δεν σημαίνει ότι σε όλες τις άλλες ερωτήσεις θα γίνει το ίδιο, παρά το γεγονός, ότι δεν υποτιμάω ότι είναι πολύ σοβαρές ερωτήσεις.

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ:** Ευχαριστούμε για την κατανόηση.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας):** Στη συνέχεια θα συζη-

τηθεί η δέκατη με αριθμό 279/11-1-2021 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Αργολίδας του Κινήματος Αλλαγής κ. Ανδρέα Πουλά προς τον Υπουργό Υγείας, με θέμα: «Επιβράβευση στην πράξη των υγειονομικών του Εθνικού Συστήματος Υγείας».

Κύριε Πουλά, έχετε τον λόγο.

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΟΥΛΑΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε

Κύριε Υπουργέ, το υγειονομικό προσωπικό του ΕΣΥ όλο αυτό το χρονικό διάστημα της πανδημίας βρίσκεται ανελλιπώς στην πρώτη γραμμή του αγώνα για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού. Το γεγονός αυτό το έχει αναγνωρίσει πολλές φορές η Κυβέρνηση στα λόγια διά στόματος τόσο του ίδιου του Πρωθυπουργού, όσο και εσάς του ίδιου, του Υπουργού Υγείας, αλλά το έχουν αναγνωρίσει και άλλα κυβερνητικά στελέχη.

Στην πράξη, όμως, μέχρι στιγμής, η Κυβέρνηση δεν δείχνει διατεθειμένη να το αναγνωρίσει, καθώς δεν έχει λάβει καμία απόφαση στην κατεύθυνση της έμπρακτης στήριξης του υγειονομικού προσωπικού των δημόσιων δομών της υγείας της χώρας.

Το Κίνημα Αλλαγής έχοντας πλήρη επίγνωση της ανάγκης ενίσχυσης και αναβάθμισης του υγειονομικού προσωπικού έχει επανειλημμένα καταθέσει τροπολογίες στη Βουλή, τις οποίες, όμως, η Κυβέρνηση ουδέποτε έκανε αποδεκτές.

Οι τροπολογίες αυτές μεταξύ των άλλων αφορούσαν στην ένταξη του υγειονομικού προσωπικού του δημόσιου τομέα υγείας στα βαρέα και ανθυγιεινά, στη χορήγηση δώρου Χριστουγέννων στο υγειονομικό προσωπικό του δημοσίου τομέα υγείας της χώρας χωρίς εξαιρέσεις και στην αυτοτελή φορολόγηση του ιατρικού προσωπικού νοσοκομείων του ΕΣΥ, κέντρων υγείας και του ΕΚΑΒ.

Κύριε Υπουργέ, θα θέλαμε να μας απαντήσετε συγκεκριμένα και με σαφήνεια: Πότε σκέφτεστε να υλοποιήσετε την ένταξη του υγειονομικού προσωπικού του δημόσιου τομέα της χώρας στα βαρέα και ανθυγιεινά; Για ποιον λόγο δεν προχωρήσατε στην καταβολή, έστω, του δώρου Χριστουγέννων στο υγειονομικό προσωπικό του δημόσιου τομέα υγείας της χώρας, όπως σας είχαμε προτείνει επανειλημμένως; Είναι στις προθέσεις σας η καταβολή ενός επιπλέον μισθού στο ανωτέρω προσωπικό ως ελάχιστη ένδειξη ευγνωμοσύνης για τις τιτάνιες προσπάθειες που έχει καταβάλει μέχρι σήμερα;

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας):** Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΤΟΖΑΜΑΝΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Υγείας):** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Πουλά, θα ήθελα να ξεκαθαρίσω ευθύς εξαρχής -το έχουμε πει, βέβαια και άλλες φορές- την απόλυτη και αδιαπραγμάτευτη βούλησή μας να στηρίξουμε και να ενισχύσουμε το σύνολο του υγειονομικού προσωπικού της χώρας, που όπως πολύ σωστά επισημάνατε, βρίσκεται στην πρώτη γραμμή της μάχης για την αντιμετώπιση της πανδημίας.

Το κάναμε από την αρχή της πανδημίας, από την πρώτη στιγμή και κατ' όλη τη διάρκεια. Φροντίσαμε να δρομολογήσουμε ενέργειες προς όφελος του υγειονομικού προσωπικού της χώρας και να ενισχύσουμε και να θωρακίσουμε ακόμα περισσότερο το Εθνικό Σύστημα Υγείας.

Το περασμένο Πάσχα ενισχύσαμε οικονομικά το σύνολο του υγειονομικού προσωπικού. Προσλάβαμε μόνιμο και επικουρικό προσωπικό και συνεχίζουμε να το κάνουμε. Διασφαλίσαμε την επάρκεια σε μέσα ατομικής προστασίας και νομοθετήσαμε -και νομοθετούμε- διαδικασίες για τη θωράκιση του Εθνικού Συστήματος Υγείας.

Είναι σίγουρο -και δεν το αρνούμαι βέβαια- ότι υπάρχει μια σειρά από θέματα που πρέπει να ρυθμίσουμε, με στόχο την εύρυθμη, την περαιτέρω βελτίωση των συνθηκών εργασίας στο Εθνικό Σύστημα Υγείας των υγειονομικών μας.

Η ένταξη του υγειονομικού προσωπικού στα βαρέα και ανθυγιεινά είναι ένα από αυτά και θα συμφωνήσω ότι αποτελεί ένα δί- καιο αίτημα των εργαζομένων στα νοσοκομεία και στα κέντρα υγείας και εξετάζουμε με σοβαρότητα και υπευθυνότητα αυτό το ζήτημα, σε συνεργασία με όλα τα συναρμόδια Υπουργεία,



γιατί όπως γνωρίζετε, δεν επιπτε αποκλειστικά στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Υγείας.

Γνωρίζετε ότι υπάρχει σχετική επιτροπή, το πόρισμα της οποίας αναμένουμε, προκειμένου αυτή η επιτροπή να δει όχι μόνο τους υγειονομικούς, αλλά να δει και άλλους κλάδους αρμοδιότητας άλλων Υπουργείων, αν μπορούν να ενταχθούν στα βαρέα και ανθυγιεινά. Γνωρίζετε ότι αυτή η επιτροπή έχει συσταθεί με απόφαση του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, εργάζεται και πολύ σύντομα θα έχουμε τη σχετική εισήγηση. Και έχουμε κληθεί και ως Υπουργείο Υγείας και έχουμε καταθέσει τις απόψεις μας.

Αναγνωρίζουμε, κύριε Πουλά, ότι το υγειονομικό και λοιπό προσωπικό που υπηρετεί στα νοσοκομεία και κέντρα υγείας του Εθνικού Συστήματος Υγείας έχει υπερβάλει εαυτόν όλο αυτό το χρονικό διάστημα και χάρη σε αυτούς οφείλεται η επιτυχής αντιμετώπιση της πανδημίας, προσπάθειες που δεν μπορούν να μπου σε μία ζυγαριά και να ποσοτικοποιηθούν.

Θεωρώ ότι είναι χρέος της πολιτείας με κάθε τρόπο να ανταμείψει αυτούς τους ανθρώπους και αυτό θα γίνει είτε αυτό είναι ένα επίδομα είτε κάποιοι άλλος τρόπος. Όμως, οι πόροι και κυρίως, οι οικονομικοί, δεν είναι ανεξάντλητοι και αυτός είναι ο βασικότερος λόγος που μας κάνει ιδιαίτερος προσεκτικούς σε εξασφαλίσεις για παροχές και επιδόματα.

Δεν έχετε μόνο εσείς επίγνωση της ανάγκης ενίσχυσης του υγειονομικού προσωπικού. Βεβαίως, έχετε το προνόμιο -επιτρέψτε μου να το πω- να μιλάτε εκ του ασφαλούς, όταν ζητάτε επίμονα τη χορήγηση κάποιου δώρου ή επιδόματος, ενώ εμείς είμαστε αυτοί που προσπαθούμε και θέλουμε να βρούμε τρόπους.

Επαναλαμβάνω ότι είμαστε πολύ προσεκτικοί και ό,τι λέμε θέλουμε να είμαστε σε θέση να το υλοποιούμε στο ακέραιο. Εξαγγελίες και υποσχέσεις που δεν μπορούν να υλοποιηθούν δεν πρόκειται να ειπωθούν από αυτήν την Κυβέρνηση με όποιο κόστος. Γιατί πάνω απ' όλα θέλουμε να κοιτάζουμε όλους τους συμπολίτες μας στα μάτια και στην προκειμένη περίπτωση θέλουμε να διαφυλάξουμε με κάθε τρόπο την ειλικρινή και καθαρή σχέση με το υγειονομικό προσωπικό της χώρας.

Επομένως, τα ζητήματα για την ενίσχυση και ειδικότερα την οικονομική ενίσχυση του υγειονομικού προσωπικού που στελεχώνει το Εθνικό Σύστημα Υγείας βρίσκονται ψηλά στην ατζέντα των θεμάτων που η Κυβέρνηση έχει δρομολογήσει με τρόπους καθαρούς και ειλικρινείς απέναντι σε κάθε εργαζόμενο στο Εθνικό Σύστημα Υγείας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας):** Κύριε Πουλά, έχετε τον λόγο.

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΟΥΛΑΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, δυστυχώς, για άλλη μια φορά διαπιστώνουμε την απροθυμία σας ως Κυβέρνηση να επιβραβεύσετε έμπρακτα αυτό το υγειονομικό προσωπικό της χώρας, όλους ανεξαιρέτως. Γι' άλλη μια φορά δεν μας δίνετε εγγυήσεις, ώστε ο κόσμος αυτός που δουλεύει σκληρά καθημερινά σε αντίξοες συνθήκες να λάβει πραγματικά μια αναγνώριση και μάλιστα κάθε φορά αυτό το προσωπικό καλείται να κλείσει τις τρύπες που δημιουργεί η δική σας πολιτική.

Είχατε πρόβλημα με τον εμβολιασμό. Δεν μπορούσατε να φτιάξετε εμβολιαστικά κέντρα εκτός νοσοκομείων, πήγατε και τα φτιάξατε στα νοσοκομεία. Αυτό το προσωπικό ασχολείται αυτή τη στιγμή με τον εμβολιασμό. Αυτοί οι άνθρωποι δεν θα τύχουν ποτέ αναγνώρισης.

Είχαμε πρόβλημα με το προσωπικό που έλειπε από την πρώτη φάση μέχρι τη δεύτερη. Είπατε ότι κάνατε προσλήψεις. Τελικά, εμείς προσλήψεις δεν βλέπουμε και αυτοί οι άνθρωποι προσπαθούν πάλι να κλείσουν τρύπες! Πάλι προσπαθούν να σώσουν την κατάσταση.

Πρέπει κάποια στιγμή να το υλοποιήσετε, μιας και έχετε απόφαση και από την επιτροπή του κ. Μπεχράκη, η οποία σας λέει ότι η πανδημία, ο κορωνοϊός είναι επαγγελματική νόσος και ότι θα πρέπει να προχωρήσετε στο να εντάξετε αυτούς τους ανθρώπους στα βαρέα και ανθυγιεινά. Επιτέλους, αυτό πρέπει να γίνει αύριο!

Και να μην πω τα τόσα που ακούστηκαν, «θα δώσουμε ένα δώρο, θα δώσουμε μια ανταμοιβή». Αυτό γιατί το ξεχάσατε; Δώσατε τότε τον μισό μισθό. Δεν θα μπορούσατε να δώσετε έναν ολόκληρο μισθό τώρα, έστω και τώρα; Δεν υπάρχουν χρήματα; Για άλλα πράγματα υπάρχουν. Γι' αυτούς δεν υπάρχουν;

Επιτέλους, πάρτε κάποια σωστή απόφαση και επιτέλους, βοηθήστε αυτούς τους ανθρώπους που είναι στην πρώτη γραμμή!

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας):** Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΤΟΖΑΜΑΝΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Υγείας):** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Πουλά, το είπα και προς τον κ. Ξανθό στην προηγούμενη ερώτηση, το λέω και σε εσάς ότι τα κέντρα υγείας δεν θα είναι εκτός της μάχης για τον εμβολιασμό, θα συμμετέχουν κανονικά και οι εργαζόμενοι σε αυτά. Δεν είναι μόνο τα νοσοκομεία, δεν υπάρχει αλλαγή σχεδίου. Είναι και τα νοσοκομεία, αλλά θα αναπτυχθούν και τα κέντρα υγείας, προκειμένου να προσέρχεται ο κόσμος και να εμβολιαστεί.

Τώρα, σε ό,τι αφορά τα βαρέα και ανθυγιεινά, θέλετε να κάνω μία ανακοίνωση, τη στιγμή που δεν έχουμε ακόμα το πόρισμα της επιτροπής και δεν υπάρχουν οι συγκεκριμένες εισηγήσεις και αποφάσεις; Όχι, δεν πρόκειται να το κάνουμε αυτό. Σας είπα και στην πρωτολογία μου ότι στηρίζουμε το αίτημα, είναι δίκαιο. Θα περιμένουμε την εισήγηση της επιτροπής και τις τελικές αποφάσεις της Κυβέρνησης.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας):** Ευχαριστώ και εγώ, κύριε Υπουργέ.

Φαντάζομαι, κύριε Υπουργέ -με συγχωρείτε, δεν παρεμβαίνω- ότι υπάρχει ένας προγραμματισμός, γιατί κάποια στιγμή κάποιοι θα εμβολιάζονται την πρώτη δόση και κάποιοι άλλοι θα εμβολιάζονται τη δεύτερη δόση. Αυτό σημαίνει ότι θα υπάρχει ένας διπλασιασμός σχεδόν.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΤΟΖΑΜΑΝΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Υγείας):** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ναι, έχει ξεκινήσει αυτή η φάση. Ήδη από σήμερα έχει ξεκινήσει η δεύτερη δόση σε συμπολίτες μας που έλαβαν την πρώτη δόση τρεις εβδομάδες πριν και εξελίσσεται και ο εμβολιασμός των ατόμων της τρίτης ηλικίας, ογδόντα πέντε και πάνω.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας):** Άρα, χρειάζομαστε περισσότερα σημεία εμβολιασμού.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΤΟΖΑΜΑΝΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Υγείας):** Βεβαίως, όχι μόνο περισσότερα σημεία, υπάρχουν οι εμβολιαστικές γραμμές, το έχουμε λάβει υπ' όψιν μας στον σχεδιασμό αυτό, προκειμένου να εξυπηρετήσουμε και τον κόσμο που έχει προτεραιότητα να εμβολιαστεί, αλλά και τον κόσμο που χρειάζεται να κάνει τη δεύτερη δόση. Όλα είναι σχεδιασμένα και δεν υπάρχει λόγος ανησυχίας.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας):** Σας ερωτώ γιατί, όπως καταλαβαίνετε, είναι στραμμένα πάνω σας και στο Υπουργείο Υγείας τα βλέμματα όλου του πληθυσμού.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΤΟΖΑΜΑΝΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Υγείας):** Ναι, είναι και άλλα Υπουργεία που συμμετέχουν στον σχεδιασμό αυτό. Και υπάρχει -επιτρέψτε μου να πω- και καθημερινή ενημέρωση για το τι συμβαίνει στην εξέλιξη του εμβολιασμού και προσπαθούμε τυχόν λάθη και αστοχίες να τα λαμβάνουμε πάντοτε υπ' όψιν μας και να βελτιωνόμαστε.

Και επί τη ευκαιρία -τριάντα δευτερόλεπτα, κύριε Πρόεδρε- επειδή αναφέρθηκε ο κ. Ξανθός στους συμπολίτες μας που έχουν αδυναμία να προσέλθουν στα εμβολιαστικά κέντρα, θέλω να πω ότι σίγουρα θα υπάρξει λύση και γι' αυτούς. Τα εμβόλια είναι για όλο τον πληθυσμό. Δεν θα αφήσουμε κανέναν συμπολίτη μας ο οποίος επιθυμεί να εμβολιαστεί, χωρίς εμβόλιο.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας):** Μάλιστα.

Περνάμε στην πρώτη με αριθμό 1902/371/19-11-2020 ερώτηση και αίτηση κατάθεσης εγγράφων του κύκλου αναφορών-ερωτήσεων του Βουλευτή Β' Θεσσαλονίκης του ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία κ. Σωκράτη Φάμελλου προς τον Υπουργό Υγείας, με θέμα: «Σοβαρότατες ευθύνες για την εκρηκτική αύξηση των



κρουσμάτων COVID-19 στη Θεσσαλονίκη».

Ορίστε, κύριε Φάμελλε, έχετε τον λόγο.

**ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θα ευχηθώ και εγώ καλή χρονιά, μια καλύτερη χρονιά και να έχουμε υγεία!

Και να επιβεβαιώσω, κύριε Πρόεδρε, ότι όσον αφορά τα λεγόμενά σας, δεν πρόκειται για επίκαιρη ερώτηση, αλλά για μια ερώτηση πενήντα τριών Βουλευτών, που υπογράψαμε μαζί με τον Τομεάρχη Υγείας, τον κ. Ξανθό, τον Τομεάρχη Προστασίας του Πολίτη, τον κ. Σπίρτζη και πολλούς άλλους Βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ και η οποία δεν απαντήθηκε.

Κύριε Κοντοζαμάνη, για τον λόγο αυτό η πρώτη ερώτηση που θέλω να σας θέσω είναι για ποιον λόγο δεν απαντήσατε στην ερώτησή μας από 19 Νοεμβρίου, που αναφέρεται σε ένα τραγικό γεγονός, κύριε Πρόεδρε, δυστυχώς -κύριε Κοντοζαμάνη, ενημερώστε μας- για χιλιάδες θύματα που είχε η Θεσσαλονίκη εξαιτίας εγκληματικών λαθών του κ. Μητσοτάκη και υποτίμησης του προβλήματος και -αν θέλετε- επειδή αγνόησε την επιστημονική κοινότητα. Και μάλιστα, η Θεσσαλονίκη οφείλω να πω ότι είναι το παράδειγμα του πώς αυτή η Κυβέρνηση αγνοεί την επιστημονική κοινότητα στη μάχη της πανδημίας.

Δεν είχατε, λοιπόν, κύριε Κοντοζαμάνη, τη στοιχειώδη ευαισθησία να μας ενημερώσετε γραπτώς εδώ και δύο μήνες πενήντα τρεις Βουλευτές, για ζητήματα που αφορούν στην υγεία των πολιτών. Απορώ για ποιον λόγο είστε στο Υπουργείο Υγείας.

Δεν μας ενημερώσατε για τις ενέργειες που κάνετε ως Κυβέρνηση ούτε για τις ευθύνες που έχετε για την κατάσταση της Θεσσαλονίκης. Επιλέξατε να κρυφτείτε, γιατί γνωρίζετε πολύ καλά ότι ο κ. Μητσοτάκης προσωπικά είχε συμμετοχή σε εγκληματικά λάθη, λανθασμένες επιλογές και παραλείψεις ως προς τη διαχείριση της κρίσης.

Στην ερώτηση που σας κάναμε, επαναλαμβάνω στις 19 Νοεμβρίου, σας ρωτούσαμε για δύο συσκέψεις, η μία ήταν της 19<sup>ης</sup> Οκτωβρίου και η άλλη της 22<sup>ης</sup> Οκτωβρίου, για να μάθει η ελληνική κοινωνία ότι σας είχαν προειδοποιήσει και οι επιστήμονες και οι λοιμοξολόγοι και η επιστημονική κοινότητα της Θεσσαλονίκης και οι αυτοδιοικητικοί. Διότι όλη η Ελλάδα ξέρει ότι ο κ. Μητσοτάκης επιχείρησε και εντός της Βουλής να ρίξει σε άλλους τις ευθύνες. Όμως, αποδείχθηκε τελικά, κάτι που είπε και ο Υπουργός σας ο κ. Γεωργιάδης, ότι γνωρίζετε και ότι είχατε τις απαραίτητες εισηγήσεις. Το ίδιο κάνατε και σε άλλα κρίσιμα πεδία της πανδημίας. Ας μην κρυβόμαστε, η δεύτερη φάση της πανδημίας είναι αποτύπωση του πώς μια κυβέρνηση αγνοεί την επιστήμη και οδηγεί σε έκρηξη κρουσμάτων.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Έτσι, λοιπόν, ρωτάω, κύριε Πρόεδρε -και ολοκληρώνω- για ποιον λόγο ο κ. Χαρδαλιάς, ο οποίος είναι ο υπεύθυνος Υφυπουργός και προήδρευε στις συσκέψεις, δηλώνει αναρμόδιος.

Και θα καταθέσω, κύριε Πρόεδρε, πρώτα απ' όλα την απάντησή του κ. Χαρδαλιάς σ' αυτή την ερώτηση που δηλώνει αναρμόδιος.

Δεύτερο ζήτημα. Είναι γεγονός ότι από τις 19 Οκτωβρίου -και θα καταθέσω δημοσίευμα του site του «ANTENNA» είχε ενημερωθεί επίσημα ο Πρωθυπουργός για έκρηξη κρουσμάτων στη Θεσσαλονίκη και η κατάληξη ήταν να μη ληφθούν μέτρα; Θα καταθέσω κι αυτό στα Πρακτικά -από τις 19 Οκτωβρίου από το site του «ANTENNA»- και θα σας τα δώσω όλα μαζί μετά.

Τρίτον, είναι γεγονός ότι επαναλήφθηκε με εισήγηση αυτοδιοικητικών το ίδιο σε σύσκεψη που έγινε στις 22 Οκτωβρίου, όταν ο κ. Χαρδαλιάς αρνήθηκε να ακούσει τις προτάσεις των αυτοδιοικητικών της Θεσσαλονίκης να τροποποιηθούν και να ακυρωθούν οι εκδηλώσεις για την 26<sup>η</sup> και 28<sup>η</sup> Οκτωβρίου;

Θα καταθέσω στα Πρακτικά και αυτή τη σύσκεψη για την οποία αρνήθηκε ότι είναι αρμόδιος ο κ. Χαρδαλιάς και έχει και τη φωτογραφία του.

Επίσης, θέλω να σας ρωτήσω το εξής: Είναι γεγονός -θα καταθέσω δημοσίευμα της ιστοσελίδας «SKAI»- ότι είχατε πληροφορίες για αύξηση 500% στο ιικό φορτίο στα λύματα της Θεσσαλονίκης έξι μέρες πριν από τις γιορτές του Αγίου Δημητρίου και της 28<sup>ης</sup> Οκτωβρίου και αποφασίσατε να μην πάρετε

μέτρα και άρα, να αγνοήσετε και την επιστημονική κοινότητα της Θεσσαλονίκης με επικεφαλής τον Πρύτανη του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης; Οι καμπάνες λοιπόν, κύριε Κοντοζαμάνη, είχαν χτυπήσει πολλές φορές και το κακό ερχόταν. Όμως, εσείς επιμένετε να μην λαμβάνετε μέτρα, κάτι που γνωρίζετε απ' όλες τις πλευρές.

Και τελικά, πολλές εβδομάδες μετά, οδηγείστε στην 30<sup>η</sup> Οκτωβρίου να πάρετε μέτρα και ταυτόχρονα, όπως γράφουμε στην ερώτησή με στοιχεία από την πρόεδρο των νοσοκομειακών γιατρών, έχετε καταδικάσει τη Θεσσαλονίκη να περάσει εβδομάδες, χωρίς διαθέσιμο κρεβάτι μονάδα εντατικής θεραπείας και να αναγκάζονται να διασωληνώνουν αρρώστους σε χειρουργεία ή σε άλλους χώρους. Αυτά τα λένε οι γιατροί, δεν τα λέει ο ΣΥΡΙΖΑ. Κανένα από τα στελέχη που σας παρουσίασα δεν είναι στέλεχος του ΣΥΡΙΖΑ.

Άρα, κύριε Κοντοζαμάνη, οι επιστήμονες σας είχαν προειδοποιήσει, όπως και οι αυτοδιοικητικοί όλων των κλάδων. Και τελικά ο κ. Μητσοτάκης -και θα καταθέσω, κύριε Πρόεδρε, στα Πρακτικά την τοποθέτησή του κ. Μητσοτάκη- είπε ότι υπήρχε πρόβλημα και στην αυτοδιοίκηση και στους επιστήμονες, γιατί δεν μας είχαν προειδοποιήσει. Ψέματα είτε τελικά ο κ. Μητσοτάκης ή ψέματα λένε όλοι οι επιστήμονες και οι αυτοδιοικητικοί;

Και σε αυτό, κύριε Κοντοζαμάνη, θα θέλαμε να μας απαντήσετε, γιατί δεν φτάνει απλά το «πέσαμε έξω». Ακόμα η Θεσσαλονίκη δεν γνωρίζει ποιο είναι το αποτύπωμα των εγκληματικών λαθών που έκανε προσωπικά ο κ. Μητσοτάκης εις βάρος των πολιτών.

Ήρθε ο κ. Κυρίζογλου, ο Αντιπρόεδρος της Κεντρικής Ένωσης Δήμων -ρωτήστε αν είναι στέλεχος κάποιου κόμματος- και λέει ότι είχαμε κάνει προτάσεις και στον κ. Χαρδαλιά και στην Κυβέρνηση. Άρα, αποδεικνύεται ότι είχατε πληροφορίες. Και έρχεται τελικά ο κ. Γεωργιάδης ο οποίος επιβεβαιώνει -και θα το καταθέσω και αυτό, κύριε Πρόεδρε, στα Πρακτικά- ότι δεν πήραμε μέτρα, γιατί θέλαμε να σεβαστούμε τις εκδηλώσεις και τελικά καταλάβαμε ότι είναι λάθος και δεν το κάναμε στα Θεοφάνεια. Αποδεικνύεται, λοιπόν, κύριε Κοντοζαμάνη, ότι τα γνωρίζατε όλα αυτά.

Η ερώτηση, λοιπόν -και κλείνω- είναι απλή: Για ποιον λόγο ενώ και ο ίδιος ο Πρωθυπουργός γνώριζε ήδη από τα μέσα Οκτωβρίου για την έκρηξη κρουσμάτων, με στοιχεία σύσκεψης στην οποία παρών ήταν και ο κ. Τσιόδρας, δεν πήρατε μέτρα;

Με ποια δεδομένα επιλέχθηκαν να πραγματοποιηθούν οι εκδηλώσεις του Αγίου Δημητρίου και της 28<sup>ης</sup> Οκτωβρίου και πώς ακριβώς προλάβετε να μας πείτε εσείς έστω μία δικαιολογία, για να μην υπάρχουν τέτοιες τραγικές εξελίξεις στη Θεσσαλονίκη, που τελικά υπήρξαν; Σε ποιες ενέργειες προβήκατε για το δημόσιο σύστημα υγείας της Θεσσαλονίκης;

Και τελικά, πείτε μας και εσείς, ποια είναι τα επιδημιολογικά στοιχεία και ποια η στάση των εκπροσώπων της αυτοδιοίκησης; Τα δώσατε ποτέ αυτά στην αυτοδιοίκηση της Θεσσαλονίκης;

Διότι οι πληροφορίες μας λένε ότι μετά τη 15<sup>η</sup> Δεκεμβρίου αρχίσατε να δίνετε δεδομένα στους δήμους για την κατάσταση κρουσμάτων σε κάθε δήμο, για να βοηθήσει η αυτοδιοίκηση που με φωνές τραγικές σας ζητούσε να βάλουν χέρι και πλάτη να βοηθήσουν. Όμως, ούτε αυτό δεν κάνατε στη Θεσσαλονίκη.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας):** Ολοκληρώστε, κύριε Φάμελλε, σας παρακαλώ.

**ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ:** Να μας πείτε, επίσης, αν γνωρίζετε για την εκρηκτική αύξηση κατά 500% στο ιικό φορτίο των λυμάτων της Θεσσαλονίκης, καθώς ο πρύτανης ο ίδιος επιβεβαίωσε ότι η επιστημονική κοινότητα σας είχε παραδώσει πριν από τις εορτές της 26<sup>ης</sup> και της 28<sup>ης</sup> Οκτωβρίου.

Καταθέτω για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα. (Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Σωκράτης Φάμελλος καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Θα επανέλθω, κύριε Κοντοζαμάνη. Μην κρύψετε την αλήθεια. Θα σας αποδείξω στη συνέχεια ότι όλο το Υπουργείο Υγείας ήξερε γι' αυτά τα στοιχεία.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας):** Ωραία. Δεν αμφισβητώ

ότι ήταν πάρα πολύ σοβαρή αυτή η συζήτηση.

Κύριε Κοντοζαμάνη, ορίστε, έχετε τον λόγο.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΤΟΖΑΜΑΝΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Υγείας):** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Φάμελλε, γίνεται πλέον ξεκάθαρη η στάση που έχετε επιλέξει να κρατήσετε απέναντι στην Κυβέρνηση σε ό,τι αφορά την αντιμετώπιση της πανδημίας. Είναι μία στάση άρνησης, συνεχούς αδιέξοδης κριτικής που έχει ως στόχο τον μηδενισμό και την ακύρωση της γιγαντιαίας προσπάθειας που κατέβαλε το σύνολο του κρατικού μηχανισμού και του υγειονομικού προσωπικού, προκειμένου να αντιμετωπίσει αυτήν την πανδημία. Είναι άδικο, κυρίως, προς το σύνολο του ανθρώπινου δυναμικού που στελεχώνει τις δομές υγείας που έδωσαν αυτή τη μάχη και μετά προς τους άλλους οργανισμούς και φορείς του δημοσίου που εμπλέκονται στη διαχείριση της πανδημίας.

Τις ευθύνες μας ως Κυβέρνηση τις γνωρίζουμε καλά, τις αναλάβαμε, τις αντιληφθήκαμε και δεν της αρνηθήκαμε ποτέ. Και αυτός είναι και ο λόγος που μιλήσαμε για τα λάθη μας και τα οποία λάθη δεν πρέπει να επαναληφθούν. Κανείς, άλλωστε, δεν είναι αλάνθαστος. Λάθη γίνονται.

Όμως, η κριτική που ασκείται έχει ξεπεράσει κάθε όριο και λογική και θα σας πω γιατί. Πείτε μας έστω μία φορά κάτι πιο συγκεκριμένο. Τι θα κάνατε εσείς τότε; Βγήκατε τότε να πείτε «Έχουμε να προτείνουμε αυτό. Μην προχωράτε» ή «Προχωρήστε. Τα στοιχεία λένε αυτά»; Έχετε άποψη; Πήρατε ποτέ θέση για ενέργειες, περιορισμούς και μέτρα που δεν έχουν εξεταστεί; Να μας τα λέτε τη στιγμή εκείνη και όχι εκ των υστέρων.

Γνωρίζουμε όλοι ότι η διαχείριση της πανδημίας είναι δυναμική και λαμβάνονται αποφάσεις σε καθημερινό επίπεδο. Τίποτα δεν το αφήνουμε στο έλεός του. Όταν λαμβάνεις μία απόφαση, μπορεί να κάνεις και λάθος.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει προειδοποιητικά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Αναπληρωτή Υπουργού)

Μας ρωτήσατε για τη Θεσσαλονίκη. Επιτρέψτε μου να σας απαντήσω –το γνωρίζουμε όλοι– ότι η κατάσταση στη Θεσσαλονίκη από ένα σημείο και μετά ξεπέρασε συγκεκριμένα όρια τα οποία είχαν τεθεί. Τα περιοριστικά μέτρα έπρεπε να είναι αυστηρότερα, κάτι που όπου και όποτε συμβαίνει εσείς το κατακρίνετε.

Αγνοείτε και το γεγονός ότι όταν λαμβάνεις αποφάσεις, τα προγνωστικά μοντέλα που έχεις στη διάθεσή σου και χρησιμοποιείς κάνουν εκτιμήσεις και δεν έχεις σίγουρες προβλέψεις και απαντήσεις. Αυτό συμβαίνει παντού, σε όλες τις χώρες και υπάρχει ο κίνδυνος της αστοχίας.

Ακόμα και τότε, όμως, που η κατάσταση ξέφυγε και είχαμε αυτή τη ραγδαία και απότομη αύξηση των κρουσμάτων που δεν είχαμε προβλέψει, το Εθνικό Σύστημα Υγείας στάθηκε όρθιο και ανταποκρίθηκε στον ρόλο του. Ο αριθμός των κλινών απλής νοσηλείας και εντατικής θεραπείας πολλαπλασιάστηκε εντός λίγων ημερών και όλοι οι συμπολίτες μας έτυχαν της απαιτούμενης φροντίδας υγείας.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Αναπληρωτή Υπουργού)

Κάθε μέρα αύξαναν την επάρκεια του συστήματος σε διαθέσιμες κλίνες. Είναι χαρακτηριστικό ότι φτάσαμε και ξεπεράσαμε τις διακόσιες πέντε κλίνες εντατικής θεραπείας στα δημόσια νοσοκομεία της Θεσσαλονίκης. Αυτό ήταν μία προσπάθεια που με αυταπάρηση έδωσε το σύνολο του προσωπικού των νοσοκομείων του ΕΣΥ στη Θεσσαλονίκη και σε όλη την επικράτεια.

Έγιναν προσπάθειες και από την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Υγείας που φρόντιζε και φροντίζει για την ενίσχυσή τους, όπως οι προσλήψεις προσωπικού που έγιναν, συνεχίζουν να γίνονται και θα γίνουν για περισσότερους από επτά χιλιάδες επικουρικούς γιατρούς. Προκηρύξεις μόνιμου προσωπικού συνολικά χιλίων τετρακοσίων είκοσι θέσεων δημοσιεύτηκαν και ολοκληρώνονται τις επόμενες ημέρες. Επίσης, υπάρχει η προκήρυξη χιλίων διακοσίων εννέα θέσεων νοσηλευτικού και παραϊατρικού προσωπικού και άλλα πολλά.

Θα δεχόμουν την κριτική σας, αν λέγατε ότι χρειάζονται ακόμα περισσότερες. Ναι, αυτό είναι αληθές και κάνουμε ό,τι είναι δυνατόν, προκειμένου να υλοποιήσουμε μεγαλύτερο αριθμό προσλήψεων και θα συνεχίσουμε να καλύπτουμε τα κενά, όπως

φροντίζαμε και φροντίζουμε για τα μέσα ατομικής προστασίας με την απόκτηση αυτών των υλικών και με τη δημιουργία εθνικού στρατηγικού αποθέματος, όπως με την αξιοποίηση των δωρεών αναβαθμίσαμε τις υποδομές στα νοσοκομεία μας, αυξήσαμε τις κλίνες ΜΕΘ, προμηθευτήκαμε σύγχρονο ιατροτεχνολογικό εξοπλισμό και προβαίνουμε στην αναβάθμιση των κτιριακών υποδομών στα νοσοκομεία του ΕΣΥ. Είναι μια συνεχής άσκηση όλων αυτών τον καιρό.

Σχεδιάσαμε, έχοντας στο μυαλό μας τη δυσμενέστερη εξέλιξη της νόσου και συνέβη αυτό στη Θεσσαλονίκη και καταφέραμε και ανταποκριθήκαμε και σταθήκαμε όρθιοι. Λυπάμαι για τη στάση σας, που θεωρώ ότι είναι αδιέξοδη και δεν έχει καμμία λογική και κανένα νόημα από εμάς να παρακολουθήσουμε. Θεωρώ ότι είναι επιζήμια για τους πολίτες και για τη χώρα, γιατί δυστυχώς –το επαναλαμβάνω– δεν έχετε να προσφέρετε στη συζήτηση η οποία γίνεται για το πώς θα μπορούσαμε να βελτιωθούμε με συγκεκριμένες προτάσεις, προκειμένου να ανταποκριθούμε στις αυξημένες ανάγκες της περιόδου.

Εμείς θα συνεχίσουμε, προσηλωμένοι στη δουλειά μας για την αντιμετώπιση της πανδημίας, την ενδεχόμενη αντιμετώπιση τρίτου κύματος, τη βελτίωση και αναβάθμιση του Εθνικού Συστήματος Υγείας, ανοιχτοί και δεκτικοί σε κάθε κριτική, αλλά σε κάθε περίπτωση, κριτική που αποσκοπεί στη διόρθωση λαθών και παραλείψεων, χωρίς πολιτικές σκοπιμότητες.

Σε κάθε περίπτωση, είμαστε ανοιχτοί και δεκτικοί σε συγκεκριμένες και ουσιαστικές προτάσεις.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας):** Κύριε Φάμελλε, έχετε τον λόγο.

**ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ:** Κύριε Υπουργέ, γνωρίζω ότι είστε σε έναν πολύ ευαίσθητο τομέα, ο οποίος συνδέεται με τα θέματα ανθρώπινης ζωής.

Θα σας πρότεινα, λοιπόν, να μην τοποθετείστε με έναν τρόπο ο οποίος είναι πραγματικά ύβρις προς τους ανθρώπους που υπέφεραν, που πιθανά έχασαν δικούς της και που ακόμα αγωνίζονται στα νοσοκομεία στην πρώτη γραμμή.

Αποτελεί ύβρις για έναν Υπουργό του ελληνικού Κοινοβουλίου, που διαχειρίζεται θέματα εμπιστευτικά και ζωής, να λέει στην Αντιπολίτευση «εσύ τι θα έκανες;», όταν, πρώτον, δεν μας έχετε δώσει πρόσβαση στα πρακτικά της Επιτροπής Επιδημιολόγων ούτε καν εμπιστευτική. Τα διαχειρίζεστε κατά το δοκούν.

Μάλιστα, δηλώνω, κύριε Πρόεδρε, ότι ο κ. Μητσοτάκης διαχειρίζεται με πολιτική υστεροβουλία και κομματική εκμετάλλευση τα πρακτικά της επιτροπής, όπως τον συμφέρει, γι' αυτό και δεν τα ανακοινώνει και είναι απόδειξη ενοχής το ότι δεν ανακοινώνει τα πρακτικά.

Ενώ, λοιπόν, δεν δίνει πληροφορίες, μας λένε «εσείς τι θα κάνατε;».

Κύριε Κοντοζαμάνη, ξέρετε τι θα κάναμε εμείς; Όταν παραιτηθείτε από αυτό στο οποίο δεν μπορείτε να ανταποκριθείτε και δώσετε την ευθύνη στην Αντιπολίτευση να ασκήσει προοδευτική διακυβέρνηση, θα κάνουμε αυτό που χρειάζεται η κοινωνία, γιατί εσείς δεν το κάνετε.

Μη ρωτάτε, λοιπόν, την Αντιπολίτευση, αν δεν είστε έτοιμος να παραιτηθείτε, κύριε Κοντοζαμάνη για όλα αυτά τα εγκληματικά λάθη που έχετε κάνει και στη Θεσσαλονίκη και σε όλα τα θέματα της δεύτερης φάσης της πανδημίας. Διότι αυτή είναι πραγματικά μια ειλικρινής τοποθέτηση εκ μέρους σας που περιμένουμε. Δεν έχετε ανταποκριθεί.

Να σας πω σε τι άλλο μας κάνετε τον έξυπνο και μας κουνάτε το δάχτυλο;

Κύριε Κοντοζαμάνη, έχετε κάνει δωρεάν συνταγογράφηση των αναλύσεων για τον COVID-19, έτσι ώστε να έχουμε ένα πλατύ κύμα ιχνηλάτησης; Όχι, δεν έχετε κάνει. Είναι πρόταση της αυτοδιοίκησης. Γιατί μας κάνετε τον έξυπνο; Έχετε επιτάξει ιδιωτικές κλινικές, όπως σας κάναμε εμείς την πρόταση εξαρχής, από το πρώτο κύμα, για να προετοιμαστείτε;

Όχι, κύριε Κοντοζαμάνη. Στη Θεσσαλονίκη, μάλιστα, φτάσατε σε σημείο να επιτάξετε δύο κλινικές με διπλάσια αμοιβή και να βγει ο ιδιοκτήτης της μίας και να πει ότι τζάμπα την επιτάξατε, τζάμπα στείλατε προσωπικό δημόσιου νοσοκομείου, τζάμπα βά-

λατε σεκιούριτι, γιατί δεν στείλατε ούτε έναν άρρωστο! Και μετά ρωτάτε «τι λέει η Αντιπολίτευση»;

Γιατί εμείς δεν είχαμε προγραμματίσει προσλήψεις στο Εθνικό Σύστημα Υγείας και τις παγώσατε με δική σας επιλογή έναν χρόνο μέχρι να αρχίσει η πανδημία, γιατί θέλατε απλώς να ιδιωτικοποιήσετε την υγεία;

Λοιπόν, κύριε Κοντοζαμάνη, ούτε τις προγραμματισμένες δικές μας μεταρρυθμίσεις δεν υλοποιήσατε και μας ρωτάτε τι θα κάνουμε.

Να παραιτηθείτε, κύριε Κοντοζαμάνη, να σας δείξουμε τι μπορούμε να κάνουμε, γιατί τα κάναμε έτσι και αλλιώς, προς όφελος και της πατρίδας μας και των πολιτών και της υγείας, όσο κυβερνούσε ο ΣΥΡΙΖΑ.

Πάμε, όμως, τώρα στο συγκεκριμένο. Έρχεται η Νέα Δημοκρατία που έχει έναν Υπουργό που δήλωσε αναρμόδιος για σύσκεψη που προήδρευε, η Νέα Δημοκρατία που έκανε το εμβόλιο ρουσφέτι και έβαλε κομματικά στελέχη να εμβολιαστούν, βγάζοντας από τη λίστα υγειονομικούς, και μας ρωτάει τι θα κάναμε στη Θεσσαλονίκη, εμάς. Εγώ λοιπόν σας λέω ότι έχουμε στοιχεία, τα οποία θα τα καταθέσω, κύριε Πρόεδρε, επιστημονικά, τα στοιχεία του ΕΟΔΥ, που δείχνουν ότι από την 15<sup>η</sup> Οκτωβρίου πέρασε η καμπύλη των κρουσμάτων τα πενήντα ημερησίως στη Θεσσαλονίκη. Θα τα καταθέσω επίσημα. Άρα πριν τις συσκέψεις, κύριε Πρόεδρε, υπήρχαν δεδομένα του ΕΟΔΥ, τα οποία σας έδιναν πληροφορίες για την εξέλιξη της πανδημίας στη Θεσσαλονίκη. Ρωτάμε απλά: γιατί ο κ. Μητσοτάκης είπε ψέματα ότι δεν είχε πληροφορίες, όταν ο ΕΟΔΥ του έδινε τις πληροφορίες και για ποιον λόγο δεν πήρε μέτρα στη Θεσσαλονίκη;

Δεύτερο ζήτημα. Έχουμε εδώ και πρόβλεψη -για να μην λέτε ότι δεν υπήρχε πρόνοια της επιστημονικής κοινότητας- από τον κ. Σαρηγιάννη, την 1<sup>η</sup> Αυγούστου, που μιλούσε για έκρηξη κρουσμάτων μετά το τέλος Αυγούστου και για εκατοντάδες κρούσματα Νοέμβριο-Δεκέμβριο. Σας τα έλεγε η επιστημονική κοινότητα. Θα το καταθέσω, κύριε Πρόεδρε.

Είναι μόνο αυτό; Όχι, βέβαια. Έχω τον πρόεδρο του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου, τον κ. Εξαδάκτυλο -δεν είναι στέλεχος του ΣΥΡΙΖΑ, κύριε Κοντοζαμάνη, αν δεν κάνω λάθος- ο οποίος επιβεβαιώνει ότι είναι απόλυτα αξιόπιστες οι προβλέψεις για εκατοντάδες κρούσματα στη Θεσσαλονίκη, που είχε βγάλει το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο. Άρα η επιστημονική κοινότητα, εν συνόλω -διότι ο κ. Εξαδάκτυλος είναι και στην επιτροπή και είναι και πρόεδρος όλων των ιατρών της Ελλάδας- σας είχε καταθέσει στοιχεία, κύριε Κοντοζαμάνη.

Κι εσείς τι έχετε κάνει για όλα αυτά; Μπορώ να σας πω λοιπόν τι είχατε κάνει. Έρχεται ο κ. Χαρδαλιάς, κύριε Πρόεδρε, και επιβεβαιώνει τελικά, παρ' ό,τι αναρμόδιος, ότι ο κ. Τζιτζικώστας πράγματι είχε βάλει τα στοιχεία αυτά -και θα το καταθέσω και αυτό-, είχε δώσει προτάσεις να αναβληθούν οι γιορτές. Θα το καταθέσω στα Πρακτικά.

Και έρχεται ο κ. Εξαδάκτυλος -κύριε Πρόεδρε, και κλείνω- στο Περιφερειακό Συμβούλιο Κεντρικής Μακεδονίας και σε μια εκπομπή του «Kontra Channel» λέει «Διαβεβαιώ ότι αν αναζητήσετε τι ειπώθηκε στην επιτροπή, δεν θα διαπιστώσετε ολιγωρία εκ μέρους μου για τη Θεσσαλονίκη». Άρα ο πρόεδρος του Ιατρικού Συλλόγου επιβεβαιώνει ότι και στην επιτροπή κατατέθηκαν οι πληροφορίες αυτές και από ό,τι γνωρίζω, παρ' ό,τι ακόμα ο περιφερειάρχης δεν μας έχει δώσει τα πρακτικά στις περιφερειακές παρατάξεις για συνεδρίαση προ μηνός στην κεντρική Μακεδονία, ο κ. Εξαδάκτυλος είπε -και επιφυλάσσομαι για να έχω το πλήρες κείμενο από τα Πρακτικά- «Μην ψάχνετε υπευθύνους για την μη έγκαιρη λήψη μέτρων στη Θεσσαλονίκη, αναζητήστε την απάντηση στην Αθήνα, γιατί στην επιτροπή έγινε συζήτηση και προτάσεις για λήψη άμεσων μέτρων».

Άρα λοιπόν, κύριε Κοντοζαμάνη, και οι επιδημιολόγοι, και ο Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος, και ο πρύτανης του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, και το εργαστήριο περιβαλλοντικής μηχανικής, και όλοι οι αυτοδιοικητικοί είχαν ζητήσει μέτρα στη Θεσσαλονίκη. Και ποιος αρνήθηκε τα μέτρα, κύριε Πρόεδρε; Ο Πρωθυπουργός, ο οποίος προήδρευε στη σύσκεψη της 19<sup>ης</sup> Οκτωβρίου στο Μαξίμου, παρουσία όλων αυτών και του κ. Τσιόδρα.

Άρα δεν έχουμε μόνο παλινωδίες, δεν έχουμε μόνο παραλείψεις, αλλά έχουμε επιλογή, κύριε Κοντοζαμάνη, έχουμε επιλογή της Κυβέρνησης να αγνοήσει την πρόταση της επιστήμης, να αγνοήσει την αυτοδιοίκηση, να αγνοήσει τις ανάγκες της ανθρωπίνης ζωής και της δημόσιας υγείας.

Όλα αυτά σας τα λέμε, κύριε Κοντοζαμάνη, όχι απλά για να παραιτηθείτε -αυτό σας το έχω προτείνει εξαρχής, αφού τολμήσατε να ρωτήσετε για κρυφά στοιχεία τι θα έκανε η Αντιπολίτευση-, αλλά γιατί ακόμα και σήμερα η Θεσσαλονίκη δεν έχει τις αναλύσεις που χρειάζεται, τους γιατρούς που χρειάζονται, τις μονάδες εντατικής θεραπείας που χρειάζονται, πέραν του ότι μάθαμε πως σήμερα υπάρχει μια βλάβη του κλιματισμού -με ενημέρωσαν μόλις τώρα- στο νοσοκομείο «Άγιος Παύλος», με σοβαρά προβλήματα λειτουργίας του νοσοκομείου και της θεραπείας των ασθενών. Τα ξέρετε, κύριε Κοντοζαμάνη, όλα αυτά; Μπορείτε να απαντήσετε σε όλα αυτά, κύριε Κοντοζαμάνη; Μην ασχοληθείτε, λοιπόν, με περιπαισιολογίες. Σας ρωτάμε απλά.

Όλα αυτά ήταν γνωστά, αλλά ο κ. Μητσοτάκης στον κ. Χατζηνικολάου είπε πάλι ψέματα, δηλαδή ότι δεν είχατε πληροφορίες, δεν είχατε προτάσεις και ότι η καμπύλη -λέει- της απότομης εκθετικής αύξησης ξεκινάει από τις αρχές Νοεμβρίου, όταν ξεπερνάμε το όριο συναγερμού των πενήντα κρουσμάτων στις 14 και 15 Οκτωβρίου. Πώς μπορούμε, λοιπόν, να εμπιστευτούμε, κύριε Κοντοζαμάνη, έναν Πρωθυπουργό ο οποίος σε κρίσιμο ζήτημα ανθρωπίνης υγείας και ζωής λέει ψέματα και αγνοεί την επιστημονική κοινότητα; Και αυτό το ξέρετε όλη η Θεσσαλονίκη.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας):** Κύριε Φάμελλε, παρακαλώ ολοκληρώστε.

**ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ:** Ρωτάμε, λοιπόν: θα βρει το θάρρος η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας να πει την αλήθεια;

Θα καταθέσω, κύριε Πρόεδρε και δυο, τρία δημοσιεύματα που αποδεικνύουν ότι έχει ξεκινήσει εισαγγελική έρευνα για τις ευθύνες στη Θεσσαλονίκη. Διότι η Θεσσαλονίκη, δυστυχώς, κύριε Κοντοζαμάνη, εξαιτίας δικών σας επιλογών παρουσίασε, σύμφωνα με στοιχεία του iMED Lab, αύξηση κρουσμάτων και μάλιστα θα μείνουν σε σχέση με την Αθήνα 400%. Κύριε Κοντοζαμάνη, οφείλετε απαντήσεις και θα καταθέσω και τα δημοσιεύματα για την εισαγγελική έρευνα.

Θέλουμε απαντήσεις, κύριε Κοντοζαμάνη, για να κάνουμε καλύτερη τη δημόσια υγεία στη Θεσσαλονίκη, γιατί εσείς αποτύχατε. Πρέπει να προλάβουμε έστω και τώρα. Δεν έχει φύγει ο κίνδυνος, κύριε Κοντοζαμάνη. Κι ο κίνδυνος είναι και οι δικές σας ελλείψεις, δεν είναι μόνο ο κορωνοϊός.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε και συγχωρέστε με.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Σωκράτης Φάμελλος κατέθετε για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας):** Κύριε Κοντοζαμάνη, έχετε τον λόγο.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΤΟΖΑΜΑΝΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Υγείας):** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Φάμελλε, το θέμα του «Αγίου Παύλου» είναι από το Σάββατο, από τις 16 του μήνα το βράδυ κα μπορέτε να ενημερωθείτε για τις ενέργειες οι οποίες έχουν γίνει. Διακομίσθηκαν ασθενείς που χρειάστηκε να διακομισθούν και έχουν ληφθεί όλα τα απαραίτητα μέτρα, προκειμένου να αποκατασταθεί η βλάβη και η ομαλή λειτουργία του νοσοκομείου.

Επειδή επιμένετε να στέκεστε σε μία φάση της πανδημίας όπου είχαμε αυτήν την απότομη αύξηση των κρουσμάτων στη Θεσσαλονίκη, θα επαναλάβω ότι, παρά την όποια καθυστέρηση η οποία υπήρξε -δεν υπήρχε εισήγηση της επιτροπής των λοιμωξιολόγων, των ειδικών-, η Κυβέρνηση ανταποκρίθηκε άμεσα και το Σύστημα Υγείας ανταποκρίθηκε, στάθηκε, τα έβαλε εις πέρας. Σε ελάχιστες ημέρες λειτουργήσαν νέες μονάδες εντατικής θεραπείας. Συμπολίτες μας οι οποίοι χρειάστηκαν να διακομισθούν σε άλλες περιοχές διακομίσθηκαν και το σύνολο των δομών της Θεσσαλονίκης και της ευρύτερης περιοχής ανταποκρίθηκε πλήρως στις ανάγκες οι οποίες υπήρξαν την περίοδο εκείνη.

Δεν θα ήθελα να θυμίσω, αλλά με αναγκάζετε για μια ακόμη



φορά να αναφερθώ σε αυτά που έχει πει η πρώτη σύντροφός σας, η κ. Κωνσταντοπούλου, τι θα γινόταν εάν την κρίση αυτή τη διαχειριζόταν η δική σας κυβέρνηση. Και καλό θα ήταν να βλέπουμε το σύνολο της διαχείρισης της πανδημίας από την αρχή μέχρι σήμερα και πώς εξελίσσεται από εδώ και στο εξής. Να δείτε τα στοιχεία του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Πρόληψης Νοσημάτων, του ECDC, σε σχέση με τη θέση της χώρας μας αυτήν τη στιγμή. Είναι από τις λίγες χώρες στην Ευρώπη που ο σύνθετος δείκτης έχει ως αποτέλεσμα να έχουμε πράσινες περιοχές στη χώρα μας, εμείς και άλλες μία - δύο χώρες στην Ευρώπη και να δείτε και τι έχει γίνει στις υπόλοιπες χώρες της Ευρώπης, για να διαπιστώσετε ότι η διαχείριση της πανδημίας γίνεται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Θα επιμείνω για μια ακόμη φορά στο εξής: Μακάρι να ήσασταν σε θέση να μας υποβάλετε συγκεκριμένες προτάσεις, προκειμένου να βελτιώσουμε τις όποιες αστοχίες είχαμε και να βελτιώσουμε τον επιχειρησιακό μας σχεδιασμό, σε ό,τι αφορά ενδεχόμενη αντιμετώπιση τρίτου κύματος στην πανδημία.

Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να διασφαλίσουμε -επειδή αναφερθήκατε και στην επιτροπή και στη δημοσιοποίηση των πρακτικών- την ανεξαρτησία και ευθυκρισία των μελών της επιτροπής. Σε κάθε περίπτωση παίρνουμε όλα τα απαραίτητα μέτρα. Αναφερθήκατε πάλι στη συνταγογράφηση των διαγνωστικών τεστ, τη στιγμή που κάθε συμπολίτης μας που έχει ανάγκη από διαγνωστικό έλεγχο αυτός γίνεται δωρεάν, στις δημόσιες δομές του Εθνικού Συστήματος Υγείας και πλέον γίνεται και τυχαίος δειγματοληπτικός έλεγχος, έτσι ώστε να έχουμε στη διάθεσή μας τα απαραίτητα επιδημιολογικά στοιχεία, προκειμένου να ανταποκριθούμε σε όποια εξέλιξη έχει η πανδημία.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Η' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΣΟΦΙΑ ΣΑΚΟΡΑΦΑ**)

Αναφερθήκατε στην επίταξη και στο να το κάναμε από την αρχή. Είναι θέματα τα οποία έχουν συζητηθεί. Έχουν εξαντληθεί και σε αυτήν εδώ την Αίθουσα.

Όλα αυτά προβλέπονταν στις πράξεις νομοθετικού περιεχομένου. Κάναμε και επίταξη κλινικών και θα κάνουμε εφόσον χρειαστεί. Δεν το κάναμε από την αρχή διότι πήγαιναν τα πράγματα πολύ καλά και δεν χρειάστηκε να σπαταλήσουμε οικονομικούς πόρους προκειμένου να πούμε ότι επιτάσσουμε τον ιδιωτικό τομέα για επικοινωνιακούς λόγους. Έγινε και γίνεται ό,τι είναι ανθρώπινως δυνατό προκειμένου να έχουμε τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα. Και η σημερινή επιδημιολογική, επιδημική εικόνα της χώρας καταδεικνύει τα θετικά αυτά αποτελέσματα.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΟΣ:** Κυρία Πρόεδρε, με βάση τον Κανονισμό, το άρθρο 134, μετατρέπω το περιεχόμενο της ερώτησης σε επερώτηση λόγω των μη κατατεθέντων εγγράφων από τον Υπουργό. Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Θα συζητηθεί τώρα η δεύτερη με αριθμό 1596/10-11-2020 ερώτηση του κύκλου αναφορών -ερωτήσεων, του Βουλευτή Αργολίδας του Κινήματος Αλλαγής κ. Ανδρέα Πουλιά προς τον Υπουργό Υγείας, με θέμα: «Προετοιμασία για τον εμβολιασμό κατά του COVID-19».

Θα απαντήσει, φυσικά, ο Αναπληρωτής Υπουργός Υγείας, κ. Κοντοζαμάνης.

Ελάτε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΟΥΛΙΑΣ:** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, έχει περάσει αρκετός καιρός από τότε που κατέθεσα τη συγκεκριμένη ερώτηση και τα δεδομένα έχουν κατά κάποιον τρόπο αλλάξει. Κατά την προσφιλή σας τακτική, έχετε αφήσει αναπάντητη αυτήν την ερώτηση όπως και άλλες πολλές που έχω υποβάλει κατά καιρούς. Υποβαθμίζετε με αυτόν τον τρόπο τη διαδικασία αλλά και την αξία του κοινοβουλευτικού έργου. Σήμερα όμως καλείστε να μας απαντήσετε σε κρίσιμα ερωτήματα σχετικά με τον εμβολιασμό κατά του COVID-19 στη χώρα μας.

Το πρώτο θέμα στο οποίο θα ήθελα να αναφερθώ είναι οι ποσότητες εμβολίων που θα έρθουν μέχρι τέλος Ιανουαρίου στη χώρα μας. Έχουμε μερδευτεί, κύριε Υπουργέ, με τα νούμερα

που μας ανακοινώνετε κατά διαστήματα. Θα ήθελα να γνωρίζω πόσα εμβόλια θα λάβει ο ελληνικός λαός από τις δύο εταιρείες, από τη «PFIZER» και από τη «MODERNA». Είναι δύο εταιρείες που πολύ καλά ξέρετε ότι έχουν πάρει έγκριση από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων.

Ένα δεύτερο θέμα είναι αυτό για τα εμβολιαστικά κέντρα. Λόγω των ιδιαιτεροτήτων στη μεταφορά και στη συντήρηση των εμβολίων προτιμήθηκε η δημιουργία εμβολιαστικών κέντρων στα νοσοκομεία. Μας πληροφόρησε πρόσφατα ο Πρωθυπουργός ότι έχουν δημιουργηθεί διακόσιες είκοσι τρεις εμβολιαστικές γραμμές στα νοσοκομεία της χώρας. Στην αρχή μάς είχατε εξαγγείλει χίλια δεκαοκτώ εμβολιαστικά κέντρα. Το χρονοδιάγραμμα αυτό υλοποιήθηκε ποιο είναι; Πώς θα στελεχωσετε αυτά τα εμβολιαστικά κέντρα; Θα κάνετε προσλήψεις; Θα πάρετε προσωπικό;

Επίσης, ως προς τον στόχο των οκτώ χιλιάδων εμβολιασμών την ημέρα που είπε ο Πρωθυπουργός, με βάση τα στοιχεία που έχουμε από τις 28 του Δεκέμβρη μέχρι και χθες, μόνο δυο μέρες, στις 8 και στις 13 οι εμβολιασμοί ξεπέρασαν τους οκτώ χιλιάδες. Για ποιο λόγο συμβαίνει αυτό; Δεν επαρκούν τα εμβόλια; Υπάρχει πρόβλημα στον προγραμματισμό των ραντεβού; Θα θέλαμε να μας εξηγήσετε.

Μία τελευταία ερώτηση είναι πόσοι από τους εκατόν δυο χιλιάδες πεντακόσιους υγειονομικούς που υπηρετούν στο ΕΣΥ εμβολιάστηκαν τελικά μέχρι σήμερα; Είναι ένα στοιχείο που θα θέλαμε. Το βασικότερο είναι οι εμβολιασμοί των ιδιωτών γιατρών. Μάλιστα για ομάδες γιατρών όπως είναι οι οδοντίατροι, οι ωτορινολαρυγγολόγοι, οι γενικοί γιατροί, οι παθολόγοι, οι οποίοι έρχονται άμεσα σε επαφή με κρούσματα αυτήν την εποχή, έχετε δώσει κάποια προτεραιότητα; Σκέφτεστε να κάνετε κάτι άμεσα ώστε να εμβολιαστούν αυτοί μέχρι τέλος του μήνα; Σκοπεύετε να βάλετε προτεραιότητες και για τον εμβολιασμό σε περιοχές που έχουν αυξημένο ιολογικό φορτίο, όπως είναι για παράδειγμα η δυτική Μακεδονία; Μπορείτε να μας πείτε αν εκεί μπορεί να δοθεί μια προτεραιότητα για να εμβολιαστεί πληθυσμός πιο γρήγορα και περισσότερος, για να μπορέσουμε να ξεπεράσουμε το πρόβλημα που υπάρχει;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΤΟΖΑΜΑΝΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Υγείας):** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Πουλιά, το ξεκαθαρίσαμε και πριν, υπάρχει ο προγραμματισμός για τη δημιουργία χιλίων δεκαοκτώ εμβολιαστικών σημείων στη χώρα.

Είναι προφανές, είναι λογικό ότι η πλήρης ανάπτυξη αυτών των κέντρων θα γίνει όταν θα έχουμε στη διάθεσή μας μεγάλο όγκο εμβολίων. Να τα ανοίξουμε σήμερα και να σπαταλάμε τις δυνάμεις που έχουμε και να κάθεται το προσωπικό;

Ρωτάτε τι προσωπικό θα έχουμε σε αυτά τα εμβολιαστικά κέντρα. Ναι, έχουν γίνει και προσλήψεις επικουρικού προσωπικού, θα είναι και προσωπικό των δομών υγείας.

Και οι ιδιώτες γιατροί και οι φαρμακοποιοί και οι οδοντίατροι, όλες αυτές οι κατηγορίες των υγειονομικών θα εμβολιαστούν. Έχει ξεκινήσει η διαδικασία καθορισμού ραντεβού σε αυτούς, προκειμένου να εμβολιαστούν. Σας το λέω επειδή αναφερθήκατε και σε αυτήν την κατηγορία.

Επιτρέψτε μου να πάω λίγο πίσω στον χρόνο και πραγματικά να κάνω μια επισκόπηση των όσων έχουν γίνει μέχρι σήμερα σε ό,τι αφορά τα εμβόλια στην Ελλάδα. Τη δεύτερη μέρα των Χριστουγέννων παραλάβαμε μαζί με τις υπόλοιπες χώρες της Ευρώπης τις πρώτες ποσότητες των εμβολίων από την εταιρεία «PFIZER». Ταυτόχρονα με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες παραλάβαμε εννέα χιλιάδες επτακόσιες πενήντα δόσεις εμβολίου με τις οποίες από την επόμενη κιόλας ημέρα, την Κυριακή 27 Δεκεμβρίου, προμηθεύσαμε πέντε μεγάλα νοσοκομεία στην Αττική. Τα νοσοκομεία «Ευαγγελισμός», «Σωτηρία», «Αττικόν», «Θριάσιο» και «Ασκληπιείο Βούλας» πραγματοποίησαν τους πρώτους εμβολιασμούς. Στα πέντε αυτά νοσοκομεία προστέθηκαν ακόμα τέσσερα νοσοκομεία της Περιφέρειας, το Πανεπιστημιακό στη Λάρισα, στην Πάτρα, στα Γιάννενα και το νοσοκομείο «ΑΧΕΠΑ» στη Θεσσαλονίκη, τα οποία ξεκίνησαν εμβολιασμούς την Τρίτη

29 Δεκεμβρίου. Οι εμβολιασμοί αυτοί πραγματοποιήθηκαν όπως ακριβώς όρισε με απόφασή της η Επιτροπή Εμβολιασμών, σύμφωνα με την οποία πρώτο θα εμβολιαζόταν το προσωπικό που στελεχώνει το Εθνικό Σύστημα Υγείας.

Στην ερώτησή σας για τον αριθμό του προσωπικού που έχει εμβολιαστεί μέχρι σήμερα επιτρέψτε μου να επιφυλαχθώ για την απάντηση, διότι εξελίσσεται ο εμβολιασμός των πρώτων υγειονομικών στη χώρα και ολοκληρώνεται στις 20 Ιανουαρίου. Όλα τα στοιχεία, βεβαίως, είναι στη διάθεσή σας. Τίποτα δεν έχει αφεθεί στην τύχη του. Υπάρχει σχέδιο και υλοποιείται. Σε κάθε περίπτωση προηγείται η προετοιμασία για την υλοποίηση αυτού του σχεδίου. Βρισκόμαστε σε μια φάση όπου ο εμβολιασμός του πληθυσμού είναι μια δύσκολη και περίπλοκη διαδικασία. Έχουμε στη διάθεσή μας αυτήν τη στιγμή δύο εμβόλια. Θα έχουμε περισσότερα εμβόλια σε λίγο χρονικό διάστημα με διαφορετικές συνθήκες αποθήκευσης, φύλαξης, διακίνησης και διάθεσης, που πρέπει να φτάσουν στον τελευταίο πολίτη της χώρας, στο τελευταίο σημείο της χώρας.

Αντιλαμβανόμαστε όλοι ότι πραγματικά πρόκειται για μια δύσκολη και περίπλοκη διαδικασία που απαιτεί προετοιμασία και ετοιμότητα και εμπλοκή όχι μόνο του Υπουργείου Υγείας, αλλά και άλλων Υπουργείων και δημόσιων φορέων, όπως η Πολιτική Προστασία, το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, το Υπουργείο Εσωτερικών, οι Ένοπλες Δυνάμεις, κ.οκ..

Σήμερα που μιλάμε έχουμε καταφέρει να πραγματοποιήσουμε περισσότερους από ογδόντα χιλιάδες εμβολιασμούς, αναπτύσσοντας σε πρώτη φάση διακόσιες δώδεκα εμβολιαστικές γραμμές σε εκατόν είκοσι πέντε νοσοκομεία του Εθνικού Συστήματος Υγείας στην επικράτεια και πενήντα τέσσερις εμβολιαστικές γραμμές σε δεκαέξι μεγάλες ιδιωτικές κλινικές.

Από το Σάββατο που μας πέρασε ξεκίνησε ο εμβολιασμός των πολιτών άνω των 85 ετών και η προσπάθεια που γίνεται για να εμβολιαστεί το σύνολο του πληθυσμού της χώρας είναι μεγάλη. Όπως έχουμε τονίσει, έχουμε διασφαλίσει εμβόλια προκειμένου να καλύψουμε το σύνολο του πληθυσμού. Είναι πολύ σημαντικό να εμβολιαστεί όσο το δυνατόν μεγαλύτερο κομμάτι του πληθυσμού. Και σε κάθε περίπτωση, να το επαναλάβω, συνάνθρωποί μας που έχουν ανάγκη να κάνουν το εμβόλιο, θα το κάνουν με οποιονδήποτε τρόπο.

Η προσπάθεια, λοιπόν, αυτή συνδυάζει ταχύτητα έτσι ώστε να εμβολιάσουμε σύντομα μεγάλο μέρος του πληθυσμού και αυτό έχει σχέση και με τις προγραμματισμένες ποσότητες παραλαβής στη χώρα μας παρά τα όποια προβλήματα και χρειάζεται μεγάλη προσοχή, έτσι ώστε να μην χαθεί ούτε μία δόση εμβολίου, συνεχής παρακολούθηση και έλεγχος έτσι ώστε να τηρηθούν οι προτεριότητες που έχει θέσει η Εθνική Επιτροπή Εμβολιασμών και βεβαίως να καταγραφούν τυχόν ανεπιθύμητες ενέργειες σε πολίτες από τον εμβολιασμό τους.

Οι συζητήσεις μας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι καθημερινές, προκειμένου να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη συνέχιση των παραδόσεων των εμβολίων και προκειμένου για τα εμβόλια τα οποία βρίσκονται σε εκκρεμότητα για να εγκριθούν από τις αρμόδιες ρυθμιστικές ευρωπαϊκές αρχές να προχωρήσει όσο το δυνατόν γρηγορότερα η έγκρισή τους.

Σε όλες αυτές τις συμφωνίες η Ελλάδα συμμετέχει και η Ελλάδα από τις συμφωνίες αυτές παίρνει το σύνολο των ποσοτήτων που της αναλογούν με βάση τον πληθυσμό της. Σχεδόν κάθε εβδομάδα που περνάει παραλαμβάνουμε και νέες ποσότητες.

Πρέπει ο κάθε συμπολίτης μας, ο κάθε Έλληνας, να αισθάνεται ασφαλής, διότι κάνουμε μία σοβαρή και υπεύθυνη δουλειά. Πρέπει να είμαστε σίγουροι ότι δεν θα αφήσουμε κανέναν συμπολίτη μας που θέλει να κάνει εμβόλιο χωρίς να το κάνει.

Επαναλαμβάνω, κύριε Πουλά, ότι αναπτύσσουμε εμβολιαστικά κέντρα σε κέντρα υγείας και νοσοκομεία σε όλη τη χώρα, σε όλη την επικράτεια. Τα έχουμε στελεχώσει, όπως σας είπα, και το προσωπικό αυτό έχει ήδη λάβει την απαραίτητη εκπαίδευση.

Επίσης, όλα τα εμβολιαστικά κέντρα έχουν τις απαραίτητες υποδομές για την αποθήκευση, διαχείριση και διακίνηση του εμβολίου, όπως επίσης έχουν διαμορφωθεί χώροι για την ομαλή υποδοχή των πολιτών που θα εμβολιαστούν, χωρίς να δημιουργούνται προβλήματα στη λειτουργία των δομών υγείας, αλλά βε-

βαίως και χώροι όπου κάθε συμπολίτης μας θα μπορεί μετά τη χορήγηση του εμβολίου να περιμένει λίγο χρονικό διάστημα, όπως προβλέπουν τα σχετικά πρωτόκολλα.

Η μεταφορά των εμβολίων σε όλη τη χώρα γίνεται υπό την εποπτεία των Ενόπλων Δυνάμεων, από ειδικούς του Ελληνικού Στρατού και ειδικούς στις διαδικασίες φύλαξης και διακίνησης κρίσιμων προϊόντων, όπως είναι τα εμβόλια.

Είμαστε σίγουροι, είμαστε αισιόδοξοι, όχι ότι δεν θα υπάρξει κανένα πρόβλημα, αλλά ότι έχουμε την ετοιμότητα να αντιμετωπίσουμε και να λύσουμε ανά πάσα στιγμή οποιοδήποτε απρόοπτο γεγονός ή αστοχία, με στόχο πάντα να πετύχουμε σύντομα τον εμβολιασμό του πληθυσμού με τις λιγότερες δυνατότες απώλειες δόσεων εμβολίου.

Μέχρι στιγμής όλα δείχνουν ότι κυλούν ομαλά, παρ' ότι βρισκόμαστε στην αρχή αυτής της προσπάθειας.

Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Πρέπει να υπενθυμίσω ότι ο χρόνος είναι τρία λεπτά για τον κύριο συνάδελφο και τρία λεπτά για εσάς, κύριε Υπουργέ, με μία μικρή ανοχή.

Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΟΥΛΑΣ:** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, σας άκουσα με μεγάλη προσοχή. Θα ήθελα, όμως, να τονίσω ότι ο εμβολιαστικός σχεδιασμός είναι ένα μεγάλο στοίχημα για τη δημόσια υγεία και τη σταδιακή επάνοδο της χώρας μας στην κανονικότητα.

Η ίδια η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει επενδύσει πολλά στον εμβολιασμό του γενικού πληθυσμού, ιδίως στη μείωση των συνεπειών της πανδημίας στην ευρωπαϊκή οικονομία, η οποία βρίσκεται ακόμη σε πενόςδο καταστολής. Εντούτοις, η κατάσταση δεν είναι απλή και θα πρέπει να δώσουμε μεγάλη σημασία στην προμήθεια του εμβολίου, τη στιγμή που γίνεται μέσω της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Οι λανθασμένοι πιθανόν χειρισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν δημιουργήσει τεράστια κενά στη διασφάλιση επαρκούς ποσότητας εμβολίων σε όλη την Ευρώπη και φαίνεται ότι η Γερμανία παρακάμπτει για άλλη μια φορά τους ευρωπαϊκούς κανόνες, για να εξυπηρετήσει τα δικά της συμφέροντα εις βάρος των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Υπάρχει η δυνατότητα στην ελληνική Κυβέρνηση, στο ελληνικό κράτος, να προμηθευτεί εμβόλια από άλλη χώρα, από τρίτη χώρα;

Κύριε Υπουργέ, θα ήθελα να περάσω σε ένα πολύ ειδικό ζήτημα, το οποίο με απασχολεί τώρα, ειδικά για λόγους εξοικονόμησης και σωστής διαχείρισης των αποθεμάτων των εμβολίων.

Πληροφορούμεθα ότι σε κάποια κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως στη Δανία και τη Γερμανία, κερδίζουν μία επιπλέον δόση ανά φιαλίδιο. Δηλαδή, από πέντε δόσεις γίνονται έξι. Όπως καταλαβαίνετε, αυτό μπορεί να αυξήσει κατά 20% τις δόσεις που έχουμε προς διάθεση για τον γενικό πληθυσμό.

Γιατί εμείς δεν εφαρμόζουμε αυτό το μοντέλο; Υπάρχει κάποιο πρόβλημα στο σύστημα καταγραφής των εμβολίων; Δεν διαθέτουμε κατάλληλο εξοπλισμό ώστε να κάνουμε οικονομία στις δόσεις; Ακούγεται ότι έχουμε έλλειψη σε σύριγγες και σε βελόνες στη χώρα μας και ειδικά σε βελόνες με μικρή διάμετρο. Ισχύει κάτι τέτοιο; Και αν ισχύει, έχετεβάλει προτεραιότητα να προμηθευτούμε αυτόν τον εξοπλισμό που χρειάζεται για να κερδίσουμε αυτήν τη δόση;

Όσον αφορά τα κέντρα υγείας -και αστικού τύπου και μη αστικού τύπου- εξυπακούεται ότι όταν θα έρθει το εμβόλιο από την Οξφόρδη, της «AstraZeneca», θα μπορούν να κάνουν τον εμβολιασμό. Το καταλαβαίνουμε. Τώρα, όμως, αν υπήρχαν εμβόλια -δυστυχώς δεν υπάρχουν- δεν μπορείτε να βάλετε στη διαδικασία τα κέντρα υγείας γιατί δεν υπάρχει το αναγκαίο προσωπικό. Αυτός είναι ο λόγος ότι δεν μπορείτε να φτιάξετε έστω και μερικά. Γιατί δεν μπορεί -να σας πω για την περιοχή μου- από το Κρανίδι να φέρνουμε τους ανθρώπους στο Ναύπλιο και στο Άργος για να εμβολιαστούν. Είναι τεράστια η απόσταση αυτή, κύριε Υπουργέ. Μένω σε αυτά.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε, που ήσασταν και συνεπής.

Ελάτε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΤΟΖΑΜΑΝΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Υγείας):** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Θα είμαι σύντομος γιατί είναι συγκεκριμένα τα ερωτήματα του κ. Πουλά.

Κύριε Πουλά, πρώτον, σε ό,τι αφορά την προμήθεια εμβολίων εκτός της ευρωπαϊκής συμφωνίας, θέλω να σας πω ότι κάθε κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως και η Ελλάδα, δεν μπορεί να παρεκκλίνει της συμφωνίας αυτής και να διαπραγματευτεί μόνο του με τις εταιρείες.

Σε ό,τι αφορά την έκτη δόση, να σας ενημερώσω ότι επειδή, κατόπιν εισήγησης του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Φαρμάκων και έγκρισης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έχει τροποποιηθεί η άδεια κυκλοφορίας του προϊόντος του εμβολίου και το σχετικό φύλλο οδηγιών χρήσης, πλέον είναι εφικτή η χρήση της έκτης δόσης από τα φιαλίδια υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις, όπως είναι η χρήση συγκεκριμένης σύριγγας. Έχουμε από σήμερα το πρωί δώσει οδηγίες στις υγειονομικές δομές της χώρας που εκτελούν, διεξάγουν εμβολιασμούς να προβούν στη χρήση της έκτης δόσης από κάθε φιαλίδιο, αντί των αρχικών πέντε δόσεων οι οποίες προβλέπονταν. Αυτό συσχετίζεται και με τη διαθεσιμότητα των ειδικών συριγγών τις οποίες έχουμε στη διάθεσή μας. Επομένως, η χώρα μας ξεκινάει τη χρήση της έκτης δόσης αφού έτσι προβλέπεται άλλωστε πλέον και από την άδεια κυκλοφορίας του προϊόντος.

Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κι εγώ ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Στην τέταρτη με αριθμό 2430/7-12-2020 ερώτηση του κύκλου αναφορών ερωτήσεων του Βουλευτή Βοιωτίας του Κινήματος Αλλαγής κ. Γεώργιου Μουλκιώτη προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, με θέμα: «Μέτρα στήριξης για την θωράκιση μονάδων κλειστής φροντίδας ηλικιωμένων - γηροκομείων εν μέσω κορωνοϊού», θα απαντήσει η Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, κ. Δόμνα-Μαρία Μιχαηλίδου.

Κύριε συνάδελφε, έχετε δύο λεπτά.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΟΥΛΚΙΩΤΗΣ:** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύρια Υφυπουργέ, γνωρίζετε ότι αυτή η επίκαιρη ερώτηση ήταν ήδη κατατεθειμένη ως ερώτηση από 7 Δεκεμβρίου. Δεν απαντήθηκε κι έτσι έρχεται πλέον ως επίκαιρη ερώτηση. Αναφερόμαστε στα μέτρα στήριξης για την θωράκιση των μονάδων κλειστής φροντίδας ηλικιωμένων και των γηροκομείων εν μέσω κορωνοϊού.

Την κατάσταση, η οποία επικρατεί σήμερα στα γηροκομεία της χώρας, πιστεύω τη γνωρίζετε, αλλά επισημαίνω ότι τη συνθέτουν τα εξής: Ο μεγάλος αριθμός των κρουσμάτων και των απωλειών μεταξύ των περιθαλπομένων και του προσωπικού, η οικονομική και λειτουργική δυσπραγία των ιδρυμάτων να ανταποκριθούν στα νέα λίαν απαιτητικά και πολυδάπανα πρωτόκολλα αντιμετώπισης του ιού, κενά που υπάρχουν στο θεσμικό πλαίσιο και ελλείψεις προϋποθέσεις αδειών λειτουργίας, αδυναμία των περιφερειών να οργανώσουν με όρους επάρκειας τους απαιτούμενους ελέγχους με ουσιαστικά μηδενική ή ισχνή στελέχωση των υπηρεσιών κοινωνικής έρευνας της κάθε περιφέρειας, η κακοδιαχείριση των ισόβιων διοικήσεων, όπου έχουν ακουστεί διάφορα.

Και βεβαίως, στον αντίποδα αυτών είναι και ένα τραγικό γεγονός το οποίο συγκλόνισε τη χώρα, της αυτοκτονίας στις 21-10-2020 ενός ενσυνειδητού σαραντάχρονου ιδιοκτήτη μονάδας φροντίδας ηλικιωμένων στον Άγιο Στέφανο Αττικής, ο οποίος μάλιστα είχε λάβει εύσημα για την υποδειγματική εφαρμογή των μέτρων κατά του κορωνοϊού.

Αυτά τα παραπάνω είναι οι πιο εύγλωττες περιπτώσεις, κυρία Υπουργέ, που αποτυπώνουν δομικές αλλά και αντιφατικές συνθήκες στη ζωή αυτών των μονάδων εν μέσω της πανδημίας.

Εν μέσω της πανδημίας, ενώ είναι ανοιχτές οι παραπάνω δομές και σε μερικές περιπτώσεις με διαθέσιμες κλίνες, στην ουσία είναι πλέον κυριολεκτικά κλειστές, σε καθεστώς ιδιότητας καραντίνας, γιατί δεν μπορούν, λόγω των περιορισμών, να φιλοξενήσουν νέα περιστατικά παρά μόνο κατόπιν έκτακτων αποφά-

σεων από τα αρμόδια Υπουργεία, που μεταφέρουν περιστατικά από το ΕΣΥ.

Άρα, ενώ βρίσκονται σε λειτουργία και με πολύ αυξημένες λειτουργικές και οικονομικές απαιτήσεις, κυριολεκτικά υπάρχει ασφυξία.

Το αντίδωρο της Κυβέρνησης με τη διάθεση δωρεάν τεστ αρχικά ανά μήνα και στη συνέχεια εβδομαδιαία, είναι «παρακεταμόλη» της εποχής για αυτά τα ιδρύματα.

Εφόσον τα λεγόμενα «κλειστής φροντίδας» γηροκομεία παραμένουν ανοιχτά υποχρεωτικά και τα χρειάζεται όσο ποτέ το εθνικό κοινωνικό σύστημα προστασίας, επείγει, κυρία Υπουργέ, να ληφθούν άμεσα γενναίες αποφάσεις για τη συνέχιση της λειτουργίας τους και την αποτελεσματική στήριξη των περιθαλπομένων. Απαιτείται ολοκληρωμένη, για εμάς, προσέγγιση, με δέσμη μέτρων, με εφάπαξ έκτακτη οικονομική ενίσχυση στο σύνολο των δομών, με αναστολή ή απαλλαγή υποχρεώσεων προς ΕΦΚΑ, δημόσιο κ.λπ. μέχρι να λήξει η πανδημία. Πρέπει να υπάρξει ευνοϊκή δανειοδότηση για τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων τους και του εξοπλισμού τους και, βεβαίως, να γίνει άμεση πρόσληψη προσωπικού όπου αυτές οι μονάδες ανήκουν στο δημόσιο, στην περιφέρεια, στους δήμους. Υπάρχει θέμα.

Ερωτάσθε, λοιπόν, κυρία Υπουργέ, τα εξής:

Πρώτον, ποια από τα μέτρα τα οποία σας προτείνουμε εμείς και ποιες πολιτικές προωθείτε για την αντιμετώπιση της έκτακτης αυτής συγκυρίας στην ευαίσθητη ομάδα των ηλικιωμένων με συνολικά οικονομικοκοινωνικά προβλήματα και προβλήματα υγείας και με ποιο χρονοδιάγραμμα προτίθεστε να τα λάβετε;

Δεύτερον, σχεδιάζετε να εφαρμόσετε πρόσθετα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίσετε τη δημόσια υγεία, την απρόσκοπτη λειτουργία και εντέλει τη θωράκιση αυτών των δομών;

Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Και εγώ, κύριε συνάδελφε.

Κύρια Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΔΟΜΝΑ-ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων):** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Μουλκιώτη, να ξεκινήσω με ένα συγγνώμη από τη δική μου πλευρά. Καταλαβαίνετε ότι ήταν μια απλή κοινοβουλευτική ερώτηση. Το δουλεύουμε το κοινοβουλευτικό κομμάτι του Υπουργείου μας. Ελπίζω πολύ σύντομα να είναι πιο αποτελεσματικό και πιο γρήγορο στις απαντήσεις του.

Όπως γνωρίζετε, η θωράκιση των μονάδων φροντίδας ηλικιωμένων αλλά και των κέντρων κοινωνικής πρόνοιας σε όλη τη χώρα για τη φιλοξενία των ηλικιωμένων, είναι πολύ μεγάλη προτεραιότητα της Κυβέρνησής μας. Είναι προτεραιότητα της Κυβέρνησής μας, βέβαια, είναι ουσιαστική προτεραιότητα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Γι' αυτό από την πρώτη στιγμή -και σε αυτό έχω απαντήσει και σε άλλες ερωτήσεις συναδέλφων στην Εθνική Αντιπροσωπεία- φροντίσαμε από τη μία να διαμορφώσουμε τα αυστηρότερα σε όλη την Ευρώπη πρωτόκολλα για τη θωράκιση των δομών αυτών και την προστασία τόσο των ωφελούμενων, των φιλοξενούμενων δηλαδή, όσο και των εργαζομένων σε αυτές και από την άλλη να δημιουργήσουμε ένα τέτοιο σύστημα ώστε ενεργητικά να πάμε και να βοηθήσουμε την λειτουργία των δομών αυτών.

Τι έχουμε δηλαδή; Από τη μία έχουμε ένα κράτος το οποίο δημιούργησε, υλοποίησε και φροντίζει τον έλεγχο των πρωτοκόλλων που έκανε το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων σε συνεργασία με την Εθνική Αρχή Λοιμώξεων και από την άλλη, ενεργητικές πολιτικές στήριξης των μονάδων φροντίδας ηλικιωμένων και των δημόσιων κέντρων χρονίως πασχόντων στη χώρα μας με στελέχωση, αλλά και με απευθείας οικονομική βοήθεια.

Υπενθυμίζω συνοπτικά τα όσα έχουμε θεσπίσει αρχικά ως προς τη δημιουργία πρωτοκόλλων. Και εδώ θέλω να πω και να τονίσω ακόμα μια φορά, ότι, πραγματικά, τα πρωτόκολλα που έχουμε πάρει και τηρούμε -και σας το λέω με απόλυτη σιγουριά, δεδομένου ότι έχω επικοινωνήσει με τους συναρμόδιους Υφυπουργούς με μένα στις χώρες που είχαν τα μεγαλύτερα προβλήματα εισροής της πανδημίας μέσα στις μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων, δηλαδή με την Ιταλία, την Ισπανία, τη Σουηδία, το



Ηνωμένο Βασίλειο- είναι όντως τα αυστηρότερα.

Τι λένε κάποια από αυτά τα πρωτόκολλα; Αναστολή λειτουργίας του επισκεπτηρίου. Υποχρεωτικό προληπτικό εργαστηριακό έλεγχο σε περίπτωση που κάποιος από τους εργαζομένους πάρει κάποιες μέρες άδεια. Μέτρα υγιεινής χειρών και, βέβαια, τήρησης αποστάσεων. Μέτρα καθαριότητας, μέτρα ομαδοποίησης των ασθενών και του προσωπικού, μέτρα καθημερινής λειτουργίας και συμπεριφοράς εκτός δομής των εργαζομένων σε αυτές, καθημερινή θερμομέτρηση των εργαζομένων και, βέβαια, αρχείο θερμομέτρησης και τήρησης όλων των μέτρων που έχουμε πάρει.

Θυμίζω ακόμα ότι ως Υπουργείο έχουμε συγκροτήσει δύο επιτροπές με αντικείμενο τον συντονισμό, την παρακολούθηση των δεδομένων και τον έλεγχο της εφαρμογής των μέτρων για την προστασία των εν λόγω δομών.

Την ίδια στιγμή σε συνεργασία με τον ΕΟΔΥ έχουμε προχωρήσει από τον προηγούμενο Αύγουστο σε πολύ συντονισμένες δράσεις ελέγχων μοριακών, αλλά και rapid test μέσα στις δομές αυτές.

Το είπατε και γραπτώς, αλλά και τώρα, «παρακεταμόλη». Κύριε Μουλιγιώτη, πραγματικά δεν είναι «παρακεταμόλη». Το ακούμε από τους ίδιους τους ωφελούμενους, από τις διοικήσεις στις δομές αυτές. Νομίζω ότι είναι άδικο να το λέμε «παρακεταμόλη». Η βοήθεια που έχουμε προσφέρει σε επίπεδο διεβδομαδιαίων ή πολλές φορές και πιο πυκνών τεστ μέσα στις δομές αυτές έχει αποφέρει πολύ χειρότερες εκβάσεις διασποράς του κορωνοϊού και της πανδημίας μέσα σε αυτές.

Σημειώνω ακόμη, και τελειώνω εδώ, ότι με την Εθνική Αρχή Διαφάνειας, αλλά και με κλιμάκια από τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας του Καταναλωτή έχουμε οργανώσει ελέγχους τήρησης πρωτοκόλλων σε όλη τη χώρα. Τα κλιμάκια και από τις δύο αυτές αρχές έχουν πραγματικά θερίσει όλη την επικράτεια έτσι ώστε να καταφέρουν να ελέγχουν αν τα πρωτόκολλα τα οποία έχουμε θεσπίσει τηρούνται με μεγάλη λεπτομέρεια.

Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Και εγώ σας ευχαριστώ, κυρία Υπουργέ.

Τον λόγο έχει ο κύριος συνάδελφος.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΟΥΛΙΚΙΩΤΗΣ:** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, δεν μηδενίζω τίποτα και οφείλω να είμαι δίκαιος και αυτά τα οποία αναφέρω να είναι με στοιχεία συγκεκριμένα. Στην πρωτολογία αναφέρθηκα ειδικότερα για τα προβλήματα τα οποία υπάρχουν. Είναι γνωστό το τι συνέβη στη Θεσσαλονίκη πριν κάποιους μήνες. Είναι το μεγαλύτερο κέντρο στη Βαλκανική. Υπήρξε ένα τεράστιο πρόβλημα. Προχθές είχαμε κάποια άλλα ζητήματα, τα οποία αναφέρθηκαν στον Τύπο. Αναφέρομαι σε τριάντα ένα κρούσματα στο Γηροκομείο Καλαβρύτων, στις 12 Ιανουαρίου. Θα τα καταθέσω στα Πρακτικά. Στα Χανιά, στις 11 Ιανουαρίου, δηλαδή την προηγούμενη ημέρα συμπτωματικά, είχαμε πάλι θέματα με δεκαεπτά κρούσματα.

Θέλω να πω ότι γίνονται πράγματι κάποιοι έλεγχοι, κάποιες διαδικασίες. Όμως τι άλλο μπορούσε να γίνει, κυρία Υπουργέ, αφού βλέπει το Υπουργείο, βλέπει η πολιτεία ότι υπάρχουν θέματα, για να αποκρούσει και να αποκλειστούν αυτές οι περιπτώσεις; Θεωρώ ότι δεν είναι μικρό πράγμα.

Δεν μπορώ να πω ότι δεν κινείται το Υπουργείο -αλίμονο!- όμως εδώ έχουμε θέματα. Φεύγουν ανθρώπινες ζωές, έχουμε απώλειες τέτοιου είδους μέσα σε κλειστές δομές. Αυτό είναι -να το πω; Δεν θα είναι υπερβολή- κόλαφος για την κοινωνική πολιτική μας, ως χώρα. Δεν μπορεί να έχουμε απώλειες τόσες πολλές και μάλιστα η μία πίσω από την άλλη και να έχει γενικότερη επέκταση σε όλη την επικράτεια. Αυτά είναι τα ζητήματα τα οποία εμάς μας απασχολούν και γι' αυτόν τον λόγο τα αναφέρουμε.

Πέραν τούτου, κυρία Υπουργέ, εφόσον αυτά τα κέντρα είναι απαραίτητα -δεν το συζητάμε, είναι εκ των ων ουκ άνευ, πρέπει να είναι ανοικτά υποχρεωτικά, δεν συζητάει κανένας ότι δεν τα χρειαζόμαστε, είναι μείζονος ωφέλειας και σπουδαιότητας σε κάθε περίπτωση- πρέπει να έχουμε μια ολοκληρωμένη προσέγγιση.

Και εμείς είπαμε συγκεκριμένα θέματα για τα οποία εγώ θα ήθελα, και σας προκαλώ και σας παρακαλώ, να το δείτε και να απαντήσετε και στη δευτερολογία σας, για έκτακτη εφάπαξ οικονομική ενίσχυση. Ξέρετε, ήρθατε και στην πατρίδα μου στη Θήβα, ήρθατε και κάνατε και επίσκεψη σε γηροκομεία. Ξέρετε η «Εορτή Μητέρας» σε ποια κατάσταση βρίσκεται. Ξέρετε οικονομικά η Ορθόδοξη Χριστιανική Ένωση Θήβας σε ποια κατάσταση βρίσκεται μολονότι προσφέρουν, και το ξέρετε ότι προσφέρουν και έχετε πληροφορίες, όχι μικρές, αλλά απείρου μεγέθους προσφορά προς την κοινωνία και για αυτούς τους ανθρώπους που είναι εκεί.

Οικονομική ενίσχυση, λοιπόν, εφάπαξ τη βλέπετε, κυρία Υπουργέ και πώς την κρίνετε; Και αν δεν τη βλέπετε, γιατί δεν τη βλέπετε, για να ακούσουμε και μία απάντηση. Βλέπετε αναστολή ή απαλλαγή των υποχρεώσεων προς το δημόσιο, όπως ΕΝΦΙΑ, λογαριασμοί οργανισμών κοινωνικής ωφέλειας κ.λπ.; Δεν μπορούμε μέχρι να τελειώσει η πανδημία αυτοί οι φορείς, αυτές οι δομές να απαλλαγούν από τέτοια πράγματα και από τέτοιες υποχρεώσεις; Στενάζουν οικονομικά αυτοί οι φορείς γιατί έχουμε επίσης να τους υποχρεώνουμε μέχρι να τελειώσει η πανδημία να καλύπτουν αυτές τις υποχρεώσεις. Μπορεί να υπάρχει μια επιδότηση, μια δανειακή διευκόλυνση;

Δίνετε τόσα και τόσα, παντού στα πάντα. Σε αυτές τις δομές, στην κοινωνική προστασία, στην κοινωνική πρόνοια γιατί να μην υπάρχει μια μέρμινα της πολιτείας, προκειμένου να δώσει μια άλλη διάσταση και να ανακουφίσει και επίσης να συμβάλει πολλαπλά με αυτήν την πρακτική στην περίθαλψη των ατόμων, αλλά και στη λειτουργία των φορέων;

Και καταλήγω λέγοντας ότι δεν μπορούν οι δομές -και το ξέρετε- με τα δεδομένα ασφυκτικά πλαίσια να λειτουργούν όπως λειτουργούν. Θέλουν τεχνική υποστήριξη, θέλουν στελέχωση, προκειμένου να δώσουν ό,τι άλλο περισσότερο μπορούν.

Ξέρετε με το Γηροκομείο Πειραιά, η Μητρόπολη Πειραιά, οι άλλοι φορείς, ο δήμος στενάζει, έχει θέμα. Γιατί συμβαίνει αυτό με το Γηροκομείο Πειραιά; Δεν μπορεί να πει κανένας κουβέντα για τη μεγάλη προσφορά του Γηροκομείου Πειραιά στον κοινωνικό τομέα και στο συγκεκριμένο ζήτημα. Γιατί να μένει έτσι απροσπάτετο; Μέχρι και τώρα ακόμα δεν υπάρχει καμμία, μα καμμία συνδρομή, καμμία, μα καμμία βοήθεια.

Πρέπει, κυρία Υπουργέ, να μας πείτε και να απαντήσετε -και καταλήγω- ότι το Υπουργείο κοιτάζει άμεσα, τώρα, αύριο να προχωρήσει σε τέτοια δράση, προκειμένου να ενισχύσει αυτές τις δομές.

Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Γεώργιος Μουλιγιώτης κατέθετε για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Κυρία Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΔΟΜΝΑ-ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων):** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Μουλιγιώτη, ξέρω ότι και δίκαιος είστε και ευσυνείδητος είστε και πολύ κατανοητικός και σε καμμία των περιπτώσεων δεν εκλαμβάνω την ερώτησή σας ως προσπάθεια εκμηδένισης της δουλειάς που έχουμε κάνει όλον αυτόν τον σχεδόν πλέον χρόνο για την προστασία των πιο ευάλωτων συμπολιτών μας.

Το ζήτημα το μεγάλο ποιο είναι; Απόλυτη προστασία, δυστυχώς, για τους ευάλωτους συμπολίτες μας μέσα σε κλειστές δομές δεν μπορούμε να προσφέρουμε. Από τη στιγμή που οι εργαζόμενοι στις δομές αυτές δεν μένουν εντός δομών, απόλυτη προστασία δεν μπορεί να υπάρχει. Τι μπορεί να υπάρξει, όμως; Μπορεί να υπάρξει η σμίκρυνση του χώρου, έτσι ώστε να μην περάσει η πανδημία, ο κορωνοϊός, ο COVID-19 μέσα στις δομές αυτές. Και έχουμε μέρμινα γι' αυτό. Έχουμε μέρμινα, έτσι ώστε να κάνουμε τον χώρο αυτόν όσο πιο μικρό γίνεται.

Και εκεί πέρα, έχω δύο απαντήσεις πολύ συγκεκριμένες ως προς τα όσα μόλις θίξατε:

Το ένα έχει να κάνει με τη στελέχωση. Από πέρυσι τον Μάρτιο, τέλος Μαρτίου με πράξη νομοθετικού περιεχομένου, μέσα σε

έναν μήνα τι καταφέραμε; Στις δημόσιες δομές μας, μέσα σε έναν μήνα νομοθετήσαμε πρωτογενώς, νομοθετήσαμε δευτερογενώς. Όλα τα δώδεκα κέντρα κοινωνικής πρόνοιας σε όλη τη χώρα και το κέντρο μας στην Ευρυτανία έκαναν προκήρυξη νέου προσωπικού και στελεχώσαμε τις δομές μας αρχικά για έξι μήνες και μετά το μετατρέψαμε σε άλλους έξι μήνες, δηλαδή έναν χρόνο. Στελεχώσαμε τις δομές μας με 1/3 περισσότερο προσωπικό. Αυτό τι σημαίνει; Ότι είχαμε και έχουμε σε αυτήν την πολύ δύσκολη περίοδο πεντακόσιους νέους ειδικούς επιστήμονες -γιατρούς, νοσηλευτές, φροντιστές, τραπεζοκόμους, βρεφοκόμους- που βοηθούν στις κλειστές δομές προστασίας των πιο ευάλωτων συμπολιτών μας και επί το πλείστον των γηραιότερων εξ αυτών.

Τώρα, γνωρίζετε ότι οι δομές αυτές χρηματοδοτούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό. Η χρηματοδότησή τους κάθε έτος είναι 9 εκατομμύρια ευρώ. Οπότε για το 2020 στο σύνολο των 8 εκατομμυρίων της ενίσχυσης της στελέχωσης αυτής, οι έξι ανταποκρίνονται στο 2020. Οπότε από τα 9 εκατομμύρια στα 15 εκατομμύρια έχουμε μια αύξηση στον προϋπολογισμό τους κατά 66%.

Συγκεκριμένα, θίξατε τι μπορούμε να κάνουμε για απευθείας ενίσχυση. Εμείς σας είπαμε για τη στελέχωση που κάνουμε του δημοσίου, την αύξηση για έναν χρόνο τουλάχιστον κατά 1/3 του προσωπικού. Από την άλλη, τι απευθείας οικονομική βοήθεια μπορούμε να κάνουμε; Την έχουμε ήδη κάνει. Την ψηφίσαμε πριν δύο μήνες. Την υπερψήφισε και το ΚΙΝΑΛ μέσα στο Κοινοβούλιο αυτό. Εξασφαλίσαμε 2 εκατομμύρια από ευρωπαϊκούς πόρους, έτσι ώστε να βοηθήσουμε τις μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων με όσο εξοπλισμό εμείς θεωρούμε αναγκαίο για την προστασία των ωφελούμενων, των διοικήσεων και των εργαζομένων μέσα σε αυτές. Οπότε δουλεύουμε τώρα στην υπουργική για τη διάταξη που έχουμε ήδη περάσει, η οποία είναι για 2 εκατομμύρια έξτρα χρηματοδότηση στις δομές αυτές.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της της κυρίας Υφυπουργού)

Εκτός από αυτά, είμαστε δίπλα στους πιο ευάλωτους συμπολίτες μας και μέσα από τις χρηματοδοτήσεις. Αναφέρατε το Γηροκομείο Πειραιά. Έχουμε εγκρίνει πάνω από 200.000 ευρώ έκτακτη χρηματοδότηση στο Γηροκομείο Πειραιά και σε άλλες δομές που φιλοξενούν ηλικιωμένους συμπολίτες μας.

Οπότε είμαστε εδώ, για να θέσουμε, να τηρήσουμε και να ελέγξουμε τα πιο αυστηρά πρωτόκολλα. Αλλά από την άλλη, είμαστε εδώ να βοηθήσουμε και με τη στελέχωση αλλά και με την απευθείας οικονομική βοήθεια.

Τώρα, επειδή πολλές φορές εμείς κάνουμε πράγματα και γνωρίζουμε ότι μπορεί να υπάρχουν και παραπάνω που μπορούμε να κάνουμε και μπορεί να μην υπάρχει χρόνος, με πολύ μεγάλο ενδιαφέρον πραγματικά να μας καταθέσετε και να καταθέσετε στο γραφείο μου κάποιες προτάσεις, για να τις εξετάσουμε και να δούμε πώς μπορούμε να τις ενσωματώσουμε και αυτές στην πολιτική μας.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Και εγώ σας ευχαριστώ, κυρία Υφυπουργέ.

Θα συζητηθεί τώρα η τρίτη με αριθμό 282/11-01-2021 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Α' Θεσσαλονίκης του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδα κ. Γιάννη Δελή προς τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών, με θέμα: «Εγνατία Οδός».

Θα απαντήσει ο Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών, ο κ. Κωνσταντίνος Καραμανλής.

Κύριε Δελή, έχετε τον λόγο για δυο λεπτά.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΕΛΗΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Όλοι έχουν πια αντιληφθεί, κύριε Υπουργέ, ότι η Κυβέρνησή σας την αναμπουμπούλα της πανδημίας την αξιοποιεί για να επιταχύνει την αντιλαϊκή της πολιτική. Έτσι, το Υπουργείο σας, το Υπουργείο Υποδομών, και το διαβόητο ΤΑΙΠΕΔ προχωρούν στο διαγωνισμό για την παραχώρηση σε ιδιωτική εταιρεία της Εγνατίας Οδού, καθώς και των τριών καθέτων αξόνων της, στην ιδιωτικοποίηση δηλαδή ενός δημοσίου περιουσιακού παγίου αξίας πάνω από 7 δισεκατομμύρια ευρώ.

Φυσικά, πριν απ' αυτόν τον τελικό διαγωνισμό, έχει προηγηθεί το ανάλογο στρώσιμο του εδάφους και η σχετική προετοιμασία

απ' όλες τις κυβερνήσεις, οι οποίες, πρώτον, παρέδωσαν τον αυτοκινητόδρομο της Εγνατίας Οδού στο ΤΑΙΠΕΔ. Δεύτερον, πολυπλασίασαν τους σταθμούς διοδίων. Λειτουργούν ήδη έντεκα μετωπικοί και έξι πλευρικοί, καθώς και άλλα τέσσερα διόδια στους κάθετους άξονες μέχρι στιγμής. Αναμένεται δε αυτά να αυξηθούν έτι περαιτέρω. Τρίτον, αύξησαν το αντίτιμο των διοδίων ανά χιλιόμετρο και τέταρτον, ψήφισαν ένα μέρος απ' αυτά τα έσοδα των διοδίων να πηγαίνουν για την αποπληρωμή του δημοσίου χρέους.

Τώρα, παίζεται η τελευταία πράξη του δράματος, θα λέγαμε, για την πλήρη ιδιωτικοποίηση της Εγνατίας Οδού, προκειμένου να λειτουργήσει και αυτή με τα ίδια ακριβώς κριτήρια, δηλαδή με τα τσουχερά διόδια που λειτουργούν και οι υπόλοιποι μεγάλοι οδικοί άξονες, των περιβόητων όσο και προνομιούχων, όπως θα δούμε στη συνέχεια, παραχωρησιούχων.

Πρόκειται, φυσικά, για τη συνέχεια και την κλιμάκωση της αντιλαϊκής πολιτικής και συγκεκριμένα εδώ στον τομέα των οδικών υποδομών και συγκοινωνιών. Το κράτος ως συλλογικός καπιταλιστής, θα λέγαμε, αφού ανέλαβε την ευθύνη αλλά και το κόστος, το μεγάλο κόστος κατασκευής ενός σύνθετου και πολύ δύσκολου έργου, όπως είναι η Εγνατία Οδός, τώρα το παραδίδει έτοιμο, στο πιάτο, όπως λέμε, προς εκμετάλλευση στους επιχειρηματικούς ομίλους, για να βρουν κερδοφόρα διεξοδό τα κεφάλαια που έχουν υπερσυσσωρεύσει.

Με βάση αυτά, λοιπόν, σας ρωτάω, κύριε Υπουργέ, όπως ρωτούσαμε και στη γραπτή μας ερώτηση, για το τι προβλέπει το σχέδιο της σύμβασης παραχώρησης για τη διάρκεια και το αντίτιμο της παραχώρησης της Εγνατίας Οδού. Υπάρχει, ας πούμε, κατώτερο όριο; Πολύ θα θέλαμε να το μάθουμε. Τι προβλέπει για τα ποσά που θα δώσει ως επιδότηση το δημόσιο για την ανάταξη παλαιών τεχνικών έργων; Τι προβλέπει για τις κατασκευές που υποχρεούται να ολοκληρώσει ο παραχωρησιούχος; Τι προβλέπει για τη λεγόμενη βαριά συντήρηση; Ποιο είναι, με λίγα λόγια, εκείνο το φοβερό επιχειρηματικό ρίσκο, το οποίο δήθεν αναλαμβάνουν αυτοί οι επιχειρηματικοί όμιλοι;

Ποιο θα είναι -και αυτό είναι ένα πολύ κρίσιμο ερώτημα, κύριε Υπουργέ- το αντικείμενο των ήδη εργαζομένων στην «ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟ Α.Ε.» στην περίπτωση παραχώρησης του αυτοκινητόδρομου; Πώς σχεδιάζετε ως Υπουργείο να αξιοποιήσετε αυτή τη μοναδική, όπως και εσείς έχω ακούσει να αναγνωρίζετε, τεχνολογία που διαθέτουν;

Το τρίτο και τελευταίο ερώτημα είναι, εάν προτίθεται η Κυβέρνηση -λέμε εάν προτίθεται η Κυβέρνηση, ποτέ δεν ξέρεις- να αναθεωρήσει τις αποφάσεις της για αύξηση των διοδίων, να μην αυξήσετε δηλαδή τα διόδια για να τα πάτε από τα 3 λεπτά στα 5 λεπτά πριν την παραχώρηση και στα 7 λεπτά μετά την παραχώρηση, όπως διαβάζουμε εδώ και εκεί.

Σας ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Σας ευχαριστώ.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΧ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών):** Σας ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Πριν ξεκινήσω να απαντώ στην ερώτηση του αγαπητού συναδέλφου, κυρία Πρόεδρε, θα ήθελα να μου δώσετε την ευκαιρία να ανακοινώσω ότι σήμερα στο Υπουργείο Υποδομών είχαμε την επίσημη θετική απάντηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τη Διεύθυνση Ανταγωνισμού για το περιβόητο έργο του βόρειου κομματιού του Ε65. Είναι ένα έργο, το οποίο, όπως καταλαβαίνετε ήταν αναβαλλόμενο από το 2011. Είναι ένα έργο, το οποίο έχει ξεμπλοκάρει, ένα έργο, το οποίο θα βγάλει από την απομόνωση την πόλη των Τρικάλων και θα τη συνδέσει με την Εγνατία Οδό, ένα έργο, που παίζει ιδιαίτερο ρόλο στο ευρύτερο φιλόδοξο σχέδιο που έχει ο Πρωθυπουργός και η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας για την ευρύτερη απολιγνιτοποίηση της περιοχής.

Είναι ένα έργο το οποίο θα προχωρήσει άμεσα μέσα στο 2021, το οποίο αποδεικνύει ότι η Κυβέρνηση, με λίγα λόγια, εργάζεται μεθοδικά για το ξεμπλοκάρισμα των μεγάλων έργων που έγιναν, αγαπητέ κύριε συνάδελφε, στο πλαίσιο των συμβάσεων παραχώρησης, για το οποίο γνωρίζω ότι το ΚΚΕ έχει μια εντελώς διαφορετική άποψη, αλλά αυτήν την άποψη καλώς ή κακώς έχουν

ακολουθήσει όλες οι κυβερνήσεις μετά το 2008, ακόμα και αυτές που αντιτάχθηκαν και αυτό μου δίνει, αν θέλετε, μια ευκαιρία να κάνω τη «γέφυρα» με την ερώτησή σας και να έρθω σε ένα άλλο μεγάλο ζήτημα, αυτό της Εγνατίας Οδού.

Η ερώτησή σας έχει τρία σκέλη. Το πρώτο σκέλος έχει να κάνει με τη σύμβαση παραχώρησης, το οποίο αποτελεί, όπως κι εσείς είπατε στην ερώτησή σας, αρμοδιότητα του ΤΑΙΠΕΔ και όχι του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών. Εμείς βέβαια είμαστε υπέρ των συμβάσεων παραχώρησης, υπέρ της παραχώρησης αυτού του δρόμου. Στο Υπουργείο έχουμε κάνει ό,τι είναι δυνατόν για να μπορέσει το ΤΑΙΠΕΔ να προβεί σε όλες τις απαραίτητες διαγωνιστικές διαδικασίες. Είναι μια παραχώρηση που έχει αργήσει και έχει αναβληθεί, αν θυμάμαι καλά, πάνω από οκτώ φορές και είναι κάτι το οποίο αποτελεί δέσμευση και της δικής μας Κυβέρνησης ότι πρέπει και αυτός ο δρόμος, για να αναβαθμιστεί, για να μπορέσει να παράσχει υπηρεσίες που παρέχουν και οι άλλοι αυτοκινητόδρομοι, να δοθεί για ένα εύλογο χρονικό διάστημα σε ιδιώτη.

Προσέξτε, δεν μιλάμε για μια ιδιωτικοποίηση. Μιλάμε για μια παραχώρηση ενός αυτοκινητοδρόμου για μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Είναι ένας δρόμος εννιακοσίων χιλιομέτρων, ένας δρόμος τον οποίο το ελληνικό δημόσιο δεν έχει καταφέρει όλα αυτά τα χρόνια να συντηρήσει. Θα σας πω ότι σε αρκετά κομμάτια ο δρόμος αυτός είναι προβληματικός και γι' αυτόν τον λόγο έχει παρθεί αυτή η απόφαση και εννοείται ότι αυτή η απόφαση είναι μια απόφαση που συνεχίζει και η δική μας Κυβέρνηση.

Στο δεύτερο σκέλος αναφέρεται ο αγαπητός κύριος συνάδελφος στους εργαζομένους της «ΕΓΝΑΤΙΑΣ». Επί του θέματος αυτού, θα ήθελα να σας πω ότι εμείς έχουμε κάνει τα πάντα για να αναβαθμίσουμε τη θέση των εργαζομένων. Πώς; Με αναθέσεις νέων έργων, με δραστηριοποίηση υφιστάμενων έργων που ήταν σε αδράνεια για πολλά χρόνια. Συγκεκριμένα, θα ήθελα να αναφερθώ στο λεγόμενο ΠΕΒΟΑ, που είναι η υλοποίηση του προγράμματος «Επεμβάσεων Βελτίωσης Οδικής Ασφάλειας». Είναι ένα πρόγραμμα το οποίο έχει κάνει η «ΕΓΝΑΤΙΑ». Έχει αναλάβει να δημοπρατήσει η «ΕΓΝΑΤΙΑ Α.Ε.» ένα πρόγραμμα οδικής ασφάλειας με παρεμβάσεις σε πάνω από επτά χιλιάδες σημεία σε όλη την Ελλάδα και έχει ως στόχο τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας.

Όπως καταλαβαίνετε, όλα αυτά τα έργα δίνουν δραστηριότητα στην ίδια την «ΕΓΝΑΤΙΑ Α.Ε.», η οποία θα μου επιτρέψετε να πω ότι είχε πολεμηθεί από την προηγούμενη κυβέρνηση, γι' αυτό και είχαμε δει μεγάλο αριθμό εργαζομένων, πολύ αξιόλογων πολιτικών μηχανικών, να φεύγουν από την εταιρεία και να πηγαίνουν σε άλλες υπηρεσίες του δημοσίου. Αυτός, λοιπόν, ο φαύλος κύκλος τώρα σταματάει.

Θα μου επιτρέψετε να απαντήσω στην ερώτησή σας για τα διόδια, διότι έχει περάσει ο χρόνος της πρωτολογίας μου, για να σας αποδείξω ότι για πρώτη φορά αυτή η Κυβέρνηση έκανε κάτι αδιαπρόσωπο για τα ελληνικά δεδομένα. Και βάλαμε διόδια λελογισμένα στα 3 λεπτά, όπως πολύ σωστά είπατε, ενώ η ΚΥΑ Σπίρτζη - Τσακαλώτου ανέφερε διόδια στα 5 λεπτά και βάλαμε σιγά-σιγά, όπως είχαμε υποχρέωση, κύριε συνάδελφε, τα διόδια στην Εγνατία Οδό για να προχωρήσει η διαδικασία της παραχώρησης, αλλά και για να αποκτήσει η εταιρεία έσοδα για να μπορέσει να κάνει όλες τις απαραίτητες συντηρήσεις για να αναβαθμιστεί ο πιο σημαντικός, θα έλεγα, αυτοκινητόδρομος που ενώνει την Ηγουμενίτσα με τα σύνορά μας με την Τουρκία.

Στην δευτερολογία μου, λοιπόν, θα σας πω ποια είναι η πολιτική της Κυβέρνησης για τα διόδια, πώς την εφαρμόζουμε και πώς στην ουσία δεν κρυβόμαστε πίσω από το δάχτυλό μας, όπως έκανε η προηγούμενη κυβέρνηση, η δόνη αριστερή κυβέρνηση, που από τη μία ήταν μαζί με τον λαό, από την άλλη όμως έβαζε διόδια χωρίς όρους και προϋποθέσεις.

Σας ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κι εγώ, κύριε Υπουργέ. Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΕΛΗΣ:** Να ξεκινήσω, κύριε Υπουργέ, από τις παραδοχές. Συμφωνήσατε ότι όλες οι προηγούμενες κυβερνήσεις προχώρησαν αυτό το «τρένο» της ιδιωτικοποίησης και στην Εγνατία Οδό.

Το δεύτερο που είπατε για το ζήτημα της μη συντήρησης της Εγνατίας Οδού -τυχαίνει να το γνωρίζω, γιατί συχνά κινούμαι σε αυτόν τον δρόμο- είναι πράγματι υπαρκτό, αλλά δεν το θεωρούμε καθόλου τυχαίο, όπως δεν θεωρούμε καθόλου τυχαίο τα ακτινοδιαγνωστικά μηχανήματα των δημόσιων νοσοκομείων να μην λειτουργούν, προκειμένου να κατευθύνεται η πελατεία και ο κόσμος στα ιδιωτικά. Γίνεται το ίδιο, δηλαδή. Πρόκειται για μία συνειδητή, κατά την άποψή μας, προσπάθεια απαξίωσης του δημόσιου τομέα, έτσι ώστε να προσφερθεί «στο πιάτο» στον ιδιωτικό.

Εγώ, θα έλεγα, όμως, να σκεφτούμε λιγάκι περισσότερο για τους κερδισμένους και για τους χαμένους, κύριε Υπουργέ, από αυτήν τη σύμβαση της μακροχρόνιας παραχώρησης που είναι οιοσδήποτε ιδιωτικοποίηση για κάποιες δεκαετίες. Δεν μας είπατε για πόσο χρονικό διάστημα θα ισχύει, αν και σας ρωτήσαμε.

Ποιοι ήταν και ποιοι εξακολουθούν να είναι οι διαχρονικά κερδισμένοι από την Εγνατία Οδό και μάλιστα με πολλούς τρόπους; Κατ' αρχάς, είναι οι κατασκευαστικοί όμιλοι, πρώτα με την κατασκευή της και μετά με την ανάληψη της ετήσιας συντήρησής της. Πληρώνονται γι' αυτήν τη συντήρηση και είναι σε αυτά τα χάλια ο δρόμος.

Δεύτερον, φυσικά κερδίζουν οι τράπεζες, αφ' ενός με τα αυξημένα επιτόκια που επιβάλλουν και αφ' ετέρου με τα περισσότερα έσοδα των διοδίων, τα οποία ουσιαστικά αυτές παρακρατούν -οι ίδιες οι τράπεζες, δηλαδή- προκειμένου να αποπληρωθούν οι δανειακές υποχρεώσεις της «ΕΓΝΑΤΙΑΣ ΟΔΟΥ Α.Ε.» προς αυτές.

Να πούμε τώρα ποιοι είναι οι χαμένοι απ' όλη αυτήν την ιστορία; Νομίζω ότι όλοι το ξέρουν και το ζουν. Είναι τα λαϊκά στρώματα βέβαια, στις πλάτες των οποίων φορτώνονται όλα τα μεγάλα τεχνικά έργα, τα εμβληματικά, όπως λέτε, που τα πληρώνουν μία, δύο και τρεις φορές και συνέχεια, κάθε φορά που τα χρησιμοποιούν. Είναι και το εξειδικευμένο επιστημονικό και εργατικό προσωπικό της «ΕΓΝΑΤΙΑΣ ΟΔΟΥ Α.Ε.», για το οποίο το μέλλον δεν είναι και τόσο ευόανο -ξέρετε- από την απαξίωση και την υποβάθμιση μιας τέτοιας εταιρείας που έχει τέτοιες δυνατότητες να ασχολείται από εδώ και πέρα με κάποια μικρά έργα οδικής ασφάλειας ανά την Ελλάδα, την ώρα που μπορεί να ασχοληθεί βεβαίως με μεγάλα τεχνικά έργα υποδομής, που τόσο ανάγκη έχει ο τόπος. Και βέβαια, αυτό κατά τη γνώμη μας είναι προσπάθεια να χρυσωθεί το χάπι της παραχώρησης ιδιωτικοποίησης με τα όσα λέγονται -δεν το είπατε σήμερα εσείς- για την περίφημη μεταλιντική μετάβαση και την αξιοποίηση σε αυτήν των εργαζομένων.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ακόμη, κύριε Υπουργέ -θα ζητήσω μία μικρή ανοχή, κυρία Πρόεδρε- και τους μεγάλους κινδύνους που εγκυμονούν αυτές οι παραχωρήσεις και οι ιδιωτικοποιήσεις, όπως έδειξε και το τραγικό δυστύχημα στη γέφυρα, στον αυτοκινητόδρομο της Γένοβας της Ιταλίας πριν από ένα-δύο χρόνια, αν δεν απατώμαι. Εκεί φάνηκε καθαρά πόσο αδιάτακτο είναι όλοι αυτοί οι επιδοξοί παραχωρησιούχοι που στον βωμό του κέρδους τους δεν διστάζουν να θυσιάσουν την ασφάλεια των υποδομών.

Μεγάλος κερδισμένος τώρα από αυτήν την εν εξελίξει υποθήκη της παραχώρησης θα είναι βέβαια και ο επιδοξός παραχωρησιούχος που θα την εκμεταλλεύεται για χρόνια. Η Κυβέρνησή σας μάλιστα τού ετοιμάζει και νέα «προϊκα» -το έβλεπα προχθές που ταξίδευα στην Εγνατία Οδό- κατασκευάζοντας για χάρη του ακόμα και νέους σταθμούς διοδίων που θα αποφέρουν προφανώς και νέα επιπλέον έσοδα στον όποιο μελλοντικό παραχωρησιούχο.

Εν τω μεταξύ, είπατε για τα 3 λεπτά, αλλά οι εκτιμήσεις των εργαζομένων της ίδιας της «ΕΓΝΑΤΙΑΣ» λένε ότι για τη σωστή συντήρηση της Εγνατίας Οδού, αλλά και κάθε οδού, κάθε μεγάλου οδικού άξονα, θα χρειαζόταν όχι 3 λεπτά το χιλιόμετρο, αλλά ακριβώς τα μισά. Με ενάμισι λεπτό το χιλιόμετρο να είναι τα διόδια, θα μπορούσε να εξασφαλιστεί η σωστή συντήρηση και όχι τα 3, τα 5, τα 7 λεπτά που θα πάνε.

Δεν υπάρχει, όπως ξέρετε κι εσείς, το παραμικρό επιχειρημα-



τικό ρίσκο για τους παραχωρησιούχους, τους νυν και τους μελλοντικούς. Τα έσοδά τους είναι με την εγγύηση –παρακαλώ– του ελληνικού δημοσίου και αν είναι και λιγότερα από τα προβλεπόμενα, τότε υπάρχει και ο κρατικός κορβανάς, που πάντα έχει, ξέρετε, γι' αυτούς.

Ογδοντατρία εκατομμύρια σας ζήτησαν πριν από λίγο καιρό αυτοί οι παραχωρησιούχοι των οδικών αξόνων. Σαραντάνα εκατομμύρια υπογράψατε και τους δώσατε με πέντε υπουργικές αποφάσεις «για διαφυγόντα» –λέει– «έσοδα λόγω lockdown μέχρι και τον Ιούνιο του 2020», δηλαδή θα έχουν να λαμβάνουν και για το εξάμηνο που «τρέχουμε».

Τώρα, αν κάνετε τη σύγκριση με το πώς συμπεριφέρεται αυτή η Κυβέρνηση στα μικρομάγαζα και στα έσοδα αυτών των μικρομάγαζων, τότε όλοι καταλαβαίνουμε το πώς λειτουργεί αυτό το κράτος.

Σε κάθε περίπτωση, νομίζουμε ότι αναδεικνύεται η ανάγκη όχι μονάχα να μη γίνει αυτή η παραχώρηση και να καταργηθούν φυσικά τα διόδια, αλλά αναδεικνύεται και κάτι ακόμα. Η μοναδική εναλλακτική, κατά την άποψή μας, για το από εδώ και πέρα είναι η πρόταση που έχει καταθέσει το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας για την κοινωνικοποίηση των συγκεντρωμένων μέσων παραγωγής, των μεταφορικών υποδομών, για την ένταξη του σχεδιασμού, της κατασκευής, της συντήρησης, της λειτουργίας και της αναβάθμισης, της συνεχούς αναβάθμισης αυτών των υποδομών, όπως είναι η Εγνατία Οδός, οι ΚΤΥΠ κ.λπ. στον επιστημονικά κεντρικό σχεδιασμό της οικονομίας και θα εξασφαλιστούν έτσι και το προσωπικό και τα λαϊκά συμφέροντα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κύριε συνάδελφε, πρέπει να κλείσετε.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΕΛΗΣ:** Ξέρετε, έχουμε μεγάλη ανάγκη –όπως αποδεικνύεται και όπως το φωνάζουν εδώ και καιρό οι μεγάλες καταστροφές που έχουμε από φυσικά φαινόμενα, από βροχές, από πλημμύρες, από φωτιές– να κατασκευαστούν αυτές οι αναγκαίες υποδομές και εδώ εταιρείες όπως είναι η «ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.» θα είχαν πολλά να προσφέρουν. Εσείς βεβαίως όλα αυτά τα θυσιάζετε για τα κέρδη.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ευχαριστώ πολύ, κύριε συνάδελφε.

Ελάτε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΧ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών):** Λοιπόν, ακούσαμε εξίμισι λεπτά από την κλασική επιχειρηματολογία ενός Κομμουνιστικού Κόμματος, το οποίο είναι πολύ πιστό στις απόψεις του και το σέβομαι αυτό.

Όμως, αγαπητέ κύριε συνάδελφε, θα μου επιτρέψετε να κάνω μερικές παρατηρήσεις σε αυτά που είπατε. Οι κερδοσκόποι σε μία σωστή σύμβαση παραχώρησης δεν είναι οι κατασκευαστές, αλλά είναι οι χρήστες, δηλαδή αυτοί που χρησιμοποιούν τον δρόμο. Γιατί είναι οι χρήστες; Διότι έχουν υπηρεσίες αναβαθμισμένες, έχουν έναν δρόμο καλά συντηρημένο, έχουν ΣΕΑ, έχουν έναν ασφαλή δρόμο.

Εμείς σεβόμαστε τον δημόσιο χαρακτήρα όσον αφορά τον εποπτικό ρόλο που πρέπει να έχει το δημόσιο, διότι ακολουθούμε ένα μοντέλο πιστό και σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου μπορούμε σε μερικές περιπτώσεις αυτές τις υπηρεσίες να τις δίνουμε για εύλογο χρονικό διάστημα σε έναν ιδιώτη. Δεν έχουμε τέτοια ζητήματα.

Να σας κάνω μια αντιπαραβολή, αν θέλετε, με τον ΣΥΡΙΖΑ, ο οποίος είχε πάει τα διόδια στα 5 λεπτά και είχε πάρει μία ΚΥΑ του κ. Χαρδούβελη και του κ. Χρυσοχοϊδη και με την ΚΥΑ του κ. Σπύρτζη και του κ. Τσακαλώτου είχε διπλασιάσει τους σταθμούς –και τους μετωπικούς και τους πλευρικούς– και το τίμημα το είχε αυξήσει.

Εμείς τι κάναμε; Είπαμε «όχι». Είπαμε ότι επειδή ο δρόμος αυτός είναι ένας δρόμος ταλαιπωρημένος, δεν μπορούμε «με το καλημέρα» να πούμε στους χρήστες ότι πρέπει να πληρώσουν πέντε λεπτά και πήραμε την έγκριση από την αρμόδια Ευρωπαϊκή Επιτροπή μετά από αρκετή διαπραγμάτευση και είπαμε ότι πρώτα θα δοθεί η λειτουργία με τα 3 λεπτά, διότι διόδια χρειάζονται για να συντηρείται ο δρόμος. Αυτή είναι μια πραγματικότητα με την οποία εσείς προφανώς δεν συμφωνείτε, αλλά σε όλον τον δυτικό κόσμο πληρώνει ο χρήστης διόδια για να χρησι-

μοποιεί έναν δρόμο ασφαλή.

Από εκεί και πέρα, είπατε επίσης για το ζήτημα των εργαζομένων. Σας επαναλαμβάνω ότι δεν είναι «ψίχουλα» το έργο της οδικής ασφάλειας, αγαπητέ μου κύριε συνάδελφε. Θεωρείτε «ψίχουλα» τα 450 εκατομμύρια ευρώ που θα δοθούν για την αναβάθμιση όλων των οδικών αξόνων; Θεωρείτε «ψίχουλα» το γεγονός ότι το Υπουργείο μέσα σε έναν χρόνο έχει δρομολογήσει έργα που κάνει η «ΕΓΝΑΤΙΑ» πάνω από 1 δισεκατομμύριο ευρώ; Θεωρείτε –κι εδώ πέρα είναι και η μεγάλη, αν θέλετε, έμπρακτη στήριξη στους εργαζόμενους– «ψίχουλα» το γεγονός ότι έρχεται μια Κυβέρνηση και δίνει στην «ΕΓΝΑΤΙΑ» σημαντικό, κεντρικό –θα έλεγα– ρόλο στη διαδικασία της απολιγνιτοποίησης της δυτικής Μακεδονίας;

Η «ΕΓΝΑΤΙΑ» και η θυγατρική της θα είναι αυτή που θα είναι το όχημα για να κάνει όλα τα απαραίτητα έργα που χρειάζονται. Επομένως, από αυτό το Βήμα μου δίνετε την ευκαιρία να ξαναπώ ότι εμείς αυτούς τους εργαζόμενους τους χρειαζόμαστε, τους εμπιστευόμαστε. Και μάλιστα, θα σας πω ότι τον τελευταίο καιρό υπάρχουν και αιτήσεις να επιστρέψουν όσοι έφυγαν από την «ΕΓΝΑΤΙΑ», οι πολύ αξιόλογοι πολιτικοί μηχανικοί μας, οι οποίοι με την επίθεση που είχαν δεχθεί από την ηγεσία του Υπουργείου Υποδομών επί ΣΥΡΙΖΑ, προσπαθούσαν να βρουν –αν θέλετε– στέγη σε κάποια άλλη υπηρεσία του δημοσίου.

Επομένως, κλείνοντας, κυρία Πρόεδρε, θα ήθελα επίσης να τονίσω ότι εμείς δεν κρυβόμαστε πίσω από το δάχτυλό μας.

Κύριε συνάδελφε, ένας από τους πρώτους σταθμούς διοδίων που μπήκαν ήταν στην εκλογική περιφέρεια που εκλέγομαι, στο Στρυμονικό Σερρών. Διότι πλέον πρέπει να αποδεχθούμε ότι δεν μπορεί να κρυβόμαστε πίσω από το οποιοδήποτε πολιτικό κόστος. Για να έχουμε έναν σοβαρό αυτοκινητόδρομο, χρειάζεται ο χρήστης να πληρώνει. Χρειάζεται, δηλαδή, να έχει έσοδα αυτός ο δρόμος για να μπορεί να συντηρηθεί και για να μπορεί να αναβαθμιστεί η λειτουργία του. Και κερδισμένοι στο τέλος δεν βγαίνουν οι κατασκευαστές, αλλά βγαίνουμε όλοι εμείς και όλοι οι πολίτες που χρησιμοποιούν πλέον με ασφάλεια αυτούς τους δρόμους και δεν θρηνούμε πλέον τα θύματα τα οποία έχουμε συνηθίσει, δυστυχώς, σε άλλα έργα υποδομής, τα οποία δεν προχώρησαν με ιδιωτική πρωτοβουλία.

Σας ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Και εγώ ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Και πάμε τώρα στην ένατη με αριθμό 287/11-1-2021 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Ηρακλείου του ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία κ. Χαράλαμπου (Χάρη) Μαμουλάκη προς τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών, με θέμα: «Ανάγκη αναβάθμισης των πέντε ανισόπεδων κόμβων του Βόρειου Οδικού Άξονα Κρήτης (ΒΟΑΚ) στην περιοχή του Ηρακλείου».

Στην επίκαιρη ερώτηση του κυρίου συναδέλφου θα απαντήσει ο κ. Κωνσταντίνος Καραμανλής, Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών.

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

**ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΧΑΡΗΣ) ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ:** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, προτού ξεκινήσω την τοποθέτηση, άρα και την ερώτησή μου, δεν σας κρύβω ότι ήταν αρκετά στενάχωρο κυρίως ως πολίτης της Κρήτης, του νησιού και δευτερευόντως ως Βουλευτή να ακούω για αρτηρίες, όπως ο Ε-65, που καλώς είχε τη θετική εξέλιξη από την Επιτροπή Ανταγωνισμού –προφανώς από τη DG COMP– και ξεμπλόκαρε ή επίσης να ακούω για την ολοκλήρωση και την εύρυθμη λειτουργία της Εγνατίας Οδού.

Ξέρετε πολύ καλά –το έχουμε συζητήσει και σε αυτήν εδώ την Αίθουσα– ότι ιστορική εκκρεμότητα σε επίπεδο εθνικής αρτηρίας παραμένει ο ΒΟΑΚ ή αλλιώς η Μινωική Οδός. Νομίζω ότι πρέπει επιτέλους να δούμε τα ζητήματα επί τάπητος και μάλιστα ευκαιρίας δοθείσης με την παρούσα ερώτηση, νομίζω ότι θα αναδειχθούν και κάποιες αθέατες πτυχές σε ένα τόσο σοβαρό ζήτημα.

Πέντε πύλες εισόδου, πέντε κυκλοφοριακοί ανισόπεδοι κόμβοι της πόλεως του Ηρακλείου. Όπως καλά γνωρίζετε, τέμνει ο Βόρειος Οδικός Άξονας τη συνεχώς αυξανόμενη σε πληθυσμιακό στοιχείο πόλη του Ηρακλείου.

Υπάρχουν σοβαρά ζητήματα. Η αναφορά είναι ο Κόμβος του

Αεροδρομίου, που σε αυτό το σημείο να πούμε ότι έχει μείνει και ως εκκρεμότητα από τα ολυμπιακά έργα. Είναι ο Κόμβος του Κατσαμπά, ο Κόμβος της Κνωσού, ο Κόμβος της Μεσαράς και φυσικά, το τελευταίο κομμάτι που αφορά τον Κόμβο της Φοινικιάς.

Νομίζω ότι η ασφάλεια είναι το πρώτιστο μέλημα πάντοτε και φυσικά η εύρυθμη κυκλοφοριακή λειτουργία, πράγμα που δεν συμβαίνει και υπάρχει μεγάλη ταλαιπωρία, αλλά κυρίως υπάρχουν και θέματα ζωτικής σημασίας επί της ασφάλειας του δρόμου. Δεν τηρούνται βασικά και θεμελιώδη στοιχεία ευρωπαϊκών οδηγιών που άπτονται της ασφάλειας –μιλάμε για ανισόπεδους κόμβους με πολύ μεγάλο φόρτο- αν ληφθεί υπ' όψιν ότι το Αεροδρόμιο Ηρακλείου, το Διεθνές Αεροδρόμιο Ηρακλείου, το δεύτερο τη τάξει σε επίπεδο επισκεψιμότητας στη χώρα, συνοδεύεται -και συνδέεται- από μία παρωχημένη τεχνικά και μελετητικά αρτηρία, κόμβο δηλαδή, που συνδέεται με τον Βόρειο Οδικό Άξονα. Άρα, υπάρχουν σοβαρά ζητήματα που άπτονται κυρίως της ασφάλειας και φυσικά της εξυπηρέτησης των πολιτών και των επισκεπτών.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κλείνω, λοιπόν, κυρία Πρόεδρε, θέτοντας στην πρώτη φάση της πρωτομίας μου τα δύο συγκεκριμένα ερωτήματα:

Κύριε Υπουργέ, προτίθεστε να επανασχεδιάσετε και να αναβαθμίσετε τους πέντε υφιστάμενους ανισόπεδους κόμβους του ΒΟΑΚ στο ευρύτερο πολεοδομικό συγκρότημα της πόλης του Ηρακλείου, λαμβάνοντας υπ' όψιν τις λειτουργικές δυσκολίες που έχουν προκύψει, που επηρεάζουν ανάμεσα σε άλλα και τον ιστό της πόλης;

Δεύτερον -και κλείνω- ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της αναβάθμισης των εν λόγω κόμβων και πώς αυτό συνταράσσεται με το ευρύτερο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του μεγάλου κομβικού έργου της κατασκευής του Βόρειου Οδικού Άξονα;

Σας ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΧ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών):** Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε συνάδελφε, για την επίκαιρη ερώτησή σας, γιατί δίνεται η ευκαιρία σε αυτήν την Αίθουσα να ανοίξουμε ξανά το ζήτημα ενός πολύ σημαντικού έργου υποδομής, του ΒΟΑΚ, έργου που θυμίζει το σύγχρονο «γεφύρι της Άρτας», διότι είναι ένα έργο πάνω στο οποίο έχουν χτιστεί πολλές πολιτικές καριέρες, ειδικά στο όμορφο νησί της Κρήτης, αλλά έχουν διαψευσθεί και πολλές, πολλές προσδοκίες.

Επομένως, θα σας πω πολύ σύντομα τι έχουμε κάνει εμείς γι' αυτό το έργο και μετά θα έρθω στην ερώτησή σας για τους κόμβους, που και εκεί θα τολμούσα να πω ότι η ερώτησή σας έχει, χωρίς ίσως να το γνωρίζετε, και μία δόση αυτοκριτικής για τα πεπραγμένα της δικής σας Κυβέρνησης και θα σας εξηγήσω τι ακριβώς εννοώ.

Να πούμε ότι εμείς στο Υπουργείο Υποδομών έχουμε ολοκληρώσει όλο το εύρος των προμελετών που χρειάζονται, έχουμε καταλήξει στην τελική χάραξη και στο επόμενο τρίμηνο θα καταθέσουμε όλες αυτές τις μελέτες στο ΥΠΕΝ, στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, για να πάρουμε την περιβαλλοντολογική αδειοδότηση. Όπως γνωρίζετε, σε καμία χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ούτε στην Ελλάδα, δεν μπορεί να δημοπρατηθεί σήμερα κανένα έργο χωρίς να υπάρχει τελική χάραξη -πολύ σημαντικό πράγμα που δεν υπήρχε- και χωρίς να υπάρχουν οι ανάλογες περιβαλλοντολογικές αδειοδοτήσεις.

Έρχομαι τώρα στο ερώτημά σας. Επί του θέματος, σας ενημερώνουμε ότι στο πλαίσιο των διαδικασιών έχουμε αναθέσει από τις 9 Νοεμβρίου του 2020 σύμβαση συμβούλων για να εξετάσουν, μεταξύ άλλων, και τα ζητήματα των πέντε κόμβων, κάτι το οποίο δεν έχει γίνει επί σειρά ετών. Και εξηγούμαι: Θα δούμε τα σημεία και συγκεκριμένα θα εξετάσουμε τις παρακάμψεις και των Χανίων, δηλαδή από το τμήμα Βαμβακόπουλο-Σούδα και του Ρεθύμνου από το τμήμα Ατσιπόπουλο έως Αμάρι και βέβαια το τμήμα που σας αφορά, το τμήμα του Ηρακλείου.

Στην εκπόνηση, λοιπόν, αυτής της μελέτης, της οποίας μάλι-

στα τα συμπεράσματα θα έχουμε μέσα στον Φεβρουάριο, θα εξετάσουμε και τα κατασκευασμένα τμήματα των παρακάμψεων, δηλαδή τα σημεία στα οποία αναφερθήκατε, δηλαδή τους πέντε ανισόπεδους κόμβους Μεσαράς, Φοινικιάς, Κνωσού, Κατσαμπά και Αεροδρομίου.

Σε αυτό το σημείο, όμως, θα ήθελα να κάνω μία επισήμανση, διότι δεν θέλω να κρυφτώ πίσω από το δάχτυλό μου. Μιλάμε για κόμβους οι οποίοι δεν έχουν συντηρηθεί εδώ και χρόνια και το οδόστρωμά τους βρίσκεται σε πολύ κακή κατάσταση. Μιλάμε για πέντε κόμβους που αναπτύσσονται σε ένα μήκος αυτοκινητοδρόμου της τάξεως των 7 χιλιομέτρων, 5 κόμβοι, 7 χιλιόμετρα. Αντιλαμβάνεστε ότι κάτι τέτοιο δημιουργεί τεράστια ζητήματα οδικής ασφάλειας. Και για να είμαστε ειλικρινείς, σε κανέναν σύγχρονο αυτοκινητόδρομο δεν συναντάμε τέτοια φαινόμενα. Γι' αυτό, λοιπόν, εκπονήσαμε αυτήν τη μελέτη και περιμένουμε πολύ σύντομα τα συμπεράσματά της, έτσι ώστε να δούμε ποια ακριβώς θα είναι η τεχνική λύση και πόσους κόμβους θα πρέπει να έχουμε στο σημείο αυτό.

Όπως σας είπα, κύριε συνάδελφε, η μελέτη αυτή, η οποία εξετάζει και άλλα πολλά και δύσκολα τεχνικά ζητήματα, θα μας δώσει και λύσεις για το τι πρέπει να κάνουμε σε αυτούς τους κόμβους.

Κλείνοντας, κυρία Πρόεδρε, θα ήθελα να σας πω ότι σε κάθε περίπτωση είναι σαφές πως το έργο του ΒΟΑΚ προχωράει με πολύ μεγάλη ταχύτητα, διότι, όπως είπα και στην εισαγωγή της ομιλίας μου, έχουν γίνει όλες οι απαραίτητες γεωτεχνικές και άλλες μελέτες και είμαστε πλέον έτοιμοι σ' ό,τι αφορά το κομμάτι του ΣΔΙΤ και το κομμάτι της σύμβασης παραχώρησης να καταθέσουμε άμεσα -σας είπα μέσα στο επόμενο τρίμηνο- όλες αυτές τις μελέτες για να πάρουμε έγκριση περιβαλλοντικής αδειοδότησης.

Επομένως, σ' αυτό το πλαίσιο θα εξετάσουμε και θα έχουμε άμεσα μέσα στον Φεβρουάριο πλήρη εικόνα, για να βρούμε λύση στο πρόβλημα των πέντε κόμβων που καταλαβαίνω ότι απασχολεί όλη την ευρύτερη περιοχή της πόλης και του Νομού Ηρακλείου.

Σας ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κι εγώ, κύριε Υπουργέ. Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

**ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΧΑΡΗΣ) ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ:** Κύριε Υπουργέ, εκπλήσσομαι.

Κατ' αρχάς, μαθαίνουμε το εξής: Ό,τι δεν συντηρείται πεθαίνει και καμιά φορά σκοτώνει. Εδώ τι παρατηρούμε από τα λεγόμενά σας; Πρώτον, νομίζω ότι έχετε μία βασική άγνοια σε θέματα υποδομών, διότι δεν είναι δυνατόν να λέτε ότι φταίει ο δρόμος αναπτύγματος επτά χιλιομέτρων με τους πέντε κόμβους που έχουν προβλεφθεί για την τέταρτη πόλη της χώρας! Εκτός αν φταίει ο δρόμος και θα πρέπει να συμπτύξουμε τον αριθμό των ανισόπεδων κόμβων που διέπουν και τέμνουν την πόλη. Άρα, εδώ υπάρχει μία παραδοξότητα.

Όμως, επιτρέψτε μου να αναφέρω ξανά τον κεντρικό πυρήνα της ερώτησής μου. Έχουμε, λοιπόν, εδώ κι από τα δικά σας λεγόμενα αποδοχή -είπατε ότι το δέχeste- ότι υπάρχουν σοβαρά ζητήματα εύρυθμης λειτουργίας, ασφαλείας και συντήρησης αυτών των πέντε ανισόπεδων κόμβων. Τι θα πράξετε το αμέσως επόμενο διάστημα; Αυτό είναι το κομβικό ερώτημα.

Εκπλήσσομαι, μάλιστα, κυρία Πρόεδρε, γιατί άκουσα τον κύριο Υπουργό να αναφέρεται περιχαρής στο ότι τον Νοέμβριο του 2020 -παρακαλώ- ξεκίνησε να ερευνά και να αναλύει την περίπτωση των κόμβων αυτών που άπτονται βεβαίως του Βόρειου Οδικού Άξονα, δηλαδή δεκαέξι μήνες μετά την ανάληψη των καθηκόντων του γι' αυτό το πολύ σημαντικό έργο που κόπτεται και ο ίδιος ο Πρωθυπουργός, θεωρώντας το κεντρικής σημασίας, πρωτεύουσής σημασίας γι' αυτόν. Σας πήρε δεκαέξι μήνες για να ξεκινήσετε να εντοπίζετε τυχόν αδυναμίες, αστοχίες, δυστοκίες του συγκεκριμένου σημείου του ΒΟΑΚ.

Είναι πραγματικά απορίας άξια αυτή η δομική αβελτηρία που διέπει το Υπουργείο σε ζητήματα που υποτίθεται ότι ήταν κεντρικής πολιτικής του επιλογής. Αυτό είναι ένα σχόλιο στο οποίο δεν μπορώ να μην τοποθετηθώ.

Άλλωστε, εδώ, στις 15 Μαΐου του 2020 -με εσάς προεδρευού-

σης εκείνη τη στιγμή, αν θυμάμαι καλά- ρωτώντας τον κύριο Υπουργό για τον ΒΟΑΚ, παραδέχθηκε ότι προσφάτως υπήρξε προέγκριση, για την ακρίβεια, της αρχαιολογικής υπηρεσίας για το τμήμα του δρόμου, για τη χάραξη που υπήρχε από πριν με τη γνωστή υπουργική απόφαση του 2018, την οποία γνωρίζει και ο κύριος Υπουργός.

Περιμένω με αγωνία να δω το επόμενο τρίμηνο τι είναι αυτό που άλλαξε και χάσαμε δύο ολόκληρα χρόνια στην Κρήτη για ένα πολύ σημαντικό έργο που βεβαίως ταλανίζει το νησί όχι χθες, αλλά εδώ και τέσσερις δεκαετίες.

Πράγματι, κύριε Υπουργέ, πάρα πολλοί έχτισαν πολιτικές καριέρες στην πλάτη των πολιτών της Κρήτης, στην πλάτη της ασφάλειας των πολιτών της Κρήτης. Και αυτοί δεν ήταν του ΣΥΡΙΖΑ, γιατί σαράντα χρόνια κάποιος άλλοι διοικούσαν και κυβερνούσαν το νησί, κάποιος άλλοι τους είχαν δεδομένους ή μάλλον έστρεψαν εκκωφαντικά την πλάτη σ' αυτούς.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Εν πάση περιπτώσει, ας πάμε στο κύριο ζήτημα, όσο κι αν κουντάτε ξανά το κεφάλι σας με περισσή οίηση.

Ποιες είναι, πέραν των μεγαλεπήβολων δηλώσεών σας, οι κινήσεις σας; Απογοητεύτηκα προσωπικά για την απώλεια της ευκαιρίας χρηματοδότησης του έργου από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, το Recovery and Resilience Facility. Ποιος ψεύδεται πραγματικά για την έλλειψη σχεδιασμού; Ποιος είναι αυτός που υπό τις παρούσες συνθήκες πανδημίας δεν προχωράει τέτοια έργα υποδομής που πραγματικά θα βοηθήσουν και θα παρέχουν και περισσότερες θέσεις εργασίας, αλλά και αναπτυξιακή ρότα στο νησί και στη χώρα; Ποιος αφήνει τον χρόνο να τρέχει ανεκμετάλλετος και δεν προχωράει στο κομβικής σημασίας έργο του ΒΟΑΚ;

Κλείνω, λοιπόν, κυρία Πρόεδρε, λέγοντας εν κατακλείδι πως είναι αδιαμφισβήτητο ότι έχουμε μπροστά μας μία προκλητική αδιαφορία για τα έργα της Κρήτης, μεταξύ των οποίων είναι και οι συγκεκριμένοι κόμβοι του Ηρακλείου.

Παρ' ότι η στάση σας δεν μας προκαλεί κάποια έκπληξη, δεν θα επιτρέψουμε περαιτέρω αβεληνιές και κωλυσιεργίες σ' αυτό το έργο. Το λέω με όλο το νόημα της λέξεως.

Κλείνοντας, πραγματικά, θα ήθελα να ακούσω έστω στη δευτερολογία σας ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα για σας, ώστε να φτάσουμε, επιτέλους, σε μία φάση αν όχι υλοποίησης του έργου, σε μία τελική διαδικασία -δεδομένου ότι υπάρχει κι ένας διαγωνισμός σε εξέλιξη εδώ και τρία χρόνια- για να μπει μία τελική ρότα, προκειμένου να φτάσουμε σε μία διακαή επιθυμία μας που δεν είναι άλλη από την εγκατάσταση αναδόχου σ' αυτό το κομβικό έργο.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Και εγώ, κύριε συνάδελφε.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΧ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών):** Σας ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Ακούσαμε για άλλη μια φορά ένα παραλήρημα από την πλευρά του ΣΥΡΙΖΑ.

Εσείς τι ακριβώς κάνατε τέσσερα χρόνια; Να σας πω τι κάνατε; Μια μολυβιά στον χάρτη! Ακούστε το θράσος σας. Κάνετε διαγωνισμό εκδήλωσης ενδιαφέροντος χωρίς μελέτες. Άλλα λόγια να αγαπιόμαστε! Πού είναι οι μελέτες; Μηδέν μελέτες στο Υπουργείο, αγαπητέ κύριε συνάδελφε.

**ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΧΑΡΗΣ) ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ: ...** (Δεν ακούστηκε).

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΧ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών):** Εγώ δεν σας διέκοψα. Να μην με διακόπτετε. Σας άκουσα με προσοχή. Αυτοί είναι οι κανόνες της δημοκρατίας, αγαπητέ μου. Εντάξει;

Λοιπόν, επί δύο χρόνια κοροϊδεύατε. Φτάσατε στο σημείο να λέτε ότι «δεν θα βάλουμε διόδια στον ΒΟΑΚ». Και από πού θα τον χρηματοδοτήσετε, αγαπητέ μου; Από τα λεφτόδενδρα του 2015; Από εκεί θα τα χρηματοδοτούσατε, προφανώς.

Εμείς τι κάναμε; Εμείς γυρίσαμε και είπαμε προεκλογικά -ο ίδιος ο Μητσοτάκης, που προέρχεται από την Κρήτη- ότι θα βάλουμε διόδια. Τελεία και παύλα.

Είχατε φτάσει στο σημείο να λέει ο Υπουργός τότε ότι «θα βάλουμε διόδια για τους τουρίστες μόνο». Τέτοια πράγματα τα ακούν στην Ευρώπη και γελάνε και οι πέτρες. Αυτή είναι, λοιπόν, η πραγματικότητα.

Σας εξήγησα τι κάναμε. Προφανώς, υπάρχει ένα πρόβλημα κατανόησης αυτού που λέω. Θα προσπαθήσω να το πω πιο απλά για να το καταλάβετε και εσείς. Οι γεωτεχνικές μελέτες ξέρετε, αγαπητέ μου τι σημαίνουν; Σε άλλες περιπτώσεις για έναν δρόμο τόσο μεγάλο θέλει τρία χρόνια. Αυτό που δεν κάνατε εσείς, το κάναμε σε δεκαέξι μήνες. Καταθέτουμε, όπως σας είπα, όλες τις μελέτες για να πάρουμε περιβαλλοντολογική αδειοδότηση.

Να σας κάνω, λοιπόν, ένα μάθημα «1-0-1», που λένε και οι Αγγλοσάξονες: Για να κάνω έργο, να δημοπρατήσω σε όλον τον πολιτισμένο κόσμο χρειάζομαι χάραξη -που δεν είχατε- γεωτεχνικές μελέτες -που δεν είχατε- και κάτι άλλο πολύ σημαντικό, εσείς που κόπτεστε για τα περιβαλλοντολογικά θέματα, περιβαλλοντολογική αδειοδότηση, την οποία επί τέσσερα χρόνια δεν μπορούσατε να καταθέσετε. Αυτά, περί ασχετοσύνης, αγαπητέ κύριε συνάδελφε.

Και κλείνω. Το ψέμα έχει κοντά ποδάρια. Εσείς, λοιπόν, που ήρθατε το 2015 και είπατε αυτά που είπατε και κάνατε αυτά που κάνατε, όταν φεύγατε από την εξουσία, πετάξατε ένα απίστευτο πυροτέχνημα -από αυτά που ο ΣΥΡΙΖΑ κάνει με μια πολύ ωραία μαεστρία- και κάνατε έναν διαγωνισμό εκδήλωσης ενδιαφέροντος, χωρίς χάραξη, χωρίς περιβαλλοντολογική αδειοδότηση και το πιο βασικό, χωρίς λεφτά και λέγοντας ψέματα εσείς στους συντοπίτες σας, ότι δεν θα βάλατε διόδια.

Εμείς, λοιπόν, είπαμε την αλήθεια στον κρητικό λαό και παρουσιάσαμε ένα πλάνο. Αυτό το πλάνο έχει χρονοδιαγράμματα. Δεν έχουμε πάει πίσω λόγω πανδημίας και πολύ σύντομα ο δρόμος αυτός θα δημοπρατηθεί με εξασφαλισμένη χρηματοδότηση, με περιβαλλοντολογική αδειοδότηση, χωρίς τα κολπάκια που κάνατε εσείς με ενάριθμους. Διότι είχαμε δει και αυτά τα κολπάκια του ΣΥΡΙΖΑ και αναφέρομαι σε ένα άλλο έργο, στα έργα της Βορείου Ελλάδος. Πηγαίνατε και δημοπρατούσατε έργα τρεις μήνες πριν φύγετε από την κυβέρνηση, χωρίς πιστώσεις.

Αυτά κάνατε, αυτοί είστε και σας έχει μάθει ο ελληνικός λαός. Τώρα τι κάνετε; Την αντιπολίτευση της μίζεριας και στα ζητήματα της πανδημίας και στα ζητήματα της υγείας και στα ζητήματα των μεγάλων έργων υποδομής.

Σήμερα, λοιπόν, για άλλη μια φορά η Κυβέρνηση έχει πετύχει μια μεγάλη νίκη.

Και θα κλείσω, κυρία Πρόεδρε, με αυτό που είπα. Ο Ε65 ξεμπλόκαρε. Ο δρόμος που είχε ξεκινήσει εδώ και πολλά χρόνια και προσπαθούσε και ο ΣΥΡΙΖΑ επί τόσα χρόνια να ξεμπλοκάρει, ξεμπλόκαρε μέσα σε δεκαέξι μήνες.

Θυμάστε, αγαπητέ μου, το έργο Πάτρα - Πύργος, τότε που θέλατε να φτιάξετε καναλάρχες-εργολάβους, τότε που διαλύσατε μια έτοιμη δημοπράτηση της κυβέρνησης Σαμαρά, για να δώσετε τα έργα στους αγαπημένους σας αριστερούς εργολάβους; Και αυτό το έργο έχει πάρει τον τελικό του δρόμο. Έχουμε πάρει τις εγκρίσεις από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα δύο έργα, οδικά δίκτυα, που πραγματικά λείπουν από τη χώρα, που είναι ο ΒΟΑΚ και το Πάτρα - Πύργος, μπαίνουν σε μια σειρά, έτσι ώστε να ολοκληρωθούν σε ένα πολύ συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, υποβοηθούμενα και από τα χρήματα που μας δίνει το RRF, δηλαδή το Ταμείο Ανάκαμψης.

Σας ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Προχωρούμε τώρα στην πρώτη με αριθμό 283/11-1-2021 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου της Βουλευτού Πέλλας του ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία κ. Θεοδώρας Τζάκρη προς τον Υπουργό Τουρισμού, με θέμα: «Έκτακτη ενίσχυση στους ιδιοκτήτες τουριστικών καταλυμάτων και λοιπών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους χειμερινούς - ιαματικούς προορισμούς».

Στην ερώτηση θα απαντήσει η Υφυπουργός Τουρισμού, στην οποία ευχόμαστε καλή επιτυχία στο νέο της πόστο.

Κυρία συνάδελφε, έχετε δύο λεπτά.

**ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ:** Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, ο τουρισμός και όλο το επιχειρείν που έχει



αναπτυχθεί γύρω από αυτόν αποτελεί μία από τις βασικές πηγές εισοδήματος της ελληνικής οικονομίας. Μάλιστα, θα έλεγα ότι συμπληρωματικά και εναλλακτικά προς το κλασικό ελληνικό τουριστικό προϊόν, που είναι όπως αντιλαμβάνεστε ο ήλιος και η θάλασσα, τα οποία είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με το ελληνικό τοπίο, έχει αναπτυχθεί ο χειμερινός τουρισμός, κυρίως στις ορεινές περιοχές, κοντά σε χιονοδρομικά κέντρα, κοντά σε λίμνες, και επίσης ο ιαματικός τουρισμός σε ιαματικά λουτρά ως εναλλακτική μορφή τουρισμού, που πραγματικά καλύπτει ικανοποιητικά την τουριστική περίοδο από τον Νοέμβριο μέχρι το Πάσχα.

Γύρω από αυτούς, επομένως, τους χειμερινούς ιαματικούς προορισμούς αναπτύσσεται ένας μεγάλος αριθμός -θα το πω κατ' αυτήν την έννοια- μικρών οικογενειακών επιχειρήσεων, οι οποίες εξαιτίας του υψηλού επαγγελματισμού των εργαζομένων τους αποτελούν σημαντικό πόλο έλξης και για τον εγχώριο τουρισμό αλλά και για τον εισαγόμενο τουρισμό κυρίως από τις χώρες της Βαλκανικής.

Τέτοιοι σημαντικοί χειμερινοί τουριστικοί προορισμοί στην Πέλλα είναι ο παραδοσιακός οικισμός του Αγίου Αθανασίου, κοντά στο χιονοδρομικό κέντρο Καϊμακτσαλάν, και τα λουτρά Πόζαρ στον Δήμο Αλμωπίας, όπου πραγματικά τα επισκέπτονται τον χρόνο, ακόμη και κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης, περισσότεροι από δύο εκατομμύρια τουρίστες, Έλληνες και Βαλκάνιοι Ευρωπαίοι, γύρω από τους οποίους έχουν αναπτυχθεί, καθάρια από ιδιωτική πρωτοβουλία, δύομισι χιλιάδες κλίνες σε ενοικιαζόμενα δωμάτια και άλλες δύομισι χιλιάδες κλίνες, κυρία Υπουργέ, σε ξενοδοχεία τριών και τεσσάρων αστέρων.

Παράλληλα, δραστηριοποιείται και μια σειρά άλλων επιχειρήσεων γύρω από αυτά και στην ευρύτερη περιοχή, όπως καταστήματα εστίασης, σουπερμάρκετ, φούρνοι, καταστήματα ρουχισμού, εκμίσθωσης και πώλησης εξοπλισμού σκι, σχολές σκι, οι οποίες αντιλαμβάνεστε ότι εξαιτίας των περιοριστικών μέτρων κίνησης των πολιτών και των συνεχόμενων lockdown είναι πλέον αντιμέτωπες με το φάσμα της χρεοκοπίας.

Κυρία Υπουργέ, αντιμετωπίζουν οι επιχειρηματίες αυτοί όχι μόνο την έλλειψη ρευστότητας εξαιτίας της ανυπαρξίας εισοδημάτων, αλλά και τη σώρευση χρεών, γιατί οι υποχρεώσεις συνεχίζουν να τρέχουν. Συνεχίζουν να οφείλουν ΕΝΦΙΑ, ασφαλιστικές εισφορές, να χρωστούν στις τράπεζες, στους οργανισμούς κοινωνικής ωφέλειας, να χρωστούν ΔΕΗ, ΟΤΕ κ.λπ., και όπως αντιλαμβάνεστε εδώ, επειδή σε λίγες μέρες θα έχουμε τη θλιβερή επέτειο του ελληνικού lockdown, έχουν χάσει δύο συνεχόμενες τουριστικές περιόδους και δεν ξέρουν αν θα μπορέσουν -είναι αμφίβολο πραγματικά- να διατηρήσουν τις επιχειρήσεις τους ζωντανές και πολλές από αυτές, όπως αντιλαμβάνεστε, θα κλείσουν.

Νομίζω ότι θα πρέπει χθες -και έχετε αργήσει πολύ τραγικά- να ενισχύσετε, να μετριάσετε ουσιαστικά τις συνέπειες αυτής της πανδημίας και να προβείτε στη λήψη άμεσων μέτρων για τη στήριξη των επιχειρήσεων αυτών και της βιωσιμότητάς τους. Πρώτα, θα αναφέρω μια έκτακτη οικονομική ενίσχυση προς όλες αυτές τις επιχειρήσεις, τα τουριστικά καταλύματα, αλλά και όλες τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται γύρω από αυτές, είτε με κριτήριο τον τζίρο είτε με κριτήριο τον αριθμό των κλινών.

Δεύτερον, θα πρέπει να παγώσετε τις ασφαλιστικές τους εισφορές όσο κρατάει η πανδημία και υπάρχει αυτός ο περιορισμός της κυκλοφορίας, γιατί όπως αντιλαμβάνεστε τα χρέη σωρεύονται και η μετακίνηση των χρεών προς το επόμενο χρονικό διάστημα δεν βοηθάει τις επιχειρήσεις αυτές, αλλά σωρεύει χρέη.

Επίσης, θα πρέπει να βρούμε κι έναν τρόπο ευνοϊκής ρύθμισης των οφειλών, και στην εφορία, για τον ΕΝΦΙΑ που είπα προηγουμένως και για τους λοιπούς φόρους, και στους οργανισμούς κοινωνικής ωφέλειας, αλλά και στις τράπεζες, κυρία Υπουργέ, γιατί το ιδιωτικό χρέος διογκώνεται κι αυτό.

Και επίσης, επειδή το πρόγραμμα «Τουρισμός για όλους» πήγε άπατο -και το γνωρίζετε πάρα πολύ καλά- επειδή δεν έχει καθόλου ευελιξία και είναι πολύ γραφειοκρατικό, θα πρέπει από τώρα να σχεδιάσετε, όταν αρθούν οι περιορισμοί, ένα επιδοτούμενο πρόγραμμα τουρισμού που θα δίνει τη δυνατότητα με voucher στους Έλληνες πολίτες, όταν θα έχουν εκλείψει οι λόγοι της απα-

γόρευσης κυκλοφορίας, να κυκλοφορήσουν, και βεβαίως θα ενισχύσετε τις επιχειρήσεις αυτές στη δύσκολη συγκυρία στην οποία βρίσκονται.

Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κι εγώ σας ευχαριστώ. Τον λόγο έχει η Υφυπουργός Τουρισμού κ. Σοφία Ζαχαράκη.

**ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ (Υφυπουργός Τουρισμού):** Κυρία Πρόεδρε, ευχαριστώ πολύ κι ευχαριστώ για τις ευχές. Είναι η πρώτη φορά που παρίσταμαι στη Βουλή με τη νέα ιδιότητα της Υφυπουργού και είμαι εδώ και στη θέση του Υπουργού, ο οποίος είναι σήμερα στη Μαδρίτη, στον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού.

Η αλήθεια είναι ότι όλα τα κράτη -μέλη και μη μέλη- του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού έχουν αυτήν τη στιγμή το κοινό ενδιαφέρον, την αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας, κάτι που ήδη ζούμε, βιώνουμε σε όλες τις σεζόν και το καλοκαίρι αυτό το οποίο έγινε, αλλά και της χειμερινής περιόδου.

Και εγώ, κυρία Τζάκρη, κατάγομαι από περιοχή όπου πράγματι είναι πηγή εισόδων ο χειμερινός τουρισμός, από την Ευρυτανία. Καταλαβαίνω πάρα πολύ καλά ότι και το ίδιο το χιονοδρομικό κέντρο ή και οι παρελκόμενες υπηρεσίες αυτήν τη στιγμή και οι επιχειρήσεις ζουν σε πολύ μεγάλη δυσκολία, δυστοκία.

Από την άλλη, όμως, μια -αν θέλετε- συνειδητή απόφαση την οποία έχουμε ως Κυβέρνηση -και εγώ προσωπικά-, ερχόμενοι εδώ στη Βουλή και με απόλυτο σεβασμό προς την κοινοβουλευτική διαδικασία είναι να απαντάμε με στοιχεία και να στοχεύουμε κάθε φορά σε έναν γόνιμο διάλογο, σε αντιπαράθεση επιχειρημάτων και βέβαια και σε πρόσληψη προτάσεων οι οποίες είναι καλοδεχούμενες, γιατί είναι μια δυναμική διαδικασία, κάτι που αλλάζει συνεχώς, γι' αυτό δεν μπορεί κανείς να μιλά ούτε με απολυτότητα, ούτε με απόλυτη σιγουριά.

Γι' αυτό, όμως, στο οποίο μπορώ να είμαι σίγουρη είναι για τις προσπάθειες οι οποίες έχουν γίνει για τη στήριξη επιχειρηματιών εργαζομένων στον τουρισμό γενικότερα, αλλά και σε επιχειρηματίες και εργαζόμενους στον τουρισμό στην περιφερειακή ενότητα της Πέλλας στην οποία θα αναφερθώ.

Κοινή παραδοχή είναι ότι περνάμε, περάσαμε, διανύουμε και θα συνεχίσουμε να διανύουμε μια εξαιρετικά δύσκολη χρονιά και σεζόν. Μιας και βρισκόμαστε στον Ιανουάριο, βρισκόμαστε ακριβώς σε ένα χρονικό σημείο όπου ο χειμερινός τουρισμός δοκιμάζεται έντονα.

Βέβαια, γνωρίζετε πολύ καλά ότι τα θέματα ενισχύσεων και τα θέματα κάλυψης ασφαλιστικών εισφορών ανήκουν και σε άλλα Υπουργεία, όμως κοινά ως Κυβέρνηση θα προσπαθήσω να αποτυπώσω τα ζητήματα βάσει πεπραγμένων και βέβαια και βάσει προθέσεων.

Είναι νομίζω σαφές -αν θέλετε- και η πρόθεση του Πρωθυπουργού, δίνοντας αυτήν τη στιγμή την ειδική αρμοδιότητα και των ειδικών μορφών τουρισμού -μέσα σ' αυτό και ο χειμερινός τουρισμός, αλλά βέβαια και ο θερμαλικός στο ζήτημα των ιαματικών πηγών που αναφέρατε- και στο Υφυπουργείο μας, έτσι ώστε να δώσουμε ακόμη περισσότερη έμφαση σε αυτές τις μορφές, οι οποίες μπορούν και να παρατείνουν την τουριστική περίοδο -είναι κάτι το οποίο επιθυμούμε, να έχουμε τουρισμό όλες τις περιόδους, να μην στοχεύουμε μόνο σε μια συγκεκριμένη περίοδο, αλλά να υπάρχει η επέκταση της τουριστικής περιόδου και βέβαια να έχουμε αυτήν την τοπική, την περιφερειακή ανάπτυξη που προσφέρουν αυτές οι μορφές, το οποίο αναφέρετε και στην ερώτησή σας.

Πάμε, λοιπόν, στα πεπραγμένα, όπως είπα. Υπήρξε συγκεκριμένη μέριμνα για λήψη πρωτοφανών μέτρων στήριξης, τα κορυφαία εκ των οποίων είναι: Η επιστρεπτέα προκαταβολή. Ξέρετε ήδη ότι οι τέσσερις ολοκληρωμένοι κύκλοι έφτασαν σε καταβολές που φτάνουν τα 5,5 δισεκατομμύρια ευρώ μόνο για το 2020. Μάλιστα το 50% του τέταρτου κύκλου είναι μη επιστρεπτό και συνεχίζουμε με πρωτοφανές ενδιαφέρον για τον πέμπτο και βέβαια θα υπάρχει και έκτος κύκλος. Χορήγηση έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης σε εργαζόμενους, πρόγραμμα «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ». Μετάθεση φορολογικών υποχρεώσεων. Μετάθεση δανειακών υποχρεώσεων. Μετάθεση αποπληρωμής επιταγών. Κατάργηση της εισφοράς αλληλεγγύης. Μείωση ασφαλιστικών εισφορών.

Κάλυψη ασφαλιστικών εισφορών. Απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής ενοικίου.

Να σημειώσω εδώ ότι τα ξενοδοχεία, τα καταλύματα διακοπών, αλλά και καταλύματα σύντομης διαμονής, περιλαμβάνονται στις πληττόμενες επιχειρήσεις για τις οποίες προβλέπεται απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής του 40% του συνολικού μισθώματος για τους μήνες Νοέμβριο και Δεκέμβριο του 2020.

Περαιτέρω, είναι ήδη γνωστό ότι για τις επιχειρήσεις που παραμένουν κλειστές με κρατική εντολή απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής ενοικίου για τους μήνες Ιανουάριο, Φεβρουάριο, αφού οι εκμισθωτές θα αποζημιωθούν από την πολιτεία σε ποσοστό 80% του μισθώματος. Εδώ εντάσσονται και επιχειρήσεις του τουρισμού, όπως ξενοδοχεία, καταλύματα, τουριστικά γραφεία και επιχειρήσεις μεταφορών, οι οποίες ούτως ή άλλως πλήττονται από την απαγόρευση των μετακινήσεων από νομό σε νομό.

Επιπροσθέτως, για τις επιχειρήσεις αυτές, παρατείνεται η προθεσμία καταβολής της δόσης του Δεκεμβρίου 2020 των ρυθμιζόμενων οφειλών προς τη φορολογική διοίκηση.

Δεν θα χρησιμοποιήσω άλλο χρόνο. Θα μιλήσω στη δευτερολογία μου για το πρόγραμμα κοινωνικού τουρισμού, το οποίο ανέφερε η κ. Τζάκρη ήδη.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ευχαριστώ, κυρία Υπουργέ.

Κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

**ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ:** Κυρία Υπουργέ, είστε καινούργια και σας δικαιολογώ, γιατί δεν έχετε πολύ καλή εικόνα για το τι ακριβώς συμβαίνει σε αυτές τις περιοχές, καθώς επίσης και είστε μακριά από την πραγματικότητα, αλλά θα προσπαθήσω να σας βάλω εντός αυτής.

Όλες αυτές οι επιχειρήσεις στις οποίες αναφέρθηκα, όχι μόνο τα τουριστικά καταλύματα, αλλά και οι λοιπές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται τουριστικά στους χειμερινούς και ιαματικούς προορισμούς, είτε έκλεισαν από μόνες τους, γιατί δεν τις συνέφερε να ήταν ανοιχτές, γιατί δεν πατούσε άνθρωπος εξαιτίας των απαγορεύσεων στη μετακίνηση και την κυκλοφορία των πολιτών, είτε εν πάση περιπτώσει παραμένουν ανοιχτές και δεν δούλεψαν, γιατί όπως σας είπα δεν πάτησε κανείς το πόδι του.

Με κρατική εντολή πάντως δεν έκλεισαν, όπως εσείς αναφέρετε. Και αυτό είχε ως αποτέλεσμα οι ξενοδοχοπάλληλοι που αυτούς τους μήνες απασχολούνταν σε αυτές τις επιχειρήσεις να μην μπορούν να μπουν στο πρόγραμμα «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» που σας είπα προηγουμένως με αποτέλεσμα να είναι αντιμέτωποι και οι ξενοδοχοϋπάλληλοι των χειμερινών προορισμών με το φάσμα της ανεργίας, της φτώχειας και της πείνας, όπως αντιλαμβάνεστε, κυρία Υπουργέ.

Να βάλουμε με τη σειρά τι έχουν πάρει μέχρι τώρα αυτά τα καταλύματα και γενικά οι τουριστικές επιχειρήσεις. Την αποζημίωση ειδικού σκοπού του Πάσχα των 800 ευρώ, ποιος την πήρε και ποιος δεν την πήρε κυρία Υπουργέ; Γιατί όταν έχουμε συνδιοκτησία σε ξενοδοχεία αντιλαμβάνεστε ότι τα 800 ευρώ τα μοιράστηκαν τρεις και τέσσερις. Δηλαδή, τίποτα μέχρι τώρα. Η επιστρεπτέα προκαταβολή 1 και 2 ήταν στοχευμένες συγκεκριμένα. Την επιστρεπτέα προκαταβολή 4 οι περισσότεροι εξ αυτών δεν την δικαιούνταν γιατί έχετε ως κριτήριο, ως σημείο αναφοράς, τον τζίρο του Σεπτεμβρίου και του Οκτωβρίου που ούτως ή άλλως για τις επιχειρήσεις αυτές είναι μηδενικός γιατί αυτές οι επιχειρήσεις αρχίζουν να λειτουργούν από τον Νοέμβριο και μετά, όπως μπορείτε να καταλάβετε. Το μόνο που δικαιούνται να πάρουν είναι η επιστρεπτέα προκαταβολή 5 με κάποιες προϋποθέσεις, όποιοι από αυτούς τις πληρούν. Όπως είπατε προηγουμένως μπορεί να εξετάζετε να μην επιστραφεί η επιστρεπτέα προκαταβολή 5.

Αντιλαμβάνεστε ότι αυτά τα ψίχουλα που τους έχετε δώσει κι όλα τα μέτρα στα οποία αναφερθήκατε είναι απλά μεταθέσεις είτε των ασφαλιστικών τους υποχρεώσεων είτε των φορολογικών. Μόνοι σας το είπατε. Τι νομίζετε ότι θα συμβεί, κυρία Υπουργέ, όταν ξαφνικά αρθούν τα μέτρα για παράδειγμα τον Απρίλιο, ή τον Ιούνιο; Θα επέλθει κοσμογονία και θα μπορέσουν αυτοί οι άνθρωποι να αντιμετωπίσουν το συσσωρευμένο όχι μόνο ιδιωτικό, αλλά και δημόσιο χρέος προς τα ασφαλιστικά ταμεία,

τις εφορίες, τους διάφορους οργανισμούς κοινής ωφελείας ή ακόμα και προς τις τράπεζες; Τι νομίζετε ότι θα συμβεί; Έκρηξη ανάπτυξης στη χώρα και θα μπορούν αυτές οι επιχειρήσεις να ανταπεξέλθουν;

Όπως αντιλαμβάνεστε τα μέτρα αυτά είναι κακοσχεδιασμένα. Τα κριτήρια που έχετε βάλει έχουν αφήσει έξω τη συντριπτική πλειοψηφία των επιχειρήσεων αυτών.

Ακόμα και το πρόγραμμα «Διέξοδος» που εκπόνησε η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας για τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις άφησε απ' έξω, κυρία Υπουργέ, εξαιτίας των κριτηρίων τα οποία έβαλε, τις μικρές αυτές τουριστικές οικογενειακές επιχειρήσεις της Πέλλας και γενικά των χειμερινών προορισμών. Και έβαλε μέσα μόνο τις μεγάλες τουριστικές επιχειρήσεις της Πιερίας και της Χαλκιδικής, γιατί ήταν και αυτό σχεδιασμένο με πρόθεση να απευθύνεται αντί στις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, μόνο στις μεγάλες επιχειρήσεις που απασχολούν μεγάλο αριθμό εργαζομένων.

Από εκεί και πέρα το πρόγραμμα αυτό στο οποίο αναφερθήκαμε, το «Τουρισμός για όλους» -το ξέρετε πάρα πολύ καλά- ενώ τρέχει με προϋπολογισμό 100 εκατομμύρια για την ενίσχυση της ζήτησης του εγχώριου τουρισμού και για το 2020 και για το 2021, είναι αδύναμο αφού δεν μπορεί να υλοποιηθεί υπό τις παρούσες συνθήκες. Επίσης, οι όποιες ενισχύσεις δίνει αργούν να αποδοθούν στους δικαιούχους. Επομένως, νομίζω ότι είναι επιτακτική ανάγκη να επαναλάβω ξανά αυτά που ζήτησα και με την πρωτολογία μου.

Θα πρέπει να προβείτε, κυρία Υπουργέ, άμεσα στη χορήγηση έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης και στα τουριστικά καταλύματα και στα υπόλοιπα είδη των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους χειμερινούς ιαματικούς προορισμούς ανάλογα, είτε με τον τζίρο τους, είτε με τον αριθμό των δωματίων. Πρέπει να παγώσετε επιτέλους τις ασφαλιστικές εισφορές. Και αυτό πρέπει να το δείτε συνολικά και σε άλλες επιχειρήσεις όσο διαρκεί η πανδημία και το πρόβλημα μετακίνησης των πολιτών από νομό σε νομό και γενικά η απαγόρευση κυκλοφορίας και το lockdown.

Και πρέπει να βρείτε έναν τρόπο για να ρυθμίσετε με έναν τρόπο αποτελεσματικό και βιώσιμο τις οφειλές αυτών των ανθρώπων, αυτών των επιχειρηματιών και ως προς την εφορία και επίσης προς τους οργανισμούς κοινής ωφελείας, ΔΕΗ, ΟΤΕ, καθώς επίσης και προς τις τράπεζες. Σας είπα ότι όταν ξαφνικά ξαναανοίξουμε θα έχουν να αντιμετωπίσουν τη φτώχεια και την πείνα, μια ρημαγμένη ελληνική κοινωνία και όχι, όπως αντιλαμβάνεστε, τη κοσμογονία που υπολογίζει και οραματίζεται η Κυβέρνησή σας.

Από και πέρα βεβαίως θα πρέπει να συντάξετε, να σχεδιάσετε, ένα πρόγραμμα κοινωνικού τουρισμού. Να σας πω ότι τα προγράμματα που έτρεχαν μέχρι τώρα μέσα από voucher και το πρόγραμμα του ΟΑΕΔ...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κυρία συνάδελφε, πρέπει να κλείσετε, σιγά-σιγά, σας παρακαλώ.

**ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ:** Ολοκληρώνω, κυρία Πρόεδρε.

Το πρόγραμμα του ΟΑΕΔ αλλά και το πρόγραμμα του ΟΠΕΚΑ ήταν μια χαρά προγράμματα τα οποία τσουλούσαν μέχρι τώρα πολύ αποτελεσματικά. Νομίζω ότι στη βάση αυτών των προγραμμάτων και με voucher θα πρέπει να σχεδιάσετε ένα πρόγραμμα για να ενισχύσετε και τον εγχώριο τουρισμό, όπως θα έπρεπε να έχετε κάνει και το καλοκαίρι αντί να ανοίξετε τα σύνορά μας διάπλατα προς όλους αυτούς που επισκέφτηκαν τη χώρα μας χωρίς πιστοποιητικά και χωρίς αντίστοιχα τεστ, με αποτέλεσμα...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κυρία συνάδελφε, είστε στα πέντε λεπτά. Σας παρακαλώ, συντομείτε.

**ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ:** Κυρία Πρόεδρε, ο προηγούμενος ομιλητής μίλησε εξήμισι λεπτά και δεν τον διακόψατε ούτε μια φορά.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Δεν μπορεί, όμως, να συνεχιστεί αυτή η διαδικασία επειδή μιλάει κάποιος άλλος περισσότερο. Σας παρακαλώ, πάρα πολύ.

**ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ:** Θα αρχίσω να πιστεύω ότι κάτι έχετε μαζί μου. Αφήστε με να ολοκληρώσω. Θα είχα ήδη ολοκληρώσει αν δεν με διακόπτατε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κυρία συνάδελφε, κ. Τζάκρη, σας παρακαλώ. Σας έδωσα μια πρωτολογία πέντε λε-

πτών και παίρνετε κι άλλη μια δευτερολογία πεντέμισι λεπτών. Έ, πόσο θα μιλήσετε;

**ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ:** Όσο ακριβώς χρόνο δώσατε, κυρία Πρόεδρε και στον προηγούμενο ερωτών Βουλευτή...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Σας παρακαλώ. Μίλησε δυο λεπτά στην πρωτολογία του και μίλησε τέσσερα λεπτά στη δευτερολογία του.

**ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ:** Έχω αρχίσει, κυρία Πρόεδρε, να πιστεύω ότι κάτι προσωπικό έχετε μαζί μου.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Σας παρακαλώ, κυρία Τζάκρη, δεν είναι προσωπικό καθόλου.

**ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ:** Το ίδιο κάνετε κάθε φορά που είμαι ομιλούσα εδώ και βρίσκεστε στο έδρανο της Βουλής. Εγώ θέλω να εφαρμόζετε τα ίδια μέτρα και τα ίδια σταθμά, πολλώ δε μάλλον στην ίδια συνεδρίαση.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Αν τελειώσατε, λοιπόν, με τις φωνές σας, αν τελειώσατε τα νεύρα σας, παρακαλώ πολύ, σας λέω ξανά ότι σας έδωσα πεντέμισι λεπτά στην πρωτολογία σας και άλλα τόσα έχετε πάρει στη δευτερολογία σας. Δεν μπορείτε να πάρετε παραπάνω. Δεν βγάζουμε λόγο. Ερώτηση κάנוμε. Σας παρακαλώ.

**ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ:** Μίλησε εξήμισι λεπτά στην πρωτολογία του και εξήμισι λεπτά στη δευτερολογία του. Και εμένα έχετε αρχίσει και με διακόπτετε από το τρίτο λεπτό.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Τελειώνετε, κυρία Τζάκρη, σας παρακαλώ πολύ.

**ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ:** Αν με αφήσετε, θα ολοκληρώσω.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ωραία, παρακαλώ ολοκληρώστε.

**ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ:** Επομένως, κυρία Υπουργέ -και κλείνω με αυτό- θα πρέπει να σχεδιάσετε ένα άλλο πρόγραμμα, γιατί το πρόγραμμα «Τουρισμός Για Όλους», όπως αντιλαμβάνεστε, έμεινε τελειώς αναξιολογήτο, σχεδιασμένο με τέτοιο τρόπο έτσι ώστε να καλύψει τις ανάγκες και των χειμερινών τουριστικών προορισμών και των ιαματικών και εν πάση περιπτώσει, για να πετύχετε και τη μεγαλύτερη, αν θέλετε, συμμετοχή και των πολιτών, αλλά και για να καταστεί προς όφελος και των επιχειρηματιών αυτών που παλεύουν, όπως σας είπα προηγουμένως, να κρατήσουν ζωντανές τις επιχειρήσεις τους.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ευχαριστώ, κυρία συναδέλφε.

Ορίστε, κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ (Υφυπουργός Τουρισμού):** Κυρία Τζάκρη, εγώ μπορεί να είμαι καινούργια σε αυτήν τη θέση, εσείς όμως, λόγω της πείρας σας θα έπρεπε να ακούτε.

Ακούγοντας, λοιπόν, αυτά τα πρωτοφανή μέτρα στήριξης της ελληνικής οικονομίας τα οποία έχουν ήδη ληφθεί σε πολύ δύσκολες συνθήκες -αναφέρθηκα ήδη σε ασφαλιστικές εισφορές- αναρωτιέμαι: Θυμάστε μήπως το θέμα των ασφαλιστικών εισφορών πώς το είχε χειριστεί ο ΣΥΡΙΖΑ; Ποιος αύξησε τις ασφαλιστικές εισφορές; Καλά κάνατε και κάνατε προτάσεις, αλλά να θυμηθούμε λίγο ποιο ήταν το κόμμα το οποίο αύξησε τις ασφαλιστικές εισφορές, φέρνοντας πραγματικά σε απόγνωση την οικονομία και ελάτε να ξανακάνουμε μια κουβέντα αν θέλετε για το τι σημαίνει βιώσιμο σε αυτήν τη χώρα.

Μιλήσατε για το πρόγραμμα «Τουρισμός Για Όλους». Αυτό είναι ένα πρόγραμμα, το οποίο υπήρχε το '14, επανήλθε το '19 και μάλιστα με επέκταση, έχει ήδη αποφασιστεί με υπουργική απόφαση για το '20 και το '21, με vouchers τα οποία αποδίδονται σε πολίτες που πληρούν τα κοινωνικά κριτήρια κατόπιν κλήρωσης.

Γιατί το λέω αυτό; Γιατί όσοι ακούν αυτήν τη στιγμή δεν είναι υποχρεωμένοι να ξέρουν τι είναι αυτό το πρόγραμμα. Αυτό το πρόγραμμα, λοιπόν, ήδη εκπονείται μέσα στη δυσκολία αυτή που υπήρχε. Σημειώθηκε μεγάλη συμμετοχή, με εξίσου μεγάλο εύρος κατανομής και σε χειμερινούς και σε θερινούς προορισμούς ανά την επικράτεια και βέβαια έχουν μέσα από τους χειμερινούς ιαματικούς προορισμούς και αυτούς που αναφέρετε και για το χιονοδρομικό και για τα Λουτρά Πόζαρ.

Αιτήθηκαν συμμετοχή χιλίες εννιακόντες πενήντα πέντε επιχειρήσεις εκ των οποίων διακόσιες ενενήντα μια στην κεντρική Μα-

κεδονία. Όπως είπα πριν αποφασίστηκε να γίνει επέκταση του προγράμματος και για τα τουριστικά γραφεία. Μάλιστα για την εν λόγω απόφαση για τις πενήντα πέντε χιλιάδες, περίπου, αιτήσεις που πληρούσαν τα εισοδηματικά κριτήρια και δεν κληρώθηκαν στην προηγούμενη κλήρωση εκδόθηκαν ηλεκτρονικά vouchers για το πρόγραμμα «Τουρισμός Για Όλους» έτους του 2020, μέσω τουριστικών γραφείων που αντιστοιχούν σε εκατό χιλιάδες τριακόσιους τριάντα επτά δικαιούχους.

Αυτό το πρόγραμμα μέσω τουριστικών γραφείων είναι ενεργό από τις 17 Νοεμβρίου, αλλά λόγω των μέτρων για την πανδημία δεν έχει προσωρινά αξιοποιηθεί. Είναι, όμως, προτεραιότητα του Υπουργείου, επειδή αναφέρεστε στο τι προτιθέμεθα να κάνουμε, να αξιοποιηθεί πλήρως και αμέσως μετά την άρση των μέτρων περιορισμού των μετακινήσεων.

Το πρόγραμμα αυτό παρατάθηκε και για το 2021 με τον ν.4764 και μάλιστα έχουμε νομοθετήσει έτσι ώστε τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται στους παρόχους που συμμετέχουν στο πρόγραμμα, να είναι ακατάσχετα και να μην συμψηφίζονται με άλλες οφειλές στο δημόσιο.

Όλα αυτά τα οποία ανέφερα σήμερα, αυτοί οι οποίοι καλοπροαίρετα παρακολουθούν, αλλά και όσοι πραγματικά θέλουν την πραγματική ενίσχυση ενός λαού, ο οποίος πράγματι έχει βασανιστεί πολύ, αλλά και μια Κυβέρνηση η οποία έχει πραγματικά αξιοποιήσει κάθε δυνατότητα για να ενισχύσει και μάλιστα να ενισχύσει τώρα περισσότερο που θα φανούν οι συνέπειες αυτής της πανδημίας, θα συνεχίσουν να λαμβάνονται.

Στόχευση, λοιπόν, και προτεραιότητα του Υπουργείου είναι η συνεχής ενίσχυση των επιχειρηματιών και των εργαζομένων και στον τουρισμό και μάλιστα, με τις ειδικές μορφές τουρισμού. Επαναλαμβάνω: Κα με τον ορεινό τουρισμό θα δείτε νομοθετικές πρωτοβουλίες και με τον ιαματικό τουρισμό έτσι ώστε και η επέκταση της τουριστικής σεζόν, αλλά και η περιφερειακή ανάπτυξη που επιτυγχάνεται, μέσω των ειδικών μορφών, να είναι πάντα στην πρώτη γραμμή.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Και εγώ σας ευχαριστώ, κυρία Υπουργέ.

Προχωράμε στην πρώτη με αριθμό 284/11-1-2021 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου της Βουλευτού Πιερίας του ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία κ. Ελισάβετ Σκούφα προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, με θέμα: «Εκκρεμότητα στην εκκαθάριση εργοσήμων των ετών 2017, 2018 και 2019».

Στην ερώτηση θα απαντήσει ο Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων κ. Παναγιώτης Τσακλόγλου.

Ελάτε, κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

**ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΣΚΟΥΦΑ:** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υφυπουργέ, όπως κατανοείτε, η συγκεκριμένη επίκαιρη ερώτηση θίγει ένα εντονότατο κοινωνικό και οικονομικό πρόβλημα, ένα πρόβλημα που απειλεί την ίδια την κοινωνική συνοχή.

Συγκεκριμένα, αναφέρομαι με την ερώτησή μου στο θέμα της τεράστιας καθυστέρησης που παρατηρείται στην έκδοση συνταξιοδοτικών αποφάσεων και απονομής συντάξεων, οι οποίες αφορούν, κυρίως, γυναίκες αγρότισσες, αλλά και άλλες κατηγορίες εργαζομένων, οι οποίοι έχουν τη δυνατότητα να ασφαλιζονται με εργόσημο. Συγκεκριμένα, παρατηρείται -εγώ θα πω διαχρονικά ή τουλάχιστον τα τελευταία χρόνια- το τεράστιο πρόβλημα της εκκαθάρισης των εργοσήμων, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να εκδοθούν συνταξιοδοτικές αποφάσεις.

Θέλω να σας πω ότι σε σχέση με το ζήτημα ο κ. Βρούτσης νομοθέτησε στις 28 Φλεβάρη του 2020 ένα εξαιρετικά λεπτομερές άρθρο, το άρθρο 38 του ν.4670/2020. Όμως, ακόμη και οι προβλέψεις που περιλαμβάνει το ίδιο το άρθρο της Κυβέρνησής σας δεν έχουν τεθεί εδώ και έναν χρόνο σε εφαρμογή. Ο λόγος, που τουλάχιστον μας έχουν πει οι αρμόδιοι, οι πάρα πολύ εξυπηρετικοί, υπάλληλοι του ΕΦΚΑ, είναι ότι δεν έχει βγει ακόμη το απαραίτητο λογισμικό, ούτως ώστε οι υπάλληλοι να μπορέσουν να περάσουν τα στοιχεία των ασφαλιστικών εισφορών που αφορούν το εργόσημο, για να εκδοθούν οι συνταξιοδοτικές αποφάσεις.

Όμως, κύριε Υφυπουργέ, οι γυναίκες αγρότισσες, επαναλαμβάνω -που όλοι ξέρουμε τη βαρύτητα και τη δυσκολία της αγροτικής εργασίας- δεν μπορούν να περιμένουν τρία-τέσσερα



χρόνια -τώρα πάμε στον πέμπτο- και να ζουν με μηδέν εισόδημα ή να αναγκάζονται, χωρίς καμμία υπερβολή, πολλές εξ αυτών να τρέφονται από τα παιδιά τους, τα οποία παίρνουν τον μισθό των 500 και 600 ευρώ.

Υπάρχει, όμως, κι ένα άλλο συνδεδεμένο θέμα. Για ποιον λόγο δεν νομοθετήσατε, έστω μεταβατικά, ούτως ώστε να υπάρχει δυνατότητα χορήγησης προσωρινής σύνταξης είτε στους ασφαλισμένους με εργόσημο είτε ακόμη και σε ανθρώπους που έχουν πληρώσει εισφορές σε δύο ασφαλιστικά ταμεία, στον πρώην ΟΓΑ και σε ένα ακόμη και οι οποίοι βάσει των βασικών ασφαλιστικών εισφορών που έχουν δώσει στο δεύτερο ασφαλιστικό φορέα έχουν ήδη θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα; Δεν υπάρχει, δηλαδή, για τους ασφαλισμένους με εργόσημο η δυνατότητα προσωρινής σύνταξης;

Η επόμενη ερώτηση που σας θέτω στην επίκαιρη είναι, αν όντως, υπάρχει θέμα λογισμικού, αν έχει γίνει διαγωνισμός, αν έχει γίνει ανάθεση, ποια η νομική αρτιότητα του συμβατικού κειμένου, αν υπάρχει διαφάνεια στην ανάθεση εκπόνησης του λογισμικού, ποια η ικανότητα του αναδόχου του λογισμικού και πότε επιτέλους θα τεθεί σε λειτουργία το απαιτούμενο σύστημα; Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κι εγώ σας ευχαριστώ, κυρία συνάδελφε.

Κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΣΑΚΛΟΓΛΟΥ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων):** Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Αξιότιμη κυρία Σκούφα, σας ευχαριστώ πολύ για την ερώτησή σας. Το θέμα των εργατών γης είναι πράγματι ένα σημαντικό ζήτημα, το οποίο απασχολεί το Υπουργείο Εργασίας και τα ασφαλιστικά ταμεία εδώ και χρόνια.

Η φύση της ελληνικής οικονομίας και το γεγονός ότι ένα σημαντικό τμήμα της στηρίζεται στον πρωτογενή τομέα παραγωγής καθιστά ακόμα πιο σημαντικό το θέμα και ακόμα πιο επιτακτική την ανάγκη επίλυσής του. Για τον σκοπό αυτό, οι υπηρεσίες του ΕΦΚΑ εργάζονται συστηματικά, προκειμένου να υπάρξει λύση στην εκκαθάριση του εργοσήμου και στην απόδοση των συνταξιοδοτικών και ασφαλιστικών δικαιωμάτων των εν λόγω ασφαλισμένων, υλοποιώντας τη νομοθεσία που έχει θεσπίσει το Υπουργείο Εργασίας.

Πριν, όμως, απαντήσω στην ουσία της ερώτησής σας, θα μου επιτρέψετε να σταθώ σε δύο σημεία -το δεύτερο δεν το θίξατε στην τοποθέτησή σας, αλλά το γράφετε στην ερώτησή σας- τα οποία θεωρώ σημαντικά.

Το πρώτο είναι ότι με τον νόμο Κατρούγκαλου, που ψηφίστηκε το 2016, από 1-1-2017 καταργήθηκε το προϋφιστάμενο σύστημα ασφαλιστικών εισφορών και ορίστηκε ο νέος τρόπος είσπραξης εισφορών εργοσήμου. Θυμίζω ότι ο νόμος Κατρούγκαλου ψηφίστηκε τον Μάιο του 2016 και μέχρι τον Ιούνιο του 2019 -δηλαδή, για παραπάνω από τρία χρόνια- η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ δεν φρόντισε στο ελάχιστο για την εφαρμογή των νόμων που η ίδια ψήφισε.

Το δεύτερο το οποίο αναφέρετε στην ερώτησή σας, αλλά δεν το θίξατε τώρα, είναι ότι τον Μάιο του 2020 τριάντα επτά Βουλευτές και Βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ κατέθεσαν ερώτηση στο Υπουργείο Εργασίας και ουδέποτε απάντησε και αναφέρεστε σε αδράνεια της Κυβέρνησης επί του ζητήματος.

Θα ήθελα να πληροφορήσω τόσο εσάς όσο και τα υπόλοιπα μέλη της Αντιπροσωπείας, πως τουλάχιστον από τον Αύγουστο του 2020, που ανέλαβα τα καθήκοντα ως Υφυπουργός Εργασίας, το Υπουργείο Εργασίας έχει απαντήσει σε τετρακόσιες γραπτές ερωτήσεις και σαράντα επίκαιρες ερωτήσεις, αρκετές εκ των οποίων σχετιζόντουσαν με το ζήτημα του εργοσήμου. Νομίζω ότι αυτό δείχνει έμπρακτα τη βαρύτητα που δίνουμε στο ζήτημα του κοινοβουλευτικού ελέγχου.

Τώρα, ως προς το θέμα του εργοσήμου για το οποίο απευθύνετε ερώτηση προς το Υπουργείο Εργασίας, είναι σημαντικό, κατ' αρχάς, να αναδείξουμε τα πραγματικά προβλήματα του ασφαλιστικού συστήματος. Και τα προβλήματα αυτά δεν επιλύονται απλώς με την ψήφιση διατάξεων, αλλά με την εφαρμογή τους, η οποία είναι και το πιο ουσιαστικό και δύσκολο κομμάτι. Η εφαρμογή των διατάξεων και κυρίως, η ψηφιοποίησή τους -στοι-

χείο που θα μειώσει δραστικά την ταλαιπωρία των ασφαλισμένων- είναι ορισμένες από τις πραγματικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε καθημερινά.

Σε εφαρμογή, λοιπόν, των διατάξεων που έχουν ψηφιστεί από το Κοινοβούλιο, ο ΕΦΚΑ έχει ήδη αποτυπώσει τις απαιτούμενες προδιαγραφές για την ανάπτυξη του λογισμικού που θα πραγματοποιεί την εκκαθάριση των ασφαλιστικών εισφορών των εργαζομένων με εργόσημο.

Σύμφωνα με ενημέρωση που είχα μετά από επικοινωνία με τον ΕΦΚΑ και, μάλιστα, προς το τέλος της προηγούμενης εβδομάδας, η διοίκηση του ΕΦΚΑ με πληροφόρησε ότι βρισκόμαστε ήδη στο τελικό στάδιο των ελέγχων του σχετικού λογισμικού, το οποίο θα τεθεί σε εφαρμογή στο αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα.

Επαναλαμβάνω ότι η εκκαθάριση των εισφορών του εργοσήμου είναι προτεραιότητα για το Υπουργείο Εργασίας και για τον ΕΦΚΑ και οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε, με κορυφαία αυτήν της πανδημίας και των επιδράσεων της στην αγορά εργασίας, είναι πολλές και προσπαθούμε να ανταποκριθούμε σε αυτές με σχέδιο, με σεβασμό στους ασφαλισμένους και τους συνταξιούχους, όπως επίσης και για όλα τα προϋπάρχοντα προβλήματα.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Και εγώ, κύριε Υπουργέ.

Κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

**ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΣΚΟΥΦΑ:** Κύριε Υπουργέ, δυστυχώς, δεν ακούσαμε εμείς και πολύ περισσότερο δεν άκουσαν οι ενδιαφερόμενοι πολίτες και, επαναλαμβάνω, οι γυναίκες αγρότισσες που έχουν πληρώσει εισφορές -όπου η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, αν θέλετε, βελτίωσε το θεσμό του αγροτικού εργοσήμου με τον ν.4387/2016- κάποια συγκεκριμένη απάντηση, όσον αφορά το χρονοδιάγραμμα.

Μας είπατε ότι οι υπάλληλοι του ΕΦΚΑ σας ενημέρωσαν ότι βρίσκεται στο τέλος η διαδικασία. Σας τονίζω, όμως, ότι μιλάμε για ανθρώπους, για γυναίκες άνω των εξήντα επτά ετών, οι οποίες δεν έχουν καμμία άλλη πρόσοδο, έχουν μηδέν εισόδημα και αναγκάζονται να διαβιούν με μηδέν εισόδημα εδώ και τέσσερα, πέντε χρόνια. Σας αναλογεί ένα κομμάτι ευθύνης. Και αν θέλετε, από τη στιγμή που νομοθετήθηκε, διαφιλονικούμε νομοθετικά, αν χρειαζόταν άλλη διάταξη σε σχέση με τον υπολογισμό των εργοσήμων. Δεν είμαι νομικός, αλλά θέλω να σας πω ότι στην αιτιολογική έκθεση του ν.4670/2020 ο ίδιος ο νομοθέτης που έβαλε η Κυβέρνησή σας, αναγνωρίζει ότι υπάρχει ο τρόπος υπολογισμού των εργοσήμων σε ένσημα. Σας λέω ότι δεν είμαι νομικός.

Δεν είναι, όμως, αυτό το θέμα. Το θέμα είναι ότι, εντάξει, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, ο κ. Βρούτσης, το Φεβρουάριο του 2020 θεσμοθετεί ένα εκτενές άρθρο που αφορά τον τρόπο υπολογισμού. Θέλετε να μας πείτε ότι εδώ και έναν χρόνο η πανδημία έχει νεκρώσει όλο το σύμπαν στην οικονομία και την παραγωγική δραστηριότητα; Θέλετε να μας πείτε ότι εδώ και έναν χρόνο το Επιτελικό Κράτος του κ. Μητσοτάκη δεν μπόρεσε να θέσει σε λειτουργία το λογισμικό;

Θέλετε να μας πείτε, τέλος, ότι η τωρινή Κυβέρνηση, που χρησιμοποιήσε ως προεκλογική της σημαία ότι οι συντάξεις θα εκδίδονταν με το πάτημα ενός κουμπιού, δεν έχειβάλει το απαραίτητο λογισμικό, για να θέσει άρθρο που θέσπισε αυτή η Κυβέρνηση εδώ και έναν χρόνο;

Ειλικρινά επικαλούμαι την κοινωνική σας ευαισθησία την προσωπική -γιατί θα πω, δυστυχώς, δεν τη βλέπουμε απ' όλους τους συναδέλφους σας Υπουργούς- για να δώσετε λύση στο τεράστιο αυτό πρόβλημα των γυναικών αγροτισσών, των γυναικών πρώην εργαζομένων της ελληνικής υπαίθρου. Δώστε τους επιτέλους τις συντάξεις και μην τις προσθέτετε στις ήδη τριπλασιασμένες.

Σας ευχαριστώ πολύ. Περιμένουμε συγκεκριμένη απάντηση, δεσμευτική ει δυνατόν.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Και εμείς ευχαριστούμε.

Τον λόγο έχει ο κύριος Υπουργός.

**ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΣΑΚΛΟΓΛΟΥ (Υφυπουργός Εργασίας και**

**Κοινωνικών Υποθέσεων):** Κυρία Πρόεδρε, θα είμαι σύντομος.

Κυρία Σκούφα, ανέφερα στην πρωτολογία μου ότι η ψηφιοποίηση των δημοσίων υπηρεσιών αποτελεί βασικό άξονα των πολιτικών που εφαρμόζει η παρούσα Κυβέρνηση. Μην με κάνετε να επαναλάβω ότι επί τρία χρόνια δεν κάνατε τίποτα, τίποτα απολύτως.

Τώρα, σ' αυτό εδώ το ζήτημα σας απάντησα προηγουμένως ότι είναι στα πολύ τελευταία πράγματα, έκαναν και τις δοκιμές οι άνθρωποι. Δεν ήθελα να δεσμευτώ ότι θα γίνει την επόμενη εβδομάδα, τον επόμενο μήνα ή κάτι τέτοιο, αλλά σας λέω ότι θα γίνει στο αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα.

Για το δεύτερο ζήτημα στο οποίο αναφερθήκατε, ο ΟΓΑ δίνει προσωρινή σύνταξη κανονικά όπως και όλα τα ταμεία.

Μία από τις σημαντικότερες μεταρρυθμιστικές πρωτοβουλίες, για να πάω και λίγο παραπέρα, που έχει αναλάβει το Υπουργείο Εργασίας είναι το σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ II». Με το εργαλείο αυτό θα μπορούμε να παρακολουθούμε τις εξελίξεις σε κάθε είδους απασχόληση είτε αυτή είναι μισθωτή είτε είναι με εργόσημο και ούτω καθ' εξής, ενώ παράλληλα θα μπορούμε να προσφέρουμε και την απαιτούμενη ευελιξία σε εργοδότες και εργαζομένους. Έχουν ήδη γίνει οι απαιτούμενες προεργασίες για τη δημιουργία της πλατφόρμας του «ΕΡΓΑΝΗ II», μέσα από συνδυασμό νομοθετικών διατάξεων και συντονισμό διαφορετικών υπηρεσιών του Υπουργείου Εργασίας με ό,τι συνεπάγεται αυτό στη δυσκολία του εγχειρήματος.

Μέσα σ' αυτό το περιβάλλον ο ΕΦΚΑ θα είναι σύντομα σε θέση να προχωρήσει στην εκκαθάριση του εργοσήμου για το οποίο έχει ψηφιστεί σχετική διάταξη, προκειμένου να γίνει εφαρμόσιμο το νομοθετικό πλαίσιο, πάντα σε σύγκριση με το προϋπάρχον πλαίσιο, και έχει ήδη εκδοθεί σχετική εγκύκλιος με οδηγίες.

Υπάρχει όμως, ένα τελευταίο σημείο στο οποίο θα ήθελα να σταθώ ιδιαίτερος και ήθελα να επαναλάβω κάτι το οποίο είχα απαντήσει σε ερώτηση του συναδέλφου σας του ΚΙΝΑΛ, του κ. Κεγκέρογλου, πριν από λίγο καιρό, τον Σεπτέμβριο πιο συγκεκριμένα.

Το μέλημα του Υπουργείου Εργασίας είναι να μην καταστεί η απασχόληση με εργόσημο μία μορφή απασχόλησης, η οποία θα είναι μορφή ανταγωνιστική προς την πλήρη απασχόληση με σταθερές συνθήκες εργασίας, αλλά θα θέλαμε να παραμείνει ως μία υβριδική μορφή απασχόλησης που θα ικανοποιεί συγκεκριμένες παροδικές ανάγκες. Θεωρούμε ότι το συμφέρον των εργαζομένων και η στήριξη των εισοδημάτων τους για τα οποία το Υπουργείο Εργασίας έχει θεσμοθετήσει αρκετά μέτρα κατά τη διάρκεια της πανδημίας, περνά μέσα από αυτόν τον δρόμο. Οπότε, ναι, θα έχουμε όλα αυτά τα πράγματα τα οποία ανέφερα προηγουμένως σχετικά με την ψηφιοποίηση και την καταγραφή όλων αυτών των εισφορών με εργόσημο, αλλά δεν θέλουμε να ενισχύσουμε το εργόσημο, ώστε να υποκαταστήσει την πλήρη και σταθερή απασχόληση.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Και εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Πάμε τώρα στη δεύτερη, με αριθμό 274/11-1-2021 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Βοιωτίας του Κινήματος Αλλαγής κ. Γεώργιου Μουλκιώτη, προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, με θέμα: «Ένταξη στα βαρέα και ανθυγιεινά των εργαζομένων της πρώτης γραμμής στην αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού και ένταξη της νόσου COVID-19 στον εθνικό κατάλογο επαγγελματικών ασθενειών».

Στην ερώτηση θα απαντήσει, επίσης, ο Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων κ. Τσακλόγλου.

Τον λόγο έχει ο κύριος συνάδελφος.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΟΥΛΚΙΩΤΗΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, η επίκαιρη ερώτησή μας αφορά την ένταξη στα βαρέα και ανθυγιεινά των εργαζομένων της πρώτης γραμμής στην αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού και την ένταξη της νόσου COVID-19 στον εθνικό κατάλογο των επαγγελματικών ασθενειών.

Γνωρίζουμε πολύ καλά ότι η διαφορετική αντιμετώπιση στην ασφάλιση και τις παροχές μεταξύ των ασφαλισμένων με όμοια χαρακτηριστικά και των συνταξιούχων του ΕΦΚΑ που προέρχον-

ται από διαφορετικά ταμεία πριν το 2016, είναι μία παθογένεια η οποία αντιβαίνει την αρχή της συνταγματικής ισότητας.

Το Κίνημα Αλλαγής από την αρχή της πανδημίας του κορωνοϊού έχει καταθέσει κατ' επανάληψη πρόταση τροπολογίας για τη χωρίς διάκριση ένταξη στον πίνακα βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελματιών, όπως προβλέπεται στον ν.3863/2010, και τη χορήγηση δώρου Χριστουγέννων 2020 στο προσωπικό του Εθνικού Συστήματος Υγείας, του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας και εν γένει, των ανθρώπων της πρώτης γραμμής: των ενστόλων των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, των εργαζομένων στους δήμους και στα μέσα μαζικής μεταφοράς. Και αυτό ως μια έμπρακτη –και όχι στα λόγια και στα χειροκροτήματα– αναγνώριση του έργου και της κοινωνικής προσφοράς τους για την αντιμετώπιση της υγειονομικής κρίσης.

Επιπλέον, επειδή αυτή η συνταξιοδοτική αντιμετώπιση –και το ξέρετε πολύ καλά– σε περίπτωση θανάτου ή αναπηρίας από COVID-19 ως αποτέλεσμα της εργασίας επιφυλάσσει σοβαρές διαφοροποιήσεις και ανισότητες σε ό,τι αφορά τις προϋποθέσεις και το ύψος της σύνταξης αναπηρίας και θανάτου, το Κίνημα Αλλαγής έχει καταθέσει συγκεκριμένη πρόταση, κύριε Υπουργέ, με την οποία αφ' ενός αίρεται η ανασφάλεια του δικαίου που προκαλείται από τον κατακερματισμό που διέπει το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, αφ' ετέρου καθορίζεται ενιαίος τρόπος υπολογισμού της σύνταξης λόγω θανάτου και αναπηρίας, καθώς και αυξημένο ελάχιστο ποσοστό σύνταξης των ανωτέρω προσώπων και των οικογενειών τους.

Μέχρι σήμερα, οφείλω να πω, ότι η Κυβέρνηση δεν έχει απαντήσει σε τίποτα. Εμείς πιστεύουμε ότι η αναγνώριση της κοινωνικής προσφοράς των ανθρώπων της πρώτης γραμμής δεν μπορεί να μείνει στα λόγια, αλλά πρέπει να είναι έμπρακτη. Η ένταξη της νόσου COVID-19 στον εθνικό κατάλογο επαγγελματικών ασθενειών είναι απολύτως απαραίτητη, αλλά και συνιστά –έχω την άποψη– διεθνή πλέον υποχρέωση και της χώρας μας.

Ερωτάσθε κατόπιν τούτου:

Πρώτον, σκοπεύετε ως Κυβέρνηση να προχωρήσετε σε άμεση νομοθετική ρύθμιση, προκειμένου να ενταχθούν στα βαρέα και ανθυγιεινά όλες οι ανωτέρω κατηγορίες των εργαζομένων στο Εθνικό Σύστημα Υγείας, στο Εθνικό Σύστημα Κοινωνικής Φροντίδας και των λοιπών εργαζομένων στην πρώτη γραμμή;

Δεύτερον, προτίθεστε να εντάξετε την COVID-19 στον εθνικό κατάλογο επαγγελματικών ασθενειών, όπως προβλέπεται στο π.δ. 41/2012, σε συμμόρφωση με τη σύσταση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 2003/670 και επίσης, με την οδηγία 2000/54 του ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου; Και ποιες ενέργειες υιοθετείτε, προκειμένου να υλοποιηθεί αυτή η κατάσταση;

Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΣΑΚΛΟΓΛΟΥ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων):** Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Αξιότιμε κύριε Μουλκιώτη, θέλω να σας ευχαριστήσω πολύ για την ερώτησή σας, γιατί μου δίνετε την ευκαιρία να αναφερθώ σε ένα πραγματικά πολύ σημαντικό ζήτημα γενικότερα, στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα αλλά και στο συγκεκριμένο ερώτημα το οποίο θέτετε σε σχέση με τους υγειονομικούς.

Η ασφάλεια και η υγεία στην εργασία είναι, προφανώς, ένα θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα, όπως αυτό ορίζεται ρητά στο άρθρο 23 της Οικουμενικής Διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Από τα εργοστάσια και τα ορυχεία του 19ου αιώνα μέχρι τις ψηφιακές πλατφόρμες και τα «έξυπνα» εργοστάσια των καινοτόμων τεχνολογιών της σημερινής εποχής, το αίτημα για εξασφάλιση ασφαλών συνθηκών εργασίας, πράγματι, συνεχώς επιστρέφει και καλά κάνει.

Θα ήθελα να ξεκινήσω την απάντησή μου, τονίζοντας, ότι η έκτακτη υγειονομική κρίση που βιώνει ο πλανήτης και φυσικά, η χώρα μας έχει αναδείξει όχι μόνο τις παθογένειες, αλλά και τα δυνατά συστήματα του Εθνικού Συστήματος Υγείας. Ένα από αυτά είναι αναμφίβολα η ποιότητα της δουλειάς του ανθρώπινου δυναμικού του ΕΣΥ που καταβάλλει πολύ μεγάλη προσπάθεια

για την αντιμετώπιση της πανδημίας. Στο επίκεντρο της σκέψης μας, αλλά και του δημόσιου ενδιαφέροντος, βρίσκονται οι εργαζόμενοι πρώτης γραμμής στα νοσοκομεία της χώρας, γυναίκες και άντρες, οι οποίοι αντιμετωπίζουν δύσκολες και συχνά επικίνδυνες συνθήκες εργασίας στην παρούσα κρίση.

Προφανώς, είμαστε ευγνώμονες στο υγειονομικό προσωπικό της χώρας, που επιτελεί με αυταπάρνηση ένα δημόσιο και κοινωνικό λειτουργήμα, πληρώνοντας, μάλιστα, σε ορισμένες περιπτώσεις βαρύ τίμημα. Η Κυβέρνηση δεν μένει απαθής μπροστά στα γεγονότα. Στηρίζει έμπρακτα το δημόσιο σύστημα υγείας είτε με προσλήψεις προσωπικού -σύμφωνα με το Υπουργείο Υγείας έχουν γίνει πάνω από 7.000 προσλήψεις επικουρικού προσωπικού, σύσταση 2750 θέσεων γιατρών μονάδων εντατικής θεραπείας και ειδικευόμενων και 1000 θέσεις νοσηλευτών- είτε με προσθήκες νέων κλινών στις μονάδες εντατικής θεραπείας, όπου από τις 557 που είχαμε, όταν ξεκίνησε η πανδημία, ήδη έχουμε φτάσει τις 1295 και αναμένουμε να προσθέσουμε 150 ακόμα.

Η πανδημία επαναβεβαιώνει το πρόταγμα ότι η αξιοπρεπής εργασία είναι η ασφαλής εργασία, δηλαδή μία από τις βασικές δεσμεύσεις που ανέλαβαν το 2005 στο πλαίσιο της 70<sup>ης</sup> Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, που υιοθέτησε την ατζέντα 2030 για βιώσιμη ανάπτυξη, τα κράτη-μέλη του οργανισμού.

Από την πλευρά του, το Υπουργείο Εργασίας έχει ως αρμοδιότητα μαζί με τα συναρμόδια Υπουργεία Υγείας και Οικονομικών την εξέταση ένταξης εργαζομένων στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα. Σε αυτό το πλαίσιο, με στόχο τη μείωση της έκθεσης στον επαγγελματικό κίνδυνο, η ελληνική πολιτεία έχει θεσμοθετήσει την ένταξη συγκεκριμένων επαγγελματιών στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα μέσω της πρώιμης συνταξιοδότησης. Βεβαίως, το κύριο μέλημά μας δεν είναι αυτό, να εντάξουμε πολλά επαγγέλματα στα ΒΑΕ, αλλά να μειώσουμε τον ίδιο τον επαγγελματικό κίνδυνο στον οποίο εκτίθενται οι εργαζόμενοι.

Από την πρώτη κιόλας φάση της πανδημίας συστάθηκε με υπουργική απόφαση Επιτροπή Κρίσεως Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματιών με αρμοδιότητα τη γνωμοδότηση και υπαγωγή εργασιών, ειδικοτήτων ή χώρων εργασίας στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα με βάση αιτήματα τα οποία είχαν υποβληθεί και η εξέταση των οποίων εκκρεμούσε.

Το πόρισμα με τις εισηγήσεις της επιτροπής έχει παραδοθεί στο Υπουργείο Εργασίας, το οποίο τις εξετάζει. Όπως γνωρίζετε, ανάμεσα σε αυτά τα αιτήματα είναι και εκείνα του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού του ΕΣΥ, στα οποία αναφερθήκατε.

Η εφαρμογή του θεσμού των βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελματιών μέχρι σήμερα συναντά την αντικειμενική δυσκολία της αναγνώρισης του επαγγελματικού κινδύνου δεδομένης της σοβαρής έλλειψης ιατρών εργασίας στη χώρα μας και της ελλείψης συλλογής επιστημονικών δεδομένων βαρύτητας ή επικινδυνότητας ενός προς ένταξη επαγγέλματος. Με δεδομένη μάλιστα την πάγια νομοθεσία του Συμβουλίου της Επικρατείας, ότι οι διατάξεις της νομοθεσίας περί βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελματιών ανήκουν στο λεγόμενο «εξαιρετικό δίκαιο», διότι προβλέπουν την κατ' εξαίρεση προνομιακή μεταχείριση και υπό την έννοια αυτή η ερμηνεία τους γίνεται με αυστηρά κριτήρια από τα κατά νόμο αρμόδια όργανα, αποκλεισμένης σε κάθε περίπτωση της διασταλτικής ερμηνείας από τη διοίκηση, καθώς και της αναλογικής εφαρμογής σε επαγγέλματα, χώρους και ειδικότητες.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υφυπουργού)

Το Υπουργείο Εργασίας εξετάζει με βάση όλα τα παραπάνω τις εισηγήσεις της Επιτροπής Κρίσεως, λαμβάνοντας υπ' όψιν τόσο τις συνθήκες εργασίας όσο και τις παράπλευρες επιδράσεις της ένταξης στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα, για τις οποίες -λαμβάνοντας υπ' όψιν και την πίεση του χρόνου- θα τοποθετηθώ στη δευτερολογία μου, γιατί ήδη έχω υπερβεί το όριο του χρόνου που είχα.

Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Και εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Υφυπουργέ.

Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΟΥΛΙΚΙΩΤΗΣ:** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, ευτυχώς που υπάρχει το ΕΣΥ και έβαλε πλάτη

για την αντιμετώπιση της πανδημίας και αυτό είναι κάτι το οποίο αναγνωρίζει πλέον όλη η ελληνική κοινωνία.

Ακούσαμε ότι στο επίκεντρο που ενδιαφέροντος της Κυβέρνησης είναι οι υγειονομικοί, με προσλήψεις ιατρών, κλίνες κ.λπ.. Είναι γνωστά αυτά. Όλες οι παρατάξεις και όλα τα κόμματα, όλοι οι πολιτικοί έχουν βάλει πλάτη στο να στηριχθεί αυτή η κατάσταση σ' αυτήν την κατεύθυνση. Και αφορά όλη την κοινωνία, δεν αφορά μόνο την Κυβέρνηση.

Το Κίνημα Αλλαγής έχει καταθέσει δέκα φορές σχετική τροπολογία για την ένταξη των υγειονομικών και όλων των κατηγοριών που σας είπα προηγουμένως στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα.

Κύριε Υπουργέ, ποτέ η Κυβέρνηση δεν απάντησε. Ούτε μια φορά! Αγνόησε πλήρως αυτές τις κατηγορίες των εργαζομένων. Αυτή είναι μια λογική και μια συμπεριφορά, την οποία έχουμε καταγγείλει κατ' επανάληψη, αλλά η Κυβέρνηση κωφεύει μέχρι και τώρα που μιλάμε, μια συμπεριφορά πολιτικά απαράδεκτη, για να μην πω κοινοβουλευτικά ή νομικά, δεν θέλω να τη χαρακτηρίσω διαφορετικά, είναι όμως σε κάθε περίπτωση απαράδεκτη.

Θα καταθέσω και στα Πρακτικά αυτήν την τελευταία τροπολογία για την ένταξη στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα των εργαζομένων στην πρώτη γραμμή του Εθνικού Συστήματος Υγείας και των λοιπών σε σχέση με την αντιμετώπιση του COVID-19.

Σε ό,τι αφορά το δεύτερο σκέλος της ερώτησής μας, που αναφέρεται στην ένταξη στις επαγγελματικές ασθένειες των περιπτώσεων πάθησης από τον COVID-19, νομίζω ότι πρέπει να ξέρετε -είμαι βέβαιος ότι το ξέρετε- ότι αποτελεί σήμερα αίτημα των συνδικάτων των εργαζομένων σε παγκόσμιο και ευρωπαϊκό επίπεδο. Όχι μόνο γίνεται διάλογος, αλλά ήδη είναι αίτημα των συνδικάτων και σε ευρωπαϊκό και σε διεθνές επίπεδο να αναγνωριστεί η οποιαδήποτε πάθηση από τον COVID-19 ως επαγγελματική ασθένεια.

Βεβαίως, αν και αυτή η ασθένεια δεν αναφέρεται ξεκάθαρα στη λίστα της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, εμπίπτει όμως στο άρθρο 1.3.9 της σύστασης 194, δηλαδή στις ασθένειες που προκαλούνται από τους βιολογικούς παράγοντες στην εργασία, οι οποίοι δεν αναφέρονται σε προηγούμενα σημεία της σύστασης όπου ένας άμεσος σύνδεσμος καθιερώνεται επιστημονικά ή προσδιορίζεται με κατάλληλες μεθόδους προς τις εθνικές συνθήκες και πρακτικές, μεταξύ της έκθεσης σε αυτούς τους βιολογικούς παράγοντες που προκύπτουν από εργασιακές δραστηριότητες και την ασθένεια από την οποία προσβλήθηκε ο εργαζόμενος.

Ήδη από την αρχή της πανδημίας χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως η Ιταλία και η Γερμανία, αλλά και χώρες εκτός, όπως ο Καναδάς ή η Νότιος Αφρική, έχουν λάβει συγκεκριμένα μέτρα και προχώρησαν στην αναγνώριση της COVID-19 ως επαγγελματικής ασθένειας, ιδιαίτερα για τους εργαζόμενους στον χώρο της υγείας, παρέχοντας έτσι ένα πλαίσιο ασφάλειας γι' αυτούς τους εργαζόμενους.

Μέχρι σήμερα στη χώρα μας δεν καταγράφονται και δεν δημοσιοποιούνται επίσημα διαθέσιμα στοιχεία για αναφορά και καταγραφά περιστατικών COVID-19 στους χώρους εργασίας, ούτε ως εργατικά ατυχήματα ούτε ως επαγγελματικές ασθένειες, παρά το γεγονός ότι από τον Μάιο του 2020 υπάρχει σχετική πρόβλεψη της EUROSTAT.

Εκτός από την πρόσφατη έκδοση του προεδρικού διατάγματος 102, το οποίο θα καταθέσω και στα Πρακτικά, κύριε Υπουργέ, -είναι στο ΦΕΚ 244Α' 7-12-2020, ενσωματώνοντας την οδηγία 2020/739 της επιτροπής της 3<sup>ης</sup> Ιουνίου του 2020 για την τροποποίηση του παραρτήματος ΙΙΙ της οδηγίας 2000/54 του ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τη συμπερίληψη του ιού SARS-COV-2 στον κατάλογο των βιολογικών παραγόντων για τους οποίους είναι γνωστό ότι προσβάλλουν τον άνθρωπο, και για την τροποποίηση προηγούμενης οδηγίας η οποία υπάρχει, δεν έχει αναγνωριστεί σε κάθε περίπτωση στη χώρα μας η νόσος COVID-19 ως επαγγελματική ασθένεια.

Θα καταθέσω στα Πρακτικά την οδηγία 2020/739 της επιτροπής, αλλά και την τροπολογία που κατέθεσε επίσης το Κίνημα Αλλαγής στις 18 Δεκεμβρίου του 2020 για την απονομή στους



εργαζόμενους και τις οικογένειές τους σύνταξης αναπηρίας ή θανάτου, που επήλθαν κατά την εργασία ή εξαιτίας αυτής από COVID-19. Ομοίως και σε αυτήν την τροπολογία η Κυβέρνηση κατά τη γνωστή τακτική της σιωπής, δεν απάντησε: ναι ή όχι;

Εμείς, κύριε Υπουργέ, σήμερα επειδή μιλάμε για ένα μείζονος σπουδαιότητας και ενδιαφέροντος ζήτημα, που δεν αφορά μόνο τη χώρα μας, δεν αφορά μόνο την Ευρώπη, αφορά τον κόσμο ολόκληρο, θέλουμε απάντηση ξεκάθαρη, να απαντηθεί τι γίνεται. Θα ενταχθούν οι υγειονομικοί στο τέλος στα βαρέα και ανθυγιεινά; Το πόρισμα της επιτροπής είναι δεδομένο. Πόσο ακόμα θα περιμένουμε; Δηλαδή μετά από τόσα και τόσα που έχουμε δει, τι άλλο χρειάζεται για να γίνει -πέρα από τη γραφειοκρατία- η ένταξη αυτών των υγειονομικών και όλων αυτών των ανθρώπων που είναι στην πρώτη γραμμή στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα;

Δεύτερον και ξεκάθαρο, εδώ απαιτείται, κύριε Υπουργέ, πολιτική απόφαση. Δεν είναι ούτε επιστημονικής ούτε γραφειοκρατικής διαδικασίας και φύσεως θέμα, είναι καθαρά πολιτικό ζήτημα. Θα ενταχθούν; Θα υπάρξει, λοιπόν, αναγνώριση όλων αυτών των παθήσεων για τους εργαζόμενους και τις οικογένειές τους που επήλθαν εξαιτίας του COVID-19; Θα υπάρξει οποιαδήποτε μέριμνα για σύνταξη αναπηρίας ή θανάτου από την Κυβέρνηση; Έχει τη βούληση η Κυβέρνηση, ναι ή όχι;

Σε αυτές τις ερωτήσεις θέλουμε να απαντήσετε, κύριε Υπουργέ, καίρια όμως και συγκεκριμένα, για να γνωρίζουν οι ενδιαφερόμενοι τι γίνεται.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Γεώργιος Μουλκιώτης καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κι εγώ, κύριε συνάδελφε.

Έχετε τον λόγο, κύριε Υπουργέ.

**ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΣΑΚΟΓΛΟΥ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων):** Θα συμφωνήσω μαζί σας ότι είναι ένα πολιτικό ζήτημα, αλλά τα πολιτικά ζητήματα για την επίλυσή τους και τις απαντήσεις τους θα πρέπει να βασίζονται κάθε φορά σε επιστημονικά δεδομένα. Όπως ανέφερα στο τέλος της πρωτολογίας μου, το ζήτημα της ένταξης στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα είναι κάτι που πρέπει να εξετάζεται ολιστικά, καθώς έχει πολλαπλές συνέπειες και σε αρκετά πεδία. Θα αναφερθώ σε τέσσερα από αυτά.

Πρώτον, όντως ακόμη και σήμερα εξακολουθούν να υπάρχουν θεμελιικές διαφορές μεταξύ του συνταξιοδοτικού δικαιώματος του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα. Οι διαφορές αυτές άλλοτε είναι υπέρ του δημοσίου, ενώ σε άλλες περιπτώσεις υπέρ του ιδιωτικού τομέα. Προφανώς και αναγνωρίζουμε -και το έχουμε πει πολλές φορές και από το Βήμα της Βουλής- ότι εντός ενός ενιαίου φορέα οι κανόνες πρέπει να είναι ενιαίοι, πάντα βέβαια λαμβάνοντας υπ' όψιν και τις επιμέρους ιδιαιτερότητες. Βλέπω και τον κ. Καμίνη εκεί, ο οποίος δίδασκε κάποια τέτοια πράγματα. Πρέπει να λαμβάνουμε πάντα υπ' όψιν μας τόσο το κριτήριο της οριζόντιας ισότητας όσο και το κριτήριο της κάθετης ισότητας στις πολιτικές τις οποίες εφαρμόζουμε. Αυτή η ενιαιοποίηση, στην οποία αναφέρομαι και σας διαβεβαιώ ότι ήδη εργαζόμαστε γι' αυτήν, είναι μια επίμονη, επίπονη και χρονοβόρα διαδικασία. Πρέπει να είναι προσεκτική, λεπτομερής, συνολική, χωρίς εξαιρέσεις και προφανώς να ακολουθεί τη μέση οδό.

Το δεύτερο είναι ότι δεν πρέπει να αντιμετωπίζουμε έκτακτες καταστάσεις με μόνιμα μέτρα. Είναι ένα από τα πράγματα τα οποία διδάσκω στους φοιτητές μου στο πανεπιστήμιο. Το αίτημα των υγειονομικών για ένταξη στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα είναι ένα διαρκές αίτημα τα τελευταία χρόνια και έρχεται τώρα στην επιφάνεια με αφορμή την πανδημία που βιώνει ολόκληρος ο πλανήτης. Όντως τα υγειονομικά επαγγέλματα είναι από τη φύση τους δύσκολα και οι ασχολούμενοι σε αυτά εκτίθενται σε βαρύτερους κινδύνους σε σχέση με διάφορες άλλες κατηγορίες εργαζομένων. Η έκθεση του υγειονομικού προσωπικού φυσικά δεν είναι ίδια για όλες τις επιμέρους ειδικότητες ούτε για όλους τους κλάδους εργασίας.

Αξίζει να υπογραμμίσω ότι η έννοια των βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελματιών χρησιμοποιείται για να συνταξιοδοτήσει νωρίτερα τους ανθρώπους εκείνους που η φυσική καταπόνηση εκ του επαγγέλματός τους τους καθιστά ανίκανους να παραμείνουν στην αγορά εργασίας -προσοχή- όχι μόνο στο συγκεκριμένο επάγγελμα, αλλά σε οποιοδήποτε επάγγελμα, μέχρι να φτάσουν στο γενικό όριο. Άρα, για κάθε κατάσταση, για κάθε πρόβλημα θα πρέπει να εφαρμόζουμε το κατάλληλο μέτρο.

Το τρίτο στο οποίο θέλω να αναφερθώ είναι η επίπτωση του ζητήματος στις δημοσιονομικές επιπτώσεις. Και αυτήν την επίπτωση θα πρέπει πάντοτε να την λαμβάνουμε υπ' όψιν μας και να αποφεύγουμε κακές πρακτικές που είχαμε εφαρμόσει στο παρελθόν.

Το Υπουργείο μας και τα συναρμόδια Υπουργεία Οικονομικών και Υγείας εξετάζουν και αυτή τη διάσταση ως μέρος του όλου ζητήματος της ένταξης των υγειονομικών στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα, ειδικά με δεδομένες τις δραμύτατες επιπτώσεις της πανδημίας του COVID-19 στα δημόσια οικονομικά της χώρας μας.

Το τέταρτο, το οποίο είναι λίγο πιο εξειδικευμένο και το οποίο θα ήθελα να τονίσω είναι ότι απαιτείται μεγάλη προσοχή όταν εξετάζονται τέτοιου είδους αιτήματα για έναν ακόμα λόγο: Θα πρέπει να λάβουμε υπ' όψιν μας τις υπηρεσιακές ανάγκες στην οργάνωση και τη στελεχιακή επάρκεια του Εθνικού Συστήματος Υγείας, οι οποίες όχι μόνο θα πρέπει να μη διαταραχθούν από την άποψη της δυνατότητας πρόωρης συνταξιοδότησης, αλλά να βελτιωθούν συνολικά και ριζικά, αν θέλουμε να προετοιμαζόμαστε για τις υγειονομικές προκλήσεις της επόμενης εικοσαετίας.

Πολύ περισσότερο, αυτό ισχύει για τη δεδομένη συγκυρία των έκτακτων αναγκών που αντιμετωπίζει το εθνικό σύστημα υγείας λόγω της πανδημίας του COVID-19. Το εξετάζουμε δηλαδή το αίτημα κανονικότητα, προσεκτικά, με όλες αυτές τις παραμέτρους που ανέφερα προηγουμένως. Θέλουμε να δώσουμε την άριστη δυνατή λύση που να καλύπτει τα κριτήρια αυτά.

Ως προς το δεύτερο τμήμα της ερώτησης, το οποίο αναφέρατε, το Υπουργείο πράγματι εξετάζει το ενδεχόμενο να αναγνωριστεί ο συγκεκριμένος κορωναϊός ως παράγοντας κινδύνου για την υγεία των υγειονομικών, προκειμένου να θεωρηθεί εργατικό ατύχημα ο θάνατος από τη νόσο COVID-19. Βέβαια και εδώ θέλουμε να είμαστε προσεκτικοί. Είναι υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, δηλαδή αυτό να έχει συμβεί στη διάρκεια της εργασίας τους.

Το καλοκαίρι είχαμε διάφορα στις εφημερίδες. Υπήρχαν αναφορές για ομάδες υγειονομικών, που δυστυχώς, δεν ήταν προσεκτικοί στις διακοπές τους και είχαμε αρνητικότερες συνέπειες αργότερα. Αυτό δεν είναι εργατικό ατύχημα. Εργατικό ατύχημα είναι κάτι το οποίο παθαίνει κατά την ώρα άσκησης της εργασίας σου.

Κλείνοντας, θα ήθελα να βεβαιώσω και εσάς, κύριε Μουλκιώτη και την Εθνική Αντιπροσωπεία ότι η Κυβέρνηση αναγνωρίζει τη συνεισφορά των επαγγελματιών που είναι στην πρώτη γραμμή αντιμετώπισης της πανδημίας.

Η εμπέδωση κουλτούρας πρόληψης, η ατομική ευθύνη και η συνεργασία των κοινωνικών εταίρων, καθώς και η διαρκής επαγρύπνηση των αρμοδίων οργάνων της πολιτείας αποτελούν παράγοντες που θα συντελέσουν στην επίτευξη αυτού του στόχου προς όφελος των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και της κοινωνίας γενικότερα.

Η ένταξη κάθε επαγγελματικής ομάδας στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα, αλλά και συγκεκριμένα των υγειονομικών, είναι ένα σοβαρό ζήτημα. Πρώτο μέλημα της Κυβέρνησης και του Πρωθυπουργού είναι όχι απλά να τιμήσουμε τους ανθρώπους αυτούς, αλλά να αποτελέσει η τωρινή περιπέτεια ένα εφάπτηρο, τόσο για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας τους, όσο και για την αναβάθμιση του Εθνικού Συστήματος Υγείας συνολικότερα.

Σας ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Προχωράμε στην τελευταία ερώτηση της σημερινής συνεδρία-

σης, στη δεύτερη με αριθμό 273/11-1-2021 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου, του Βουλευτή Επικρατείας του Κινήματος Αλλαγής κ. Γεώργιου Καμίνη προς τον Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου, με θέμα: «Αποκατάσταση της διαφάνειας στα στατιστικά στοιχεία που αφορούν το άσυλο και την έκβαση των αιτημάτων ασύλου πολιτών Συρίας».

Στην ερώτηση θα απαντήσει ο Υπουργός Μετανάστευσης και Ασύλου, ο κ. Παναγιώτης Μηταράκης.

Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΜΙΝΗΣ:** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, έχετε συμπληρώσει έναν χρόνο στο αξίωμά σας και σας εύχομαι και καλή συνέχεια.

Θα συμφωνήσετε -πιστεύω- μαζί μου, ότι το να έχουμε αξιόπιστα στατιστικά στοιχεία στο θέμα του προσφυγικού και μεταναστευτικού είναι κάτι το οποίο μας βοηθάει να κατανοήσουμε καλύτερα το ζήτημα και να αποφύγουμε και τα fake news.

Η αξιοπιστία των στοιχείων βοηθάει πρώτα απ' όλα εσάς να κάνετε τη δουλειά σας. Η δημοσιότητα, όμως, βοηθάει και εμάς. Βοηθάει την Αντιπολίτευση. Βοηθάει τους διεθνείς οργανισμούς, την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και κατ' επέκταση και την κοινή γνώμη.

Μέχρις ότου γίνετε Υπουργός τα στατιστικά στοιχεία τα τηρούσε η Υπηρεσία Ασύλου με αρκετά ικανοποιητικό τρόπο, με έναν απλό και εύληπτο τρόπο σε ουσιαστικά μιάμιση σελίδα. Ήξερε κανείς πόσες αιτήσεις ασύλου έχουν κατατεθεί ανά μήνα, ανά εθνικότητα, ανά σημείο εισόδου, πόσες γίνονται δεκτές, πόσες απορρίπτονται, σε ποιον βαθμό -στον πρώτο ή στον δεύτερο-, πόσες καταχωρούνται στο αρχείο, πόσες χαρακτηρίζονται απαράδεκτες -και αυτό αφορά ειδικότερα τους Σύρους πολίτες, τους πολίτες από τη Συρία- και γενικότερα υπήρχε μια ακριβής εικόνα του τι συμβαίνει.

Σταματήσατε να αναρτάτε τα στοιχεία της Υπηρεσίας Ασύλου, τα οποία έχουν και μια εγγύηση αντικειμενικότητας. Παρέχετε στοιχεία, τα οποία όμως είναι μπερδεμένα σε τέτοιο βαθμό, κύριε Υπουργέ, που δεν μπορούμε να βγάλουμε άκρη για το τι συμβαίνει. Και όπως είπα στη αρχή της αγόρευσής μου, η διαφάνεια μας βοηθά όλους να κάνουμε καλύτερα τη δουλειά μας.

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κι εγώ ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΝΟΤΗΣ ΜΗΤΑΡΑΚΗΣ (Υπουργός Μετανάστευσης και Ασύλου):** Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε συνάδελφε, κατ' αρχάς, ευχαριστώ πολύ για τις ευχές σας και σας ευχαριστώ πάρα πολύ για μια πολύ σημαντική επισημάνση που κάνατε, ότι δυστυχώς στο μεταναστευτικό -επειδή υπάρχουν και έντονα συναισθήματα- κυκλοφορούν πάρα πολλά fake news και παρασύρουν την κοινή γνώμη, πολλές φορές με λανθασμένες πληροφορίες. Γι' αυτό πραγματικά επικροτώ την ερώτησή σας. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να υπάρχουν στοιχεία, τα οποία ξεκάθαρα δίνουν την εικόνα του τι συμβαίνει στο μεταναστευτικό.

Επιλέξαμε από τον Μάρτιο του 2020, στο πρώτο δίμηνο της επαναλειτουργίας του Υπουργείου, να εκδώσουμε ένα ενιαίο δελτίο ως Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου. Και πράγματι τον Μάρτιο ξεκίνησε με λίγες σελίδες. Η έκδοση του Δεκεμβρίου, που θα δοθεί στη δημοσιότητα μέχρι αύριο, έχει είκοσι πέντε σελίδες και περιλαμβάνει: όλα τα στοιχεία ασύλου, όπως ακριβώς τα ρωτά η ερώτησή σας, όλα τα στοιχεία της Αρχής Προσφυγών, όλα τα στοιχεία της Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής, όλα τα στοιχεία του προγράμματος ένταξης «ΗΛΙΟΣ».

Θελήσαμε -κι αυτός ήταν ένας στόχος και με το νέο προεδρικό διάταγμα που δημοσιεύτηκε τον Δεκέμβριο, τον νέο οργανισμό του Υπουργείου- να αποκτήσουμε μια ενιαία ταυτότητα. Το Υπουργείο δεν είναι ξεχωριστές υπηρεσίες που λειτουργούν αυτόνομα. Είναι μια ενιαία υπηρεσία. Υπάρχει πλέον κοινό τμήμα στατιστικής, όπως προβλέπεται και στον νόμο του Επιτελικού Κράτους, για να δίνει αυτές τις πληροφορίες.

Θα σας πω λοιπόν ότι το 2020 είχαμε μια μείωση ροών στη χώρα μας κατά 80%: 87% στα νησιά, 62% στον Έβρο. Εκδώσαμε εκατόν έξι χιλιάδες αποφάσεις ασύλου, ογδόντα μία χιλιάδες

αποφάσεις στον πρώτο βαθμό, είκοσι πέντε χιλιάδες στον δεύτερο βαθμό, μια αύξηση 64% σε σχέση με το 2019. Το 33% των αιτημάτων ήταν θετικά ως προς το προσφυγικό καθεστώς, 10% ήταν θετικά ως προς την επικουρική προστασία.

Ειδικά για τους Σύρους που ρωτήσατε, 61% επί των αιτήσεων είναι τα θετικά, 77% είναι το recognition rate, αν δεν λάβουμε υπ' όψιν τις υποθέσεις που μπήκαν στο αρχείο.

Λάβαμε σαράντα χιλιάδες νέα αιτήματα, το οποίο σημαίνει ότι είκοσι πέντε χιλιάδες από αυτά ήταν αφίξεις του 2019, που δεν είχαν υποβάλει κατά την άφιξή τους στην Ελλάδα και υπέβαλαν μέσα στο 2020.

Έχουμε μειώσει τις εκκρεμείς υποθέσεις κατά 43%. Ακόμα εκκρεμούν αρκετές. Εκκρεμούν ογδόντα χιλιάδες αποφάσεις. Στόχος είναι στο τέλος του 2021 να μην υπάρχουν εκκρεμείς αποφάσεις.

Μειώσαμε κατά είκοσι οκτώ χιλιάδες άτομα αυτούς που διαμένουν σε δομές φιλοξενίας: από ενενήντα τρεις χιλιάδες σε όλη τη χώρα μειώθηκαν στις εξήντα πέντε χιλιάδες.

Κλείσαμε πενήντα επτά ξενοδοχειακές δομές το 2020. Κλείσαμε άλλες τρεις ήδη το 2021. Άρα, μειώσαμε την επιβάρυνση στις τοπικές κοινωνίες κατά εξήντα δομές. Δημιουργήσαμε τρεις μόνο νέες δομές μέσα στο 2020.

Ένα μεγάλο θέμα που συζητήσαμε σε αυτή την Αίθουσα ήταν η αποσυμφόρηση των νησιών. Και πράγματι στα νησιά μειώθηκαν από τριάντα οκτώ χιλιάδες οι ωφελούμενοι που έμεναν σε δομές ή στο ΕΣΤΙΑ την 1<sup>η</sup> Ιανουαρίου του 2020 σε δεκατέσσερις χιλιάδες στις 31 Δεκεμβρίου του 2020. Άρα, μειώθηκε στα νησιά μας το βάρος κατά 63%.

Επίσης, έγιναν έντεκα χιλιάδες τριακόσιες τέσσερις αποχωρήσεις -είτε απελάσεις, είτε οικειοθελείς αποχωρήσεις, είτε μετεγκαταστάσεις- από τη χώρα. Και επειδή πάντα με ρωτάτε για τους Αλβανούς, τρεις χιλιάδες τετρακόσιοι ήταν οι Αλβανοί και οκτώ χιλιάδες ήταν αυτοί που προέρχονται από άλλες χώρες. Από τον Ιούνιο και μετά έχουμε μια ισορροπία και κάποιους μήνες είναι περισσότεροι αυτοί που φεύγουν νόμιμα από τη χώρα μας από αυτούς που έρχονται.

Τέλος, στο πρόγραμμα «ΗΛΙΟΣ» είναι εγγεγραμμένοι είκοσι τρεις χιλιάδες αναγνωρισμένοι πρόσφυγες. Δίνουμε ιδιαίτερη σημασία στην ένταξη αυτών που πραγματικά δικαιούνται διεθνούς προστασίας και γι' αυτό τοποθετήθηκε και Υφυπουργός στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, η κ. Σοφία Βούλτεψη, ακριβώς με αυτή την αρμοδιότητα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΜΙΝΗΣ:** Άρα, κύριε Υπουργέ, αν καταλαβαίνω καλά, από εδώ και πέρα θα έχουμε ακριβέστερα στοιχεία σε ό,τι αφορά το άσυλο και ειδικότερα και σε ό,τι αφορά και την εθνικότητα, που ακόμα δεν έχουμε στοιχεία. Έχουμε διάφορα στοιχεία, λόγω χάριν, για τις εν γένει αναχωρήσεις, οι οποίες ήταν κατά κατηγορία αναχωρήσεων, αλλά μέχρι τώρα δεν είχαμε ανά εθνικότητα.

Είναι πάρα πολύ σημαντικό να γνωρίζει η ελληνική κοινή γνώμη, αλλά και όλοι οι άλλοι ενδιαφερόμενοι -όπως είπα, ακόμα και η ακαδημαϊκή κοινότητα- τι ακριβώς συμβαίνει με το άσυλο και με τη μετανάστευση, ποιες είναι οι εθνικότητες που παίρνουν, ποιες είναι οι εθνικότητες των οποίων απορρίπτονται και ποιες εθνικότητες επιστρέφονται ή μετεγκαθίστανται σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Είδα ότι προ ημερών είχατε και συνάντηση με τον δήμαρχο Αθηναίων, ο οποίος εξέφρασε το παράπονο ότι ο δήμος έχει επιβαρυνθεί υπέρμετρα, τον τελευταίο καιρό έχει αναλάβει ένα βάρος -σε σχέση με άλλες πόλεις- που δεν του αναλογεί και έχει κάνει το καθήκον του.

Πρέπει να πω ότι αυτό ήταν ένα ζήτημα ήδη από την πρώτη στιγμή που είχα αναλάβει δήμαρχος. Από εκείνη την εποχή κατευθύνονταν όλες οι ροές -κυρίως μεταναστών οι οποίοι είχαν μπει χωρίς χαρτιά στη χώρα- στην Αθήνα συνειδητά από τις κυβερνήσεις. Και τότε έμπαιναν από τον Έβρο στο πρώτο εκείνο διάστημα, δεν έμπαιναν από τα νησιά. Η Αθήνα είναι μία χοάνη, όπου το πρόβλημα ουσιαστικά μετατοπίζεται και νομίζουν όλοι

ότι έτσι χάνεται.

Θα θέλαμε να ξέρουμε από εδώ και πέρα πού πηγαίνουν αυτοί οι άνθρωποι στους οποίους χορηγείται το άσυλο. Τους αφήνουμε και πηγαίνουν όπου θέλουν; Να το γνωρίζουμε. Τους κατευθύνουμε σε συγκεκριμένες πόλεις και σε συγκεκριμένες δομές; Και αυτό πρέπει να το γνωρίζουμε.

Τώρα, μάλιστα, που έχουμε πια και Υφυπουργείο αρμόδιο για την ένταξη, πιστεύω ότι θα έχουμε λεπτομερή στοιχεία, ούτως ώστε να έχουμε μία πλήρη εικόνα.

Τελειώνω λέγοντας ότι η νόμιμη μετανάστευση και το άσυλο που χορηγούμε στους ανθρώπους οι οποίοι το δικαιούνται μπορεί να αποβεί για τη χώρα ένα τεράστιο πλεονέκτημα. Δεν πρέπει να το βλέπουμε μόνο ως πρόβλημα. Δίπλα σας καθόταν προ ολίγου ο κ. Τσακλόγλου, ο οποίος γνωρίζει το μέγεθος του ασφαλιστικού προβλήματος, το ξέρουμε όλοι ότι είναι μια βραδυφλεγής βόμβα που εξακολουθεί να υπάρχει στα θεμέλια της ελληνικής οικονομίας και οι άνθρωποι οι οποίοι τελικά εγκαθίσταται νόμιμα στη χώρα θα έχουν μια τεράστια συμβολή στην επίλυση αυτού του προβλήματος. Όμως και όλοι οι υπόλοιποι, ολόκληρη η ελληνική κοινωνία πρέπει να έχει μία σαφή εικόνα του ζητήματος.

Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Και εγώ, κύριε συνάδελφε.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΝΟΤΗΣ ΜΗΤΑΡΑΚΗΣ (Υπουργός Μετανάστευσης και Ασύλου):** Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε συνάδελφε, νομίζω ότι η σημερινή ερώτηση δείχνει τα θετικά του κοινοβουλευτικού ελέγχου, γιατί πολλά από τα σημεία που θέσατε και εσείς στην ερώτησή σας αποτέλεσαν και για τη δικιά μας ομάδα η οποία αναλύει τα στοιχεία έναν μπουσούλα για στοιχεία τα οποία ζητούνται πάνω στο μεταναστευτικό.

Και θα δείτε στην ετήσια έκδοση που θα βγει αύριο στη δημοσιότητα ότι όλα αυτά που έχετε θέσει ως ερωτήματα απαντώνται και θα τα δίνουμε πλέον συστηματικά, τα περισσότερα σε μηνιαία βάση, κάποια λίγο πιο πολύπλοκα σε τριμηνιαία βάση, αλλά συστηματικά, ώστε να έχετε όλοι μια πλήρη εικόνα του τι συμβαίνει στο μεταναστευτικό.

Και για την Κυβέρνηση είναι ιδιαίτερα σημαντικό, γιατί καταδεικνύει τα απτά αποτελέσματα της μεταναστευτικής πολιτικής που ακολουθήσαμε το 2020, για να αντιμετωπίσουμε μια κρίση που πραγματικά μάστιξε τη χώρα μας εδώ και αρκετά χρόνια.

Ως προς το θέμα της νόμιμης μετανάστευσης, νομίζω ότι αποτελεί πλέον βασική κατεύθυνση γενικά της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι θετικό η Ευρώπη να είναι ανοιχτή, αλλά να είναι ανοιχτή με κανόνες, να είναι ανοιχτή σε δεξιότητες, να είναι ανοιχτή σε ανθρώπους που θέλουμε να έρθουν στην Ευρώπη να μας στηρίξουν. Και πράγματι καλώς ή κακώς το δημογραφικό, όπως εσείς λέτε, είναι μια πραγματικότητα όχι για τη χώρα μας, αλλά για την Ευρωπαϊκή Ένωση συνολικά.

Αναφερθήκατε στο θέμα της Αθήνας. Θυμάμαι, όταν ήμουν υποψήφιος Βουλευτής Α' Αθηνών την περίοδο 2011-2012 ή και

Βουλευτής Α' Αθηνών την περίοδο 2012-2015, το μεταναστευτικό ήταν ένα βασικότατο πρόβλημα της Αθήνας. Δεν είναι κάτι καινούργιο. Και αν δείτε τα στατιστικά της περιόδου 2012-2015, θα διαπιστώσετε ότι υπήρχε μείωση των νόμιμων μεταναστών που διαμένουν στην Αθήνα. Την περίοδο της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ 2015-2019 υπήρχε μια μεγάλη αύξηση, ενώ την περίοδο 2019-2020 υπάρχει ουσιαστικά μία σταθερότητα.

Αυτό που συζητήσαμε με τον δήμαρχο Αθηναίων είναι ότι δεν μπορούν οι συγκεκριμένες περιοχές της πόλης των Αθηνών να σηκώνουν όλο το βάρος του μεταναστευτικού. Σ' αυτό το πλαίσιο, λοιπόν, μαζί με τον κ. Μπακογιάννη θέλουμε να θέσουμε έναν μηχανισμό, για να μπορούμε να παρατηρούμε και να κατευθύνουμε οποιεσδήποτε μελλοντικές ροές μπορεί να υπάρξουν προς την πόλη.

Η πραγματικότητα, βέβαια, είναι ότι αυτοί που αναγνωρίζονται ως πρόσφυγες έχουν ελευθερία κινήσεων στη χώρα μας και απολαμβάνουν τα ίδια δικαιώματα ως νόμιμοι κάτοικοι της χώρας. Βέβαια, από εκεί και πέρα, η δική μας πρόκληση είναι να τους κατευθύνουμε με προγράμματα ένταξης εκεί που υπάρχουν ανάγκες, ανάγκες εργατικού δυναμικού.

Και επειδή αναφερθήκατε, επίσης, στο θέμα των μεταναστών που έρχονται από τα χερσαία σύνορα και καταλήγουν ανεξέλεγκτοι στις πόλεις, θα ήθελα να σας πω ότι αυτό ήταν ένα φαινόμενο που πράγματι παρατηρήθηκε τα προηγούμενα χρόνια και, αν θέλετε, και τις προηγούμενες δεκαετίες. Είναι πολύ σημαντικό να γίνεται η καταγραφή και η ταυτοποίηση στο σημείο εισόδου και από εκεί και πέρα αυτοί που είναι αιτούντες άσυλο να μην αφήνονται ελεύθεροι να πάνε μόνοι τους να κατασκηνώσουν ιδιαίτερα στη Θεσσαλονίκη -κάτι που ζήσαμε πιο έντονα και το 2018, αν θυμάστε, που περνούσαν τα σύνορα και πήγαιναν στις κεντρικές πλατείες της Θεσσαλονίκης-, αλλά αυτοί οι άνθρωποι να μπορούν από εκεί και πέρα οργανωμένα να κατευθυνθούν σε δομές φιλοξενίας που υπάρχουν στη χώρα μας. Στις δομές φιλοξενίας θα πρέπει να εξεταστεί το αίτημά τους και αυτοί που δικαιούνται διεθνούς προστασίας, να λάβουν τα απαραίτητα έγγραφα και ταξιδιωτικά έγγραφα και αυτοί που δεν δικαιούνται διεθνούς προστασίας, να επιστραφούν με ασφάλεια και αξιοπρέπεια στις χώρες προέλευσής τους.

Σας ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Και εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Ολοκληρώθηκε η συζήτηση των επίκαιρων ερωτήσεων.

Κύριοι συνάδελφοι, δέχστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

**ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:** Μάλιστα, μάλιστα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 16.53' λύεται η συνεδρίαση για αύριο, ημέρα Τρίτη 19 Ιανουαρίου 2021 και ώρα 10.00', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος: νομοθετική εργασία, σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη που έχει διανεμηθεί.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ